

89

1.

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület

Oradea—Nagyváradon a Városháza
disztermében 1926 június 23-án tartott
rendkívüli közgyűlésének

és Oradea—Nagyváradon 1926. évi
december hó 16—17-ik napján tartott
rendes közgyűlésének
és bírósági ülésének

JEGYZŐKÖNYVE

Az Egyházkerület hivatalos kiadványa

1927

NYOMATOTT BÉRES KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
ORADEA—NAGYVÁRAD

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület

Oradea—Nagyváradon a Városháza
disztermében 1926 június 23-án tartott
rendkívüli közgyűlésének

és Oradea—Nagyváradon 1926. évi
december hó 16—17-ik napján tartott
rendes közgyűlésének
és bírósági ülésének

JEGYZŐKÖNYVE

Az Egyházkerület hivatalos kiadványa

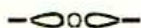

1927

NYOMATOTT BÉRES KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
ORADEA—NAGYVÁRAD

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület
Oradea—Nagyváradon, a városháza dísztermében,
1926 június 23-án tartott rendkívüli közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

Jelen voltak :

előbb **Széll György** hivatalára legidősebb esperes,
Dr Nagy Sándor hivatalára legidősebb egyház-
megyei gondnok; —

majd **Sulyok István** püspök és
Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok el-
nöklele alatt :

a jegyzői karból : Csernák Béla lelkészi főjegyző ;
a tanácsbírói karból : Kassay Béla, Takács Zsig-
mond, Bede László lelkészi, dr Böszörményi Emil,
Pappszász Lajos világi tanácsbírák ;
egyházkerületi ügyész : dr Thúry Kálmán ;
egyházkerületi titkár és pénztárnok : Konrád Géza ;

Egyházmegyék részéről :

a) bánáti egyházmegyéből : Szabolcska Mihály es-
peres, Telegdi László e. m. gondnok, Zöld Mihály
lelkészi képviselő ;

b) bihari egyházmegyéből : Tarnóczi Lajos esperes,
Major Gyula lelkészi, Tatár Zoltán világi képviselők ;

c) érmelléki egyházmegyéből : Végh József esperes,
dr Várady Miklós e. m. gondnok, Szabó Zoltán lelkészi
képviselő ;

d) a máramaros-ugocsai egyházakból : Bede László
máramarosszigeti lelkészi képviselő ;

e) nagybányai egyházmegyéből : Széll György es-
peres, Bogdán Lajos lelkészi képviselő ;

f) *nagykárolyi egyházmegyéből*: Havas Gyula esperes, dr Nagy Sándor e. m. gondnok, Papp József lelkészi képviselő;

g) *nágyszalontai egyházmegyéből*: Böszörményi Lajos esperes, Szabó Zoltán e. m. gondnok, Bottyán Pál, Fogarassy Bálint lelkészi, ifj. Hadházy Kálmán világi képviselő;

h) *a szatmári egyházak részéről*: Sárközy Lajos szatmárnémeti-i lelkész;

i) *Középiskolák részéről*: Varga Dezső nagyváradai tanítónőképző-intézeti tanár.

j) *Elemi iskolák részéről*: Bartha István börvelyi, Kiss Lajos bihardiószegei, Szilágyi Árpád székelyhidi tanító, a hallgatóság sorában 37 fölszentelendő lelkész és számos világi.

83/a. szám. Széll György, hivatalára legidősebb esperes, helyettes elnök imádsága után dr Nagy Sándor, hivatalára legidősebb egyházmegyei gondnok, a megjelentek szives üdvözlésével

a közgyűlést megnyilja.

83/b. szám. Közgyűlésünk alkotó tagjait az előbb keltt sorrendben

igazolja s megállapítja, hogy a közgyűlés alkotó tagjai közül távolmaradásukat kimentették Telegdi József, Csaba Adorján egyházmegyei gondnokok, dr Harcsár Géza világi főjegyző, Nagy Vilmos lelkészi aljegyző, Bakcsy Gergely szatmári főgymn. igazgató, Boros Jenő lelkészi képviselő.

84. szám. A bánáti egyházmegye esperesi hivatala jelenti (474—1926. sz. a.), hogy az egyházmegyei gondnoki tiszt egyhangulag Telegdi László eddigi egyházkerületi világi tanácsbíróval töltetett be, aki egyházmegyei gondnokká választatván, egyházkerületi világi tanácsbírói állásáról lemond.

Egyházkerületi közgyűlésünk örömmel üdvözli Telegdi Lászlót a bánáti egyházmegye gond-

noki székében, s a megüresedett egyházkerületi világi tanácsbírói állásra a szavazást elrendeli; a szavazatok beküldésének határnapjául 1926-évi augusztus hó 31-ik napját tüzi ki; a szavazatok felbontásával az egyházkerületi elnökséget és a közgyűlésnek Nagyváradon lakó tagjait bizza meg.

85. szám. Csernák Béla főjegyző jelentésében rámutat arra, hogy 1926 április 22-iki közgyűlésünk örömmel vette ugyan tudomásul, hogy a presbytériumok Sulyok István nagyváradai lelkészt és Domahidy Elemér domahidi földbirtokost ismételten megválasztották püspökké, illetőleg főgondnokká, — valamint hálásan fogadta, hogy a Kultuszminiszter ur Sulyok István püspökké választását 14,625—1926. sz. leiratában elfogadta és aprobálta, — de sajnálattal értesült arról, hogy a miniszteri leirat püspök ur hűségesküjének kivételét későbbi időre használtotta, miért is sem Sulyok István püspök urat, sem Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok urat hivatalába be nem iktalta, hanem feliratban kereste meg a Kultuszminiszter urat, hogy Sulyok István püspök ur hűségesküjének mielőbbi letételét Őfelségénél a Királynál kieszközölni sziveskedjék. A Kultuszminiszter urtól folyó évi május 10-én érkezett egy újabb leirat, amely következőképen hangzik:

„17,620—1926 május 7. Elnök Ur! Válaszolva 446—1926. sz. feliratára, van szerencsém Önnel közölni, hogy Sulyok István ur a püspök nélkül maradt esprességek püspökének listébe csak azután iktatható be, ha a hűségeskü letette. Ezen eskü 14,625—1926. márc. 26-ról kelt leiratunk értelmében Őfelsége előtt fog letélni akkor, miután a püspökség törvény által fog megerősítenni. Most Sulyok ur egy esküt fog tenni ott-hon Nagyváradon, egy delegátusunk előtt. Az eskü a templomban vasárnap az istentisztelet folyamán teendő le. Részünkről javasoljuk folyó évi május 16-ik napját. Kérjük Önt, értesítsen bennünket táviratilag, hogy elfogadjatik-e ezen határnap, hogy magunkat tájékozhasssuk. dr Z. Pâcliseanu.“

A miniszteri leirat vétele után a főjegyzői hivatal

618—1926 május 10. sz. alatt táviratot intézett a miniszter urhoz, amelyben megkérdezte, hogy a mostani templomi eskü a királyi megerősítés előtt feljogosítja-e Sulyok István püspök urat a püspöki adminisztráció átvételére? Kérdésünkre a következő felelet érkezett: 618 sz. táviratukra válaszolva értesítjük, hogy miniszteri delegátus szombaton délután érkezik az expressel. dr Z. Pácliseanu.

1926 május 15-én dr Z. Pácliseanu kultuszminiszteri vezérigazgató ur meg is érkezett s találkozott egyházkerületi közgyűlésünk alkotó tagjai közül Sulyok István püspök, Széll György, Végh József, Böszörményi Lajos, Tarnóczi Lajos esperes, dr Várady Miklós egyházmegyei gondnok, Csernák Béla egyházkerületi lelkesítő főjegyzővel, akik előtt tett kijelentéseit nevezettek jegyzőkönyvbe foglalván, azt a közgyűlés elé terjesztik. E jegyzőkönyv szerint a miniszteri delegátus ur kijelentette, hogy az előtte leteendő iiszi eskü nem tekinthető a 17,620—1926. sz. leirat szerint később meghatározandó időpontban a Király Őfelsége kezébe leteendő hűség-escüt helyettesítő eskünek, hanem csupán azt a célt szolgálja, hogy ennek alapján a megválasztott püspök eljes jogkörének gyakorlását átvehesse.

A jelenlevők hozzájárulása mellett Sulyok István püspök ur a miniszteri leiratban jelzett esküt 1926. május 16-án délben Nagyváradon az újvárosi református templomban a gyülekezet színe előtt letette, amely aktus következménye képen az egyházkerület helyettes elnöksége a mai rendkívüli közgyűlés összehívását elrendelte s ennek első tárgyaként főliszteletű Sulyok István püspök és méltóságos Domahidy Elemér főgondnok uraknak hivatalukba beállítását lüzte ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk a főjegyző előterjesztése alapján

1. helyben hagyja, hogy Sulyok István megválasztott püspök 1926. május 16-án Nagyváradon a kultuszminiszter delegátusa előtt esküt tett, melynek alapján püspöki jogkörének gyakorlását átveheti, kijelenti azonban, hogy ezt az esküt nem tekinti a 17620—1926. sz. kultuszminiszteri

leirat szerint az egyházkerületnek törvényhozás által megerősítése után Őfelsége a Király kezébe teendő hűségesküt helyettesítő eskünek, csupán kisegítő expediensznek és nem precedensnek tartja, csak olyan szükség intézkedésnek, mely áthidalja azt az akadályt, amelyet a kerületnek ma még hiányzó törvényes megerősítése és a püspök által Őfelsége a Király kezébe leteendő hűségeskü kivétele ezidőszerint állított a kerület elé, —

2. semmi akadályja nem lévén immár annak, hogy egyházkerületünk megválasztott püspöke és főgondnoka hivatalába beállíttassék, Sulyok István nagyváradi lelkésznek püspökké, Domahidy Elemér domahidi földbirtokosnak egyházkerületi főgondnokká választását végérvényesen megerősíti, fölhívja őket, hogy az egyházkerület törvényszerű vezetése céljából püspöki, illetőleg főgondnoki hivatalukat a közgyűlés színe előtt leteendő esküvel foglalják el, e végett őket Végh József esperes, dr Várady Miklós e. m. gondnok, Tegledi László és Takács Zsigmond tanácsbírák által a közgyűlésbe tisztelettel meghívja;

3. midőn Sulyok István püspök urat hivatalába beállítja, avégett, hogy püspöki jogainak gyakorlását átvehesse, kijelenti közgyűlésünk, hogy püspök urat a hagyományos ünnepek keretében akkor fogja fölszenteltetni az esperesi kar által, amikor egyházkerületünket a törvényhozás megerősíti és püspök ur Őfelsége a Király előtt a hűségesküt leteszi;

4. értesíti a Kultuszminiszter urat Sulyok István püspök ur hivatali tisztébe lépéséről azval, hogy bizik a kormány jóindulatában és reménységgel várja, hogy a törvényhozás működésének megkezdése után a kormány nem fog késlekedni ezen ideiglenes intézkedést kerületünk törvényes elismerésével és a hűségeskü kivételével egyetemes református egyházunk megnyugvására véglegesen rendezni.

86. szám. Sulyok István püspök a közgyűlés színe előtt általános éljenzések között megjelenván, az elnöklő esperes üdvözlő szavai után hivatala elfoglalására késznek nyilatkozván, a törvényben előírt esküt leteszi.

Az egyházkerületi közgyűlés által az E. T. I. t.-c. 183. §-a szerint ily módon megerősített püspök a személye iránt másodizben is megnyilvánult bizalomért köszönetet mond s székét a jelenlevők éljenzése között elfoglalja.

87. szám. Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok a közgyűlés színe előtt általános éljenzés között megjelenván, az elnöklő egyházmegyei gondnok ur üdvözlő szavai után hivatala elfoglalására késznek nyilatkozik, a törvényben előírott esküt leteszi.

Az egyházkerületi közgyűlés által az E. T. I. t.-c. 177. §-a szerint ily módon megerősített főgondnok a személye iránt megnyilvánult bizalomért köszönetet mond s székét a közgyűlés éljenzése közt elfoglalja.

88. szám. Sulyok István püspök hivatalba lépése alkalmából közgyűlésünk a következő táviratokat küldte el:

I.

A magas Királyi Kabinet irodának

BUCUREȘTI.

Sulyok István megválasztott püspök ur hivatalba lépése alkalmából engedje meg Öfelsége, hogy a püspök nélkül maradt esperességek f. hó 23-án Nagyváradon tartott közgyűlése legmélyebb alattvalói hódolattal üdvözölhesse Románia legszeretettebb Királyát és kérje, hogy Egyházkerületünk végleges és törvényes elismerésének ügyét kegyeskedjék legmagasabb atyai gondoskodásába venni.

II.

A Romániai Királyi Kormány Miniszter Elnök
Urának

BUCUREȘTI.

Sulyok István megválasztott püspök a hivatalba lépése alkalmából a püspök nélkül maradt esperességek f. hó 23-án Nagyváradon tartott közgyűlése mély tisztelettel üdvözli a Miniszter Elnök Urat és teljes bizalma van arra nézve, hogy Egyházkerületünk törvényes és végleges elismerésének sürgős ügyében rövid időn belül megfogja tenni a szükséges intézkedéseket.

III.

A Román Királyi Kormány Vallás- és Művészet-
ügyi Miniszter Urának.

Sulyok István megválasztott püspök ur hivatalba lépése alkalmából a püspök nélkül maradt esperességek folyó hó 23-án Nagyváradon tartott közgyűlése mély és megkülönböztetett tisztelettel üdvözli Miniszter Urat és teljes bizalma van arra nézve, hogy Egyházkerületünk törvényes és végleges elismerésének sürgős ügyében rövid időn belül megfogja tenni a szükséges lépéseket. A közgyűlés nevében.

89. szám. Az erdélyi református egyházkerület Igazgatótanácsa 3832—1926. I. sz. átiratában értesítette egyházkerületünket, hogy a folyó évi április 17-én tartott rendkívüli egyházkerületi közgyűlés a néhai Nagy Károly elhunytával megüresedett püspöki széket törvényesen betöltötte, püspökké dr Makkai Sándort választotta meg.

Dr Makkai Sándor erdélyi református püspök folyó évi június hó 20-án délelőtt fél 11 órakor Kolozsvárott, a farkasutcai templomban tartott ünnepélyes fölszentelésére egyházkerületünket az erdélyi igazgatótanács meghíván, egyházkerületünk képviselőjében Sulyok István

püspök, dr Thúry Kálmán egyházkerületi ügyész és Csernák Béla egyházkerületi lelkészi főjegyző jelentek meg.

A királyhágómelléki református egyházkerület közgyűlése dr Makkai Sándor erdélyi püspököt — midőn református egyházunk egyik diszes és nagyfontosságú vezetői tisztségét elfoglalja — abban a bizodalmas reménységben, hogy egyházkerületünk vezetőférfiaival együtt megértéssel és atyafiságos jóindulattal, testvéri szeretettel fogja munkálni közös anyaszentegyházunk egyetemes érdekeit és céljait: örömmel üdvözli és munkájára Isten gazdag áldását kéri.

Erről dr Makkai Sándor püspök urat jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

90. szám. Lelkészi főjegyző olvassa az esperesi hivatalok által fölszentelésre bejelentelt ifju lelkészek névsorát, amint következik: *Bánáti egyházmegyéből*: Váradí Attila: Szapárfalva, Wesmás Károly: Karánsebes; *a bihari egyházmegyéből*: Bagoly Bertalan: Bors, Danka József: Fugyi, Fodor József: Pósalaka, Kádár Miklós: Pusztajlak, Kovács Antal: Hegyközpályi, Paulik Béla: Nyüved, Tarnóczi Lajos: Bihar; *az érmelléki egyházmegyéből*: Kulcsár Dezső: Magyarkecz, Cs. Nagy Dániel: Ottomány, Orosz Lajos: Érkeserü, Posta István: Kóly, Szabó Lajos: Piskolt, Thamássy Géza: Berettyószéplak; *a nagybányai egyházmegyéből*: Barkász Imre: Patóháza, Csüry Miklós: Sándorhomok, Gacsályi Zsigmond: Kiskolcs, Gyöngyössy Bálint: Szamosdob, Gyöngyössy Gyula: Nagykólc, Kürthy Dezső: Szamoskóród, Kürthy Károly: Halmi, Mogyorós Sándor: Csengerbajos, Szabó Eadre: Kakszentmárton, Szaplonezy Bertalan: Nagybánya; *a nagykárolyi egyházmegyéből*: Gargya Géza: Érendréd, Gönczy Sándor: Nagykároly, Kovács Lajos: Érkörtvélyes, Szabó István: Dobra, Veres László: Krasznaszentmiklós; *a nagyszalontai egyházmegyéből*: Arday Aladár: Gyanta, Dohy Árpád: Nagyszalonta, Juhász András: Várasfenes, Kun Zoltán: Pan-

kola, Nánássy Dániel: Szentleányfalva, Nagy Zoltán: Gyorok, Szücs Antal: Mezőbajj.

Az esperesi hivatalok által fölszentelésre bejelentett tiszteletes atyafiak valamennyien megjelentek s fölszentelésüknek törvényes akadályja nincs.

Püspök ur indítványozza, hogy közgyűlésünk a fölszentelési szertartást a Tiszántuli református egyházkerületben megöröködött szokás szerint hajtsa végre, azzal a hozzáadással, hogy a fölszentelésben püspökön és espereseken kívül az egyházkerületi lelkészi főjegyző is állandóan résztvegyen.

Közgyűlésünk a jelentkezőket felszentelésre bocsátja, az előterjesztett indítványt elfogadja s Püspök urat fölkéri, hogy a fölszentelést az esperesi karral és a lelkészi főjegyzővel a nagyváradi református egyházközség ujjvárosi templomában végrehajtani sziveskedjék.

Ezután Püspök ur az ülést felfüggesztvén, a közgyűlés tagjai a fölszentelendőkkal átvonulnak a templomba, ahol hatalmas közönség jelenlétében és lélekemelő ünnepség keretében, Tarnóczi Lajos ifju lekipásztor prédikálása és püspök ur fölszentelő beszéde és imádsága után a kézretétel végrehajlatik. Az ünnepség végével a közgyűlés tagjai a fölszenteltekkel együtt visszatérnek a gyűlésterembe, ahol Püspök ur az ülést újra megnyitván, a fölszenteltek nevében Nánássy Dániel mond köszönetet, melyre válaszolva Püspök ur őket a közgyűlés nevében áldáskivánások között véglegesen kibocsátja.

91. szám. Lelkészi főjegyző jelenti, hogy a Kultuszminiszter urnak 6883—1925. sz. leiratát a múlt évi február havában 192—1925. sz. a. az erdélyi egyházkerülettel is közölte, kísérő levelében rámutatván arra, hogy a miniszteri leirat 3-ik pontjából kitetszően maga a miniszter ur is szükségét látja annak, hogy a két terület közös szervei kiépítenek; kifejezést adott véleményének is, mely szerint a két egyházkerület a konventel megalkothatja és ezzel a felsőbiróságot nélkülözhetővé teheti.

Értesítette a főjegyző az erdélyi egyházkerület arról is, hogy a Kultuszminiszter ur 14625—1925. sz. leiratában Sulyok István püspök ur megválasztását elfogadta és aprobálta. E tény felett az erdélyi egyházkerület 3282—1926. I. sz. alatt kelt válaszában örömet fejezte ki.

Nyugdíjügyi bizottságunk az 1926 junius 12-iki tárgyalásáról felvett s 818—1926. sz. alatt az erdélyi igazgatótanácsnak átküldött jegyzőkönyvében szintén rámutatott arra, hogy a konvent megalakításának ma már sem személyi, sem tárgyi akadály nincs, a királyhágómelléki egyházkerületnek tisztikara ma már teljesen kiépítve, a püspök államilag elismerve lévén, az egyházi törvények alapján érvényesen megalkotott kerület és vezetőség érvényesen küldheti ki a konventi delegátusokat.

Értesítette a főjegyző az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsát arról is (819—1926. sz. a), hogy az 17620—1926. számú kultuszminiszteri leirat értelmében Sulyok István püspök ur 1926. május 16-án esküt tett, amelynek alapján a teljes püspöki jogok gyakorlásába lépett. Kifejezést adott ismételten annak, hogy most már minden akadály elhárult az elől, hogy a két egyházkerület az egyetemes konventet megalkossa.

Ezek közül az átiratok és értesítések közül csak a főjegyző 192—1925. sz. levelét tarthatta szem előtt az erdélyi református egyházkerület 1926. évi junius 19-iki közgyűlése, midőn akként határozott, hogy a közös törvényhozó és kormányzó szervek létesítésére még nem látja az időt érkezettnek. Hogy azonban az a nagy fontosságú kérdés kellőleg előkészíthető legyen, előleges tanulmányozás, megtárgyalás és részletes tervezet készítése céljából egy tizenhéttagú bizottságot küld ki, hogy annak idején vegye fel a tárgyalás fonalát a mi egyházkerületünk hasonló megbízatású bizottságával s a készitendő közös munkálatot terjessze az igazgatótanács, illetőleg annak ulján az egyházkerületi közgyűlés elé.

Egyházkerületi közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul, hogy a romániai magyar református egyház egyetemes konventjének megalkotása ha-

lasztást szenved, holott e kérdésben a két egyházkerület közös ügyeit tárgyaló bizottság 1922. május 5-iki gyűlésében, a felvett jegyzőkönyv 5-ik pontja szerint már megállapodásra jutott. Az erdélyi egyházkerület folyó évi június 19-iki közgyűlése által kiküldött bizottsággal tárgyalás céljából Sulyok István püspök elnöklete alatt kiküldi a főgondnok urat, a lelkészi és világi főjegyzőt, az egyházkerületi ügyészt és tanügyi előadót, továbbá Széll György, Végh József, Kassay Béla espereseket, dr Nagy Sándor, Telegdi József, dr Várady Miklós egyházmegyei gondnokokat.

A Konvent megalkotása késedelmet szenvedvén, a konventi bíróságot helyettesítő egyházi főbíróságba Sulyok István püspök és Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnokon kívül Széll György esperes, dr Nagy Sándor egyhm. gondnokot rendes, Szabolcska Mihály, Végh József espereseket, dr Várady Miklós, Telegdi László e. m. gondnokokat póttagokul küldi ki, akiknek megbízásuk, ha az egyetemes Konvent addig meg nem szerveztetnék 1926. július 1. 1927. június 30-ig tart.

Erről az erdélyi egyházkerületet értesíteni rendeli.

92. szám. Olvasatott a nyugdíj bizottságnak Nagyváradon, 1926. június 12-iki üléséről felvett jegyzőkönyve. A nyugdíj-bizottság jegyzőkönyvének felolvasása után Végh József esperes úgy a maga, mint Böszörményi Lajos, Havas Gyula, Takács Zsigmond közgyűlési tagok nevében és a következő indítványt terjeszti elő:

„Mondja ki egyházkerületi közgyűlésünk, hogy a lelkészi, tanári s tanítói nyug. és gyámintézet ügyében az erdélyi egyházkerülettel folytatott tárgyalásokat megszakítja, a lelkészi özvegyek és árvák érdekében már elodázhatatlanul szükséges gyám- illetve nyugdíj intézetet belkörüleg az egyházkerület maga önállóan megszervezi, még pedig úgy, hogy annak minden kebelbeli lelkész kötelezett, minden tanár s tanító pedig a lel-

készekéhez hasonló belépési s évi járulékok befizetésével jogosított tagja lehet, az egyenlő jog és egyenlő kötelezettség alapján.

Hogy a létesítendő gyám- s ebből idővel kifejlődő nyugdíjintézet a maga áldásos működését már 1927. január 1-ével meg is kezdhesse, a mostani nyugdíj-bizottságot egészítse ki kerületi közgyűlésünk még 4 – 6 taggal s az így kiegészített bizottság bizassék meg, hogy a tervezett gyám- és nyugdíjintézet szervezeti és működési szabályrendeletét, a fenntartók s tagok hozzájárulásának számszerű kimutatását őszi ker. közgyűlésünkig készítse el, oda nyujtsa be, hogy a felett hat évi kísérletezés és huzavona után végleges határozat hozassék.

Egyházkerületi közgyűlésünk Végh József és társai indítványát egyhangulag elfogadja és határozati erőre emeli s a nyugdíj-bizottság jelenlegi tagjai mellé bizottsági tagokul megválasztja Végh József, Havas Gyula, Kassay Béla, Takács Zsigmond, dr Nagy Sándor, Telegdi József urakat és az egyházkerületi pénztárnokot:

Az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsát pedig átiratban keresi meg, hogy a bánáli és nagybányai egyházmegyék lelkészeinek államsegélyéből 1924. december 31-ig pénztárában visszafizetett 10 százalékos nyugdíj illetéket egyházkerületünk püspöki hivatalába az értesítés vétele után kamataival együtt küldje át.

93. szám. A szatmári főgimnázium igazgatótanácsa a 17/a. sz. egyházkerületi határozat tárgyalása kapcsán a tanári fizetések rendezése miatt azzal a kéressel fordul az egyházkerületi közgyűléshez, hogy az iskolák segélyezésére szolgáló taxákból már most folyósítson 250,000 leit, vagy ha ez lehetetlen volna, vegyen fel, vagy garantáljon e célra kölcsönt s amennyiben az intézet maga venné fel a kölcsönt, nyugtassa meg az igazgatótanácsot a közgyűlés, hogy a beszédelt és beszédendő kulturadóból egyházkerületi segélyként intézetük megfogja kapni a kölcsön visszafizetésére szolgáló összeget is.

Közgyűlésünk a szatmári főgimnázium igazgatótanácsának 122—1926. számú és a tanárok elhalaszthatatlan fizetésjavítására szükséges 250.000 leinyi kölcsön, illetve segélyt kérő előterjesztésére nagy sajnálattal állapítja meg, hogy a 17/a. sz. f. évi közgyűlési határozat keretét egy középiskolánk segélyezésénél sincs módjában túllépni s még e szűkös mértékű segélyt is csak a taxák beszolgáltatása után lehet csak kiutalni. A kért kölcsönt sem megszerezni, sem garantálni sem tudja s így a kérelem megoldását a legjobb akarata mellett is kénytelen az intézet igazgatótanácsának hatáskörébe visszautalni. Ezen egyházunk egyetemének lelkét érintő segélykérés alkalmából felhívja közgyűlésünk az egyházmegyét, hogy a 17/a. a határozattal megállapított minimális értékű taxák befizetését szorgalmazza és a begyűlt összegeket szolgáltatassák be a kulturadó pénzlárba.

E szám kiadatik a kulturadó és tanügyi bizottságoknak, valamint a szatmári főgimnázium igazgatótanácsának és az egyházmegyék espereinek sürgős intézkedés végett.

94. szám. A szatmári főgimnázium igazgatótanácsa 122—1925-26. sz. följeljesztésében az igazgatótanácsot ideiglenesen szervező 41—1926. sz. határozatra vonatkozólag sajnálattal állapítja meg, hogy az egyházkerület a szervezet megalkotásánál figyelmen kívül hagyta az intézet vezető szerveinek javaslatát és rendelkezésével a fenntartóttestület egyes tagjainak a régműltben szerzett s hosszú időn át gyakorolt jogait szüntette meg. Ilyen jogfosztást lát a szatmári, a szatmárnémeti-i, máramaroszigeti ref. egyházak és Szatmárnémeti város esetében. Az igazgatótanács abban a meggyőződésben van, hogy e nagy áldozatok árán szerzett jogok még átmenetileg sem szüntethetők meg az intézet életbevágó érdekeinek veszélyeztetése nélkül s épen azért arra kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy 41—1926. sz. határozata hatályon kívül helyezése mellett a főgimnázium régi igaz-

gatótanácsának hatáskörét a végleges rendezés idejéig meghosszabbítani sziveskedjék.

Egyházkerületi közgyűlésünk a szatmári főgimnázium igazgatótanácsának 122—1925-26. sz. felterjesztésében előadott kérelemnek helyt ad, 41—1926. sz. határozatát hatályon kívül helyezi és a főgimnázium igazgatótanácsának hatáskörét a végleges rendezés idejéig egy évig, vagyis 1926—27. isk. év végéig meghosszabbítja.

95. szám. Bakcsy Gergely szatmári főgimn. igazgató, volt egyházker. középiskolai felügyelő jelentve a püspöki hivatalnak, hogy a felügyelői állás beszüntetését kimondó 19—a) sz. határozatot tudomásul veszi, egyúttal kijelentve azt, hogy a már általa a szatmári főgimnáziumban felügyelői minőségben tett látogatásért járó díjakról — amennyiben a főhatóság így intézkednék — hajlandó lemondani — felhívja a püspöki hivatal figyelmét a meg nem látogatott középiskolák meglátogatására és a felügyelői állás beszüntetési időpontjának határozott megjelölésére.

Közgyűlésünk tudomásul veszi, hogy Bakcsy Gergely főgimn. igazgató a szatmári főgimnáziumot felügyelői minőségben meglátogatta és az alapon hozzájárul ahoz, hogy a szatmári főgimnázium tanulói által a folyó tanévre befizetett felügyeleti díjakat felvehesse. A felügyelői állás beszüntetésének időpontja külön megjelölve nem lévén, a 19-a—1926. sz. határozatban, természetesen a határozat kelte.

E szám kiadatik Bakcsy Gergely főgimn. igazgatónak.

96 szám. A főjegyző jelenti, hogy az 1926. évi április 22-iki közgyűlés óta intézkedni kellett az igazoló iratok újabb felterjesztésére, a tanévvégi vizsgálatok rendjére és az osztályozás új rendszerének bevezetésére vonatkozólag. A Magánoktatásról szóló Törvény Végrehajtási Utasítása minden iskolafenntartónak megküldetett.

Közgyűlésünk a főjegyzői hivatal tett intézkedéseit jóváhagyólag veszi tudomásul s tekintettel arra, hogy a felterjesztendő iratok között fekvő tanári és tanítói fizetés-levél (angajament) a fenntartók által biztosított javadalom és az állami törvényekben megkívánt fizetés között mutatkozó különbözetet az egyházkerület részéről járandó fizetésekiegészítés képen tüntette fel: megbizsa az elnökséget, hogy ezeknek a fizetésekiegészítéseknek összegét számszerűleg állapítsa meg s ezeknek fedezetére a Közoktatásügyi Miniszter Ur útján a Kormánytól iskolai államségélyt kérjen, reámutatván felterjesztésében, hogy ez államségélyhez egyházunknak békeszerződéseben biztosított joga van.

97. szám. Olvastatott a tankönyvkiadó bizottság 1926. június 18-iki üléséről felvett jegyzőkönyv, amint következők:

Jegyzőkönyv, mely felvétellett az egyházkerületi tankönyvkiadó bizottság 1926. évi június hó 1-én tartott ülésén.

Jelen voltak Sulyok István püspök elnöklete alatt Csernák Béla, dr Thúry Kálmán és Nagy Vilmos bizottsági tagok, az utóbbi egyszersmind jegyző.

2. szám. Olvastatik egész terjedelmében Béres Károly egyházker. tankönyv- és zsolnárkiaó bizománys beadványa.

Bizottságnak a beadvány sokoldalú megbeszélése után a következő határozatokat hozta:

1. a fentlevő 62.997 Leinyi kerületi jutaléknak befizetésére nézve javasolja a főt. és mélt. egyh. ker-i közgyűlésnek, hogy a 18—1926. sz. határozatának 6. pontjában megállapított fizetési időpontoktól némileg eltérőleg tekintettel a bizománys jelenlegi átmenetileg nehéz pénzügyi helyzetére — engedje meg, hogy a fenti hátralék keltő egyenlő részletben legyen befizethető, a kerületi pénztárba és pedig az I. részlet f. évi december 1-én 31.500 Leiben és a II. részlet 1927. évi december 31-én 31.500 Leiben úgy azonban, hogy az

első fizetési határidő esetleges elmulasztásával a II. részlet is esedékessé válik.

2. A beadványnak a Farkas-féle középiskolai válástani kézikönyvek átvételét kérelmező része felett — a vállalat kivihetetlensége miatt — napirendre tér a bizottság.

3. Az előző pontban említett kézikönyv után már esedékessé vált kerületi jutalék törlését (cca. 2900 L.) nem javasolhatja a bizottság az egyházkerületi közgyűlésnek.

4. Az új nagyobbbetűs vászonkötésű hangjegy nélküli zsoltár forgalmi árát a kiadó által kért 95 Lei helyett 90 Leiben javasolja bizottságnak megállapítani, minthogy a szerződés 9. pontjában megállapított alaptól való nagyobb eltérést ma nem lát indokoltnak E. 90 Leiből 7 Lei illeti a viszonteladókat és 8 Lei az egyházkerület pénztárát — példányonként. Ezen 8 Leies kerületi jutalék a fogyás arányában 2 (kettő) havonként befizetendő.

5. A Nánay-féle V. elemi oszt. számára írt Egyháztörténelemből újabb 3000 pld. nyomtatását nem tartja bizottságunk szükségesnek, minthogy a könyv a középiskolai tantervünket nem fedi s esetleges egyéb megoldási mód lehetőségére elé egy újabb kiadással nem tanácsos akadályt gördíteni.

Közgyűlésünk a tankönyvkiadó bizottság jegyzőkönyvének 2-ik számában foglalt javaslatokat elfogadja és határozati erőre emeli.

E szám kivonaton kiadatik a tankönyvkiadó bizottság elnökének *Béres Károly* bizományosnak és *Konrád Géza* egyházkerületi pénztárnoknak az 1 és 4 pont alatti befizetések ellenőrzésére és megfelelő jelentéstételre.

98. szám. Nagy Vilmos tanügyi előadó kérelmére egyházkerületi közgyűlésünk elrendeli, hogy a tanügyi előadó tiszteletdíját az egyházkerületi pénztár 1926. január 1-től visszamenőleg fizesse ki.

99. szám. A püspöki hivatal bebutorozásával elkerülhetetlen költségek fedezetére

az egyházkerület közgyűlés ötvenezer Leit irányzott elő azzal, hogy amennyiben e költségekre államsegély nem volna nyerhető, az elnökség e kiadásokat kölcsönből fedezze s a szükségelt összeget az 1927-ik évi költségvetésbe állítsa be.

100 szám. Püspök ur indítványára a gyűléstartás céljára

átengedett teremért közgyűlésünk Nagyvárad város tanácsának köszönetet mond s köszönetének tolmácsolására Püspök urat felkéri.

101. szám. Dr Böszörményi Emil világi tanácsbíró az elnökség fáradozását a közgyűlési tagok nevében hálásan megköszöni s ezután Püspök ur a közgyűlést imádsággal bezárja.

Nagyvárad, 1926. június 30.

Hitelesítjük:

Sulyok István püspök, Thúry Kálmán, Tatár Zoltán.

Jegyezte: *Csernák Béla főjegyző.*

1900. The first of these was the
establishment of the
at the same time the
the first of these was the
establishment of the
at the same time the

1901. The second of these was the
establishment of the
at the same time the

1902. The third of these was the
establishment of the
at the same time the

1903. The fourth of these was the
establishment of the
at the same time the

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület
1926 december 16. és 17-ik napjain Oradea—Nagy-
váradon tartott közgyűlésének és bírósági ülésének

J E G Y Z Ó K Ö N Y V E .

Jelen voltak :

Sulyok István püspök és **Domahidy Elemér** fő-
gondnok elnöklete alatt:

a) *a jegyzői karból*: Csernák Béla lelkészi, dr
Harcsár Géza világi fő-, Nagy Vilmos lelkészi dr
Hadházy Kálmán világi aljegyző ;

b) *tanácsbírói karból*: Bede László, Takács Zsig-
mond lelkészi, Pappszász Lajos, Domokos László világi
tanácsbírák ;

c) *egyházkerületi ügyészek*: dr Thúry Kálmán, dr
Kölcsey Ferenc ;

d) Az egyházmegyék részéről:

1. *a bánáti egyházmegyéből*: Telegdi László gond-
nok, Zöld Mihály lelkészi képviselő,

2. *a bihari egyházmegyéből*: Tarnóczi Lajos espe-
res, Telegdi József gondnok, Major Gyula lelkészi, Ta-
tár Zoltán világi képviselő,

3. *az érmelléki egyházmegyéből*: Végh József es-
peres, dr Várady Zsigmond gondnok, Szabó Zoltán lel-
készi, Bónis Elemér világi képviselő,

4. *a máramaros—ugocsai egyházak részéről*: Bede
László lelkészi képviselő,

5. *a nagybányai egyházmegyéből*: Széll György
esperes, Csaba Adorján gondnok, Bogdán Lajos lel-
készi képviselő,

6. a nagykárolyi egyházmegyéből: Havas Gyula esperes, dr Nagy Sándor gondnok, Papp József lelkészi, Gáspár Pál világi képviselő,

7. a nagyszalontai egyházmegyéből: Kassay Béla esperes, Böszörményi Lajos, Fogarassy Bálint lelkészi, Sarkady Dániel, Rácz Gyula világi képviselő,

8. a szatmári egyházak részéről: Boros Jenő lelkészi képviselő,

e) a középiskolák részéről:

Bakcsy Gergely szatmári főgimnáziumi igazgató,

f) az elemi iskolák részéről:

Bartha István börvelyi, Kiss Lajos bihardiószegei, Szilágyi Árpád székelyhidi tanító,

g) belmissziói előadó:

Debreczeni István szatmári lelkész.

102. szám. Püspök ur lélekemelő imádsága után főgondnok ur üdvözli a közgyűlés megjelent tagjait s beszédének elhangozásával

a királyhágómelléki református egyházkerületnek 1926. december 16-án d. e. 9 órájára Nagyváradra összehívott közgyűlését megnyitottak nyilvánította.

103. szám. Jelen közgyűlésünkről elmaradásukat ki mentették Szabolcska Mihály esperes, Szabó Zoltán egyh. gondnok, dr Böszörményi Emil vil. tanácsbíró, Nagy Dezső ugocsai világi, dr Ajtai Nagy Gábor nagybányai világi, dr Vajai Károly szatmári világi képviselő, Fábíán István tanító képviselő.

Tudomásul szolgál.

104. szám. A nagyszalontai református egyházmegye a lemondás folytán megüresedett esperesi ál-

lásra Kassay Béla tenkei lelkészt választotta meg, aki megválasztásának bejelentésével kapcsolatban eddig viselt egyházkerületi lelkészi tanácsbirói állásáról lemond.

Közgyűlésünk Kassay Béla nagyszalontai egyhm. esperessé történt megválasztását tudomásul veszi s őt alkotó tagjai sorában örömmel üdvözli,

miután Kassay Béla egyházkerületi lelkészi tanácsbirói állásról lemondott, a lemondás következtében megüresedett lelkészi tanácsbirói állásra közgyűlésünk a szavazást elrendeli, a szavazó ívek beadásának határidejéül 1927 február hó 28-ik napját tüzi ki, a szavazatok felbontásával püspök ur elnöklete alatt a Nagyváradon lakó közgyűlési tagokat bizza meg s felhatalmazza a bizottságot a fõrvényszerü intézkedésre,

mirõl Püspök ur jegyzõkönyvi kivonaton értesítelik.

105. szám. A szavazatszedõ-bizottság f. évi július 16-án Nagyváradon felvett jegyzõkönyve betérjesztésével jelenti, hogy az érvényesnek talált 191 szavazat a következõképen oszlott meg: dr Hadházy Kálmán 176, dr Olasz Béla 4, dr Ajtai Nagy Gábor 4, dr Jakó Endre 2, dr Harcsár Géza 1, dr Helmeczy József 1, dr Hadady Lajos 1, Buna István 1, amihez képest megállapította, hogy a királyhágómelléki református egyházkerületben megüresedett világi aljegyzõ állásra Hadházy Kálmán nagyszalontai ügyvéd választatott meg. Együttal bemutatja az érvénytelen szavazatokat és szavazatot nem adott egyházak névsorát.

Egyházkerületi közgyűlésünk a választás eredményét meglelégedéssel veszi tudomásul s dr Hadházy Kálmán megválasztott világi aljegyzõt az eskü letételére felhivja.

Az egyházker. világi aljegyzõ választásánál szavazatot nem adott, vagy hibás szavazatot küldött egyházakkal szemben eljárásra az illetõ egyházmegyéket felhivja.

Hibás szavazatokat küldtek:

a bánáti egyházmegyéből: Karánsebes,
a bihari egyházmegyéből: Hegyközszáldobágy,
az érmelléki egyházmegyéből: Bihardiószeg,

Érolaszi,

a nagykárolyi egyházmegyéből: Érdengeleg,
Krasznaszentmiklós,

a nagyszalontai egyházmegyéből: Csermő.

Szavazatokat nem küldtek:

a bánáti egyházmegyéből: Bunyaszekszárd,
Dunaszentilona, Nagyszentmiklós, Szapárifalva,

az érmelléki egyházmegyéből: Asszonyvásár,
Margitta,

a nagybányai egyházmegyéből: Szalmárud-
vari, Szinérváralja,

a nagykárolyi egyházmegyéből: Domahida,
Géres, Iriny.

a nagyszalontai egyházmegyéből: Bélzerind,
Borosjenő, Kisnyégerfalva.

Miről a megnevezett egyházmegyék esperesi
jegyzőkönyvi kivonaton értesítelnek.

106. szám. A szavazalbontó-bizottság előterjeszté-
sére közgyűlésünk kimondja, hogy

az anyaegyházak, még abban az esetben is,
ha lelkészi állásuk hosszabb időn keresztül be-
töltetlen maradna, a szavazásban részt venni
kötelesek,

amiről a Püspök urat jegyzőkönyvi kivona-
ton értesíti.

107. szám. A szavazalbontó-bizottság folyó évi no-
vember 18-án Nagyváradon felvett jegyzőkönyvének be-
terjesztésével jelenti, hogy az érvényesnek talált 202
szavazat a következőképen oszlott meg: Domokos
László 170, dr Hadházy Kálmán 15, Boros Zoltán 3,
Ajtai Nagy Gábor 2, Székely László 2, Helmeczy Jó-
zsef 2, Széles Gyula 1, Fráter Emil 1, dr Jáki Endre 1,
dr Kölcsey Ferenc 1, dr Nagy Sándor 1, Sepsy Dániel 1,
amihez képest Domokos László nagyváradai kuriai bírő

a lemondás folytán megüresedett világi tanácsbírói állásra megválasztatott,

egyben bemutatja az érvénytelen szavazatot és szavazatot nem adott egyházak névsorát.

Egyházkerületi közgyűlésünk a választás eredményét megalégedéssel veszi tudomásul és Domokos László megválasztott világi tanácsbíró urat az eskü letételére fölhívja,

a szavazatot nem adott, vagy hibás szavazatot küldött egyházakkal szemben eljárásra az illető egyházmegyét felhívja.

Nem szavazott:

a bánáti egyházmegyéből: Csávos, Duna-szentilona, Nagyszentmiklós, Karánsebes,

a nagybányai egyházmegyéből: Géres,

Hibás szavazatot adott:

a nagybányai egyházmegyéből: Sándorhomok, Turtterebes,

miről a megnevezett egyházmegyék jegyzőkönyvi kivonaton értesítetnek.

108. szám. Domokos László egyházkerületi világi tanácsbíró és dr Hadházy Kálmán egyházkerületi világi aljegyző a hivatali esküt letevén, magokat egyházkerületünk szolgálatára készséggel felajánlják.

Egyházkerületi közgyűlésünk nevében Püspök ur az esküt lelett tanácsbíró és jegyző urat melegen és szeretettel üdvözölvén, egyházkerületi közgyűlésünk alkotói sorába mindkettőjüket beiktalja,

amiről jegyzőkönyvi kivonaton értesítetnek.

109. szám. A közgyűlésen megjelent tagok névsora felolvastatván,

közgyűlésünk a megjelent tagokat a jegyzőkönyv elején kitétt névsor szerint igazolja.

110. szám. A megjelent közgyűlési tagok névsorának felolvasása és igazolása után

a közgyűlés 28 szavazati joggal bíró tagból megalakul.

111. szám Főgondnok ur megnyitó beszédében megemlékezvén Böszörményi Lajos és Szabolcska Mihály esperes urak lemondásáról,

egyházkerületi közgyűlésünk Böszörményi Lajos volt nagyszalontai esperes, egyházunk régi, hűséges munkásának és Szabolcska Mihály volt bánái esperes, nemzetünk forrón szeretett szelid szavu költőjének lemondását sajnálattal veszi tudomásul s mindkét jeles esperes urnak érdekeit jegyzőkönyvben megörökíti,
amiről őket jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

112. szám. Püspök ur jelenti, hogy Averescu generális, miniszterelnök ur egyházkerületünknek folyó évi június 23 iki közgyűléséből küldött üdvözlő táviratát megköszönte.

Tudomásul szolgál.

113. szám. Olvastatott Püspök ur következő jelentése:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

A nagyobb és kisebb közületeknek, társadalomnak és egyeseknek élete apró mozaikdarabokból alakul ki egységes képpé. Egyházkerületünknek kijegecedési folyamata az esztendő hosszú során át tartott küzdelem után, lassankint a befejeződés stádiumába jutott, mennyiben centrális kormányzatát a püspök elismerésének következményeképen megnyerte s ma már kifelé épen úgy, mint befelé, a központi kormányzat erejének egész súlyával léphet fel, habár egyházkerületünk a sokszor beígért egy szakaszos törvény meghozásával törvénykönyvbe való becikkelyezése mai napig sem történt meg. Nem állítom, hogy ez a végső aktus szándékosan és mesterségesen húzódik tovább és tovább, valamint azt sem, hogy az ígéret komoly beváltásának az őszinteség hiánya az oka. Fogadjuk el még ma is azt a

megokolást, hogy a Magas Kormány halasztlást nem tűrő ügyek miatt kénytelen a nekünk szánt egyetlen lélekzetű törvényszakaszt még mindig mellőzni, amelyek kisürgetését a szenátusban és kamarában helyetfoglaló magyar képviselők elsőrendű kötelességének tekintünk. Az idevonatkozó reménységet annálkevésbé adhatjuk föl, mert a kultuskormánynak jóindulatáról tesz bizonyosságot központi irodánk felszerelésére folyósított 100,000 lei adománya, ugyszintén az a ténykörülmény is, hogy a központi iroda megszervezésére a püspökkel együtt 6 hivatalnoknak beállítását a jövő év január 1-től kezdődőleg, amint idevonatkozólag egyházkerületünk ügyvivője értesített, — lehetővé tette.

Mindenekelőtt van szerencsém megismételni azt a közismert tényt, hogy a folyó évi június hó végén a püspöki hivatal vezetését az egyházkerületi lelkészi főjegyző urtól átvettem. Az idáig letelt néhány hónap több oknálfogva jóformán az adminisztrációban örlődött fel s az alkotó munkára idő egyáltalán nem jutott. Hosszu heteken keresztül sok vesződséggel járt az iskola autorizációja ügyében szükséges iratoknak a beszerzése és felterjesztése, valamint egyházközségeink egyik legnagyobb sérelmének, az agrártörvény végrehajtásából keletkezett panaszoknak szanálására irányuló intézkedés. Az előbbit illetőleg a *valkányi leányegyház iskolájának* kivételével az összes okmányok a Consiliul Permanent asztalán fekszenek, a másik ügy szintén az illetékes miniszterium előtt van, ahonnan dr Tornyai Gyula szenátor ur utján azt az értesítést nyertem, hogy a földmivelésügyi miniszter ur a panaszolt sérelmek megvizsgálása és a jogos igények kielégítése végett rendeletet bocsátott ki. Nem állítom, de talán valószínű, hogy a karánsebesi lelkészségnek törvényszerű kielégítése már ennek a közbevetett intézkedésnek lehet részben legalább az eredménye.

A püspöki hivatal elfoglalásakor aképen határoztam, hogy a bánáti egyházmegyét és a nagyszalontai egyházmegyének déli részét személyesen meglátogatom, mert úgy éreztem, hogy az egyházi főhatóságnak elsőrendű kötelessége ezen a vidéken levő egyházközségeinknek közvetlen felkeresése, hogy bajaikat szemé-

lyesen látva és megismerve, a megfelelő intézkedések annál biztosabban megtehetőek legyenek. Szándékomtól azonban rajtam kívül fekvő okból nagy sajnálatomra elállanom kellett, ehelyett azonban egyházkerületünk több egyházközségében templomjavítási és harangbeszerzési ünnepélyeken vettem részt. Így megfordultam az érmelléki egyházmegyének egyik gócpontján, Margittán, továbbá egyik legkisebb gyülekezetében Vedresábrányon, hol a lelkésznek fáradságot nem ismerő buzgalma romjaiból meglepő szépséggel emelte ki és építtette meg a templomot. Ugyszintén résztvettem a bihardíószegi gyönyörűen renovált templom fölszentelési ünnepén is. A mai sajnálatos társadalmi széttagoltság idején megkapó és fölemelő példának voltam tanuja a nagykárolyi, különösen pedig a szatmárnémeti-i templomjavítási szép ünnepélyeken, hol mindkét városban úgy tapasztaltam, hogy a faji és felekezeti különbségek teljesen kikapcsolódtak, amennyiben nemcsak a református egyház hívei, de a többi felekezetek is megbizottjaik útján, sőt az állami és városi hatóságok is résztvettek a református egyház és hívei örömeiben. Sokszor halljuk a panaszt és nem minden alap nélkül, hogy református hittestvéreink a durva materializmusnak a rabja, főleg falusi gyülekezeteinkben. Jól tudom, hogy ebben a megállapításban sok igazság is van, de mégis egy jobb jövő hajnalhasadásának a jele az, hogy ezeknek az egyszerű híveknek szívéből sokszor meghatólag fakad föl az ösök áldozatkészsége és egyházunknak a szeretete. Így láttam ezt Örvénden, Mezőtelkiben és Borson, hol a szinte egy milliós költséggel megépített állami iskola mellett a református egyház több százezer leibe kerülő felekezeti iskolát emelt föl, a lelkész és tanító járván jó példával a nemes célra való adakozásban. Igen tekintélyes nagy összeg az is, melyet a biharpüspöki-i atyafiak adtak ki egy központi iskolának nagy kényelemmel és díszesen előállítás céljára. Mindezek azt mutatják, hogy református egyházunk több százados fenntartó erejének forrása ma is megvan és bár keménynek látszik sokszor az a kéreg, amely sokszor e forrás buzgó kuffejét eltakarja, de ha az okos pásztoráció a lelkekhez végre-valahára

közelebb férkőzik, akkor a mi magyar népünk visszatér első szerelméhez és fajunk, egyházunk érdekében csodálatos eredmények létrehozására képes. Ezek után az esperesi hivataloktól a folyó évi egyházlátogatás alkalmából fölvevett jegyzőkönyvek alapján megkísérlem egyházkerületünk belső és külső életének egységes képét megkonstruálni. Hangsúlyozván, hogy ezek a jegyzőkönyvek sok fontos momentumra nem terjeszkednek ki, minélfogva a kép megrajzolásában hiányok jelentkeznek. De amit mégis megláthatunk, elég alkalmas arra, hogy a jövőt illetőleg következtetéseket vonhassunk, az árnyképek eltüntetéséről, a bajok szanálásáról gondoskodjunk. Épen ezért szükségesnek tartom, hogy az esperesi kar bizassék meg az új egyházlátogatási jegyzőkönyv megszerkesztésével, hogy abba mindazok fölvéttessenek, amelyek nem egyéni, de magasabb szempontból föltétlen nagy fontossággal bírnak.

I. Egyházközségeink belélete.

E cím alá foglalom gyülekezeteink *lelki vagy hitéletének* minden megnyilatkozását hogy a helyes áttekintés folytán megláthassuk, miképen egymást váltogatják a fény, árny, hithűség és közöny. Az isteni tiszteltek rendje általában mindenütt megvan, vásár- és ünnepnapokon felnyílnak a templomok ajtai a hívek előtt; ámde a hétköznapi istentiszteletek gyülekezeteink nagyobb részében vagy teljesen hiányoznak, vagy pár napra szorítkoznak. Ezáltal e tény fölött kritikát gyakorolni nem kívánok, azt a megjegyzést azonban nem mellőzhetem, hogy az életviszonyok és körülmények figyelembevételével és az azokhoz való alkalmazkodással, mint több helyen a példák mutatják, a helyzeten javítani lehet. Mert mégsem helyes az, ha egyik vásárnapról a másikig a templomajtónak kilincsét senki meg nem fogja. Azért komoly figyelemre méltatva azt a minden kérdésen felül álló igazságot, hogy mai történelmi adottságunkban magyar fajunk a maga életét az iskola, ahol pedig ez sincsen, egyedül a templomon keresztül éli ki, — feltétlenül gondoskodni kell arról, hogy ez a lehetőség mindenütt, a legkisebb gyüleke-

zetünkben is népünknek megadassék; még pedig necsak a vasárnapi, hanem a hétköznapi tartandó istentiszteletek utján is.

A hitélet intenzitása fokmérőjéül tekintem az isteni tiszteletek látogatottságán kívül, különösen egyházi szertartásainknak igénybevételét. Sajnos, hogy az esperesi jelentések nyomán sem az urvacsorázók teljes számáról, sem szertartásaink mellőzésének mérvéről teljesen tiszta képet nem alkothatunk magunknak. Mert az idemellékelt táblázat szerint mindjárt egy egész egyházmegye hiányát észleljük az urvacsorával élők számát illetőleg:

Bánáti egyházmegyében urvacsorával élt	11,029.
Bihari	18,846.
Érmelléki	25,529.
Nagybányai	29,646.
Nagykárolyi	—
Nagyszalontai	19,536.
Összesen:	103,926.

Abban az esetben, ha a felnőtt és urvacsorához járulható gyülekezeti tagok számát kerületünk lélekszámának 80%-ban állapítjuk meg s ha egy bizonyos számot még a hiányzó nagykárolyi egyházmegyére is odagondolunk, akkor körülbelül a gyülekezetek lélekszámának 54—60%-a vesz részt az urvacsorájának bensőségteljes és megható szertartásában, ami csekélynek mondható. Az pedig teljesen ismeretlenül marad előttünk, hogy ebben a számban milyen arányban szerepelnek a férfiak és a nők.

A keresztelési, esketési és temetési szertartások mellőzésére nézve a következő adatok állanak rendelkezésre.

Bánáti egyházmegyében mellőzték:	ker.	6,	esket.	31,	tem.	2
Bihari	"	"	8,	"	23,	2
Érmelléki	"	"	4,	"	9,	1
Nagybányai	"	"	1,	"	1,	—
Nagykárolyi	"	"	—,	"	—,	—
Nagyszalontai	"	"	16,	"	160,	17
Összesen	35,	"	224,	"	22	

Mínt hogy az állami anyakönyvek adatai az esperesi jelentések egy részéből hiányoznak, még csak megköze-

litóleg sem állapíthatjuk meg az egyházi szertartást mellőzők számát. De megdöbbentőleg hathat a nagyszalontai egyházmegyéből az esketést mellőzők nagy száma, amelyet némileg csak annak a tudata enyhíthetne, hogy ebben olyan vegyes házasságok is bennfoglaltathatnak, akik más hitfelekezeti templomában áldatták meg házasságukat.

Egyébként, ha a felekezeti viszonyt vesszük vizsgálódásunk tárgyává, fájdalmasan kell megállapítanunk, hogy egyházunk egyfelől az államegyház, másfelől a római katolikus egyház agresszivitása és a gomba módon szaporodó szekták ostroma folytán súlyos helyzetbe került. Az államegyház hatása főképpen a városi gócpontokban jelentkezik, hol különböző motívumok állanak fenn és használnak ki hibeikkel szemben, hogy főképpen házasságok kötésénél hibeinktől reverzálisok szereztessenek. A római kath. hitbuzgalmi türelmellenség inkább a kitéréseknél észlelhető. A szekták bomlasztó hatásának mérvét ellenőrizni szinte lehetetlen, mert e részben statisztikai adatok gyűjtése kizártnak tekinthető.

Ami a reverzálisok adásának a képét illeti, azt a következő kimutatásból rajzolhatjuk meg:

Bánáli	em.-ben	adatolt	javunkra	39	Kárunkra	11
Bihari	"	"	"	33	"	62
Érmelléki	"	"	"	17	"	3
Nagybányai	"	"	"	33	"	17
Nagykárolyi	"	"	"	8	"	2
Nagyszalontai	"	"	"	35	"	15
Összesen:				165		110

ami 35 nyereséget jelent.

Át- és kitéréseket illetőleg pedig:

Bánáli	em.-ben	Áttért:	22	Kitért:	17
Bihari	"	"	10	"	82
Érmelléki	"	"	10	"	55
Nagybányai	"	"	11	"	26
Nagykárolyi	"	"	1	"	7
Nagyszalontai	"	"	17	"	8
Összesen:		"	71	"	195

ami 124 veszteségnek felel meg. Ennek látásán minden megokolás nélkül föltétlenül kimondhatjuk, hogy a lelkészeknek a gyülekezeti pásztorációt, főképen a hiveknek látogatását és az ifjuságnak egyesületekbe való tömörítését haladéktalanul meg kell kezdeni és e részben hiány az esperesi jelentéseknél, hogy főképen a gyülekezeti tagok meglátogatásáról nem emlékszik meg, holott pedig ezt már a folyó évi április 22-iki közgyűlésünk is elrendelte.

Nagyon érdekes és tanulságos lehetne, ha gyülekezetinkben az egyház javára történt jótékonykodás és egyéb filantropikus munka mellett arról is beszámolhatnánk, hogy gyülekezeteink kifelé milyen karitatív tevékenységet fejltettek ki.

A hat egyházmegyében templomi persely és különböző célokra befolyt adományok összege 3,657.178 leit tesz ki. Ezzel szemben özvegyek, árvák, szegények és iskolás gyermekek segélyezésére 357.269 lei fordított. Ha ez igaz, észrevétel nélkül ezen szám mellett elmenni nem lehet, mert sokkal nagyobb méretű sorainkban az anyagi nyomor, hogysen a jelentkező igényeket ezzel az összeggel megközelítőleg is, kielégíteni lehetett volna.

A hitélet mélyítésére nézve nagy szerepet játszik az u. n. vallási esélyek vagy összejövetelek megtartása, ami sajnos, ez időszerint, kevés kivétellel mindenütt politikai tilalomtárgya. Vasárnapi iskolák és ifjusági bibliai egyesületek jéglörő munkája is igen nehezen halad. Több gyülekezetben e tekintetben megindulás történt, de még nagyon messze vagyunk attól, hogy a helyzetet kielégítőnek mondhassuk. Pedig a jelenben s a jövőben még inkább csak úgy biztosíthatjuk magyar fajunk existenciáját, ha ifjuságunkat egyházunk vallásos atmoszférájában neveljük föl. Nagy hiánya és nehézsége gyülekezeti életünknek, hogy a legtöbb helyen olvasniszerető hittestvéreink kezébe megfelelő és olcsó néplapot nem adhattunk. Van egy pár gyülekezetünkben ilyen néplap, ezek azonban annyira lokálisak, hogy az érdekelt gyülekezeten kívül állókra nézve keveset jelentenek. Szélesebb elterjedésre tarthatott volna igényt a Bede László lelkész ur által szerkesztett „Jó Pásztor“, amely kellő előfizető hiány miatt a folyó év végén meg

is szűnik. Ez a jelenség egész kerületünk számlájára irandó fel, mert gyülekezeteink nem adják meg azt az anyagi eszközt, amely egy kiválóan jól szerkesztett néplapot adhatna hiveink kezébe. Mert egyházkerületi közgyűlésünk bár 1922. évben erre a célra már bizonyos perselypénz beszolgáltatását rendelte el, egyházközségeink azonban évek óta nem igyekeznek tudomást venni arról, holott ezen az áldozaton nagy dolgok fordulnának meg.

II. Egyházközségeink anyagi élete.

Közismert és mindnyájan érezzük, hogy gazdasági életünk súlyos válságokon megy át, sőt katasztrófa felé közeledik. Ezt a kritikus helyzetet nemcsak a városoknak nagyobb részben iparral foglalkozó polgárai, de a falu mezőgazdaságot üző népe is napról-napra mind jobban érezi. A termelés anyagi eredményével nem áll arányban a teher, amelyet népünknek hordani kell és így megérthető, ha az egyházközségek és egyházi intézmények fentartásának terhe súlyos gondot okoz és nem egy helyen a hivek és hivatalnokok között nyugtalanságot, sőt kellemetlenségeket is vált ki.

Nem vagyok abban a helyzetben, hogy az egyházi adóteher tekintetében az adózás általános mérvét adatok hiányában megállapíthassam. Csak arra terjeszkedhetem ki, hogy a legutóbbi év számadásának az eredményét közlöm.

E szerint:

Bánáti	em.-ben bevétel	2,052.442	Lei kiad.	1,577.180	Lei
Bihari	"	4,395.923	"	4,026.903	"
Érmelléki	"	3,432.694	"	3,217.896	"
Nagybányai	"	7,063.785	"	6,592.231	"
Nagykárolyi	"	1,605.901	"	1,556.371	"
Nagyszalontai	"	4,182.910	"	3,799.485	"
Összesen:		"	22,733.655	"	20,770.066

Az egyházközségek kezén tőkepénz és alapítvány címén 5,814,263 Lei van, míg az egyházközségeknek hiányosan kimutatott adóssága 1,076.831 Lei.

Új építkezésekre és nagyobb mérvű javításokra a gyülekezetelek 2,744.337 Leit fordítottak. Az egyházláto-

gatási jegyzőkönyvekből nem tűnik ki, vajjon ebben az összegben az elrekvirált harangok beszerzési ára befoglaltatik-e? Ha tényleg ez innen hiányoznék, akkor az erre fordított összegek, nagyobb részben hiveink buzgó áldozatkészségéből fedeztettek.

III. Népmozgalmi adatok.

Egyházkerületünk népességi viszonyai összesűrítve a következő táblázat mutatja:

Egyházmegye	Lélekszám	Szület.	Halálozás	Házasság	Konfirm.
Bánáti	25.083	579	340	215	363
Bihari	48.606	997	889	329	756
Érmelléki	55.052	1.164	856	308	672
Nagybányai	41.821	1.185	867	309	892
Nagykárolyi	15.288	461	337	111	312
Nagyszalontai	52.109	1.068	855	274	965
Összesen:	237.959	5.454	4.235	1.546	3.958

Midőn még megjegyzem, hogy iskolai állapotunkra vonatkozó jelentést tanügyi bizottságunk ad, a betervezett statisztikai ívek alapján, tiszteletteljesen kérem a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlést, hogy fenti jelentésemet elfogadni, annak intézkedést igénylő részére a maga határozatát meghozni méltóztassék.

Kiváló tiszteletem jelentése mellett vagyok a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlésnek.

Nagyvárad, 1926. december hó 11.

alázatos szolgálja

Sulyok István,

püspök.

Egyházkerületi közgyűlésünk Püspök ur jelentését tiszteletteljesen fogadja s annak kapcsán a következő határozatokat hozza:

a) megnyugvással értesül arról, hogy egyházkerületünk kormányzásának a törvényszerint arra rendelt funkcionáriusok kezébe letétele már eddig is áldásos hatást váltott ki s mióta a kormány egyházkerületünk püspökét elősmerte, az-

óta az elnökség úgy befelé, mint kifelé, minden egyházunkat érdeklő ügyben, tekintélyének és erejének teljes súlyával léphet fel,

b) a vallás- és szépművészeti miniszter urának köszönetet mond kerületünk központi irodájának felszereléséhez nyújtott egyszázezer lei adományért, azonban sajnálattal veszi tudomásul, hogy egyházkerületünknek törvényhozásilag elismertetése, amely felől pedig a vallás és szépművészeti miniszterium részéről több ízben nyert szóbeli és írásbeli ígéretet, még mindig nem történt meg, aminek következménye az a tarthatatlan állapot, hogy államsegély hiányában nem lévén a központi irodának elegendő tisztviselője, maga Püspök ur kénytelen az adminisztráció gépies, lenyüggő munkájának legnagyobb részét végezni; ami megakadályozza őt anyaszentegyházunk belső lelki életének fölébresztése szempontjából nagyfontosságú, mindenenek fölött való kötelességének, a püspöki generalis visitációnak teljesítésében, úgy hogy csak néhány gyülekezetünket látogathatott meg, holott az ilyen látogatás mindenütt a lelkek áldásos fölébredését, megmozdulását, az állam polgárai között a kölcsönös békesség és szeretet lángra lobbanását, az állami consolidációt elősegítő egymásra találást vonja maga után. Magának az államnak is eminens érdeke tehát, hogy egyházkerületünk minél előbb törvényhozásilag is elismertessék s az államsegély részére folyósítsák, hogy az egyházkerületi tisztviselők beállításával Püspök ur több időt szentelhessen főpásztori munkájának.

Mély lisztelettel keresi meg azért közgyűlésünk a vallás és szépművészeti miniszter urat, hogy egyházkerületünket a törvényhozás útján sürgősen elösmertetni és részére mindazon államsegélyeket biztosítani sziveskedjék, amelyeket az erdélyi egyházkerületnek és a többi protestáns püspökségeknek úgy az egyházi kormányzás, mint a lelkésznevelés részére a jelenben folyósít, vagy a jövőben folyósítani fog,

c) megbizza az esperesi kart egy új egyházlátogatási jegyzőkönyv megszerkesztésével,

d) elrendeli az egyházkerületi közgyűlések jegyzőkönyveinek kinyomatását az 1920 december 14-iki közgyűléstől kezdve; amennyiben erre fedezet nem volna, egyelőre a jelen közgyűlés jegyzőkönyve nyomassék ki és küldessék meg minden egyházközségnek,

e) utasítja a lelkészeket, hogy a hétköznapi istentiszteleteket mindenütt haladéktalanul beállítsák, a hiveket szorgalmasan látogassák, pásztori építő munkájukat önfeláldozó szeretettel végezzék, az espereseket pedig megbizza, hogy a kanonika visitáció alkalmával szerezzenek meggyőződést arról, vajjon teljesítették-e a lelkészek ezen munkájukat s tapasztalataikról a püspöki hivatalnak jelentést tegyenek,

f) utasítja az egyházközséget, hogy a reformáció vasárnapját megelőző vasárnapon sajtóvasárnapot tartsanak, amikor is a perselypénz egy vallásos néplap alapjára az egyházkerületi pénztárba beszolgáltatandó, főlkéri Püspök urat, hogy egy vallásos néplap érdekében Erdéllyel tárgyalni sziveskedjék.

A püspöki jelentésben foglaltakat tudomásul véve, az egyéb szükséges intézkedéseket a tárgysorozat rendjén teszi meg.

Miről Püspök urat jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

114. szám. Püspök ur előterjeszti, hogy a Konvent 68—1926. sz. alatt egyházkerületünket arról értesíti, hogy a báró Baldácsy-alapítvány jövedelmének megosztására vonatkozó 16/c—1926. sz. kérelmét teljesíteni nem áll módjában, mert a Baldácsy-alapítványhoz semmi joga, annak tulajdonosai az ajándékozási szerződésben megnevezett egyházkerületek. Közgyűlésünk az egyházkerületi ügyész ur véleményének meghallgatása után a következőket határozza:

sajnálattal állapítja meg, hogy a Baldácsy-alapítvány jövedelmében részesítését kérő átiratait

a megkereselt fórumok nem fogadták testvéri megértéssel, a tiszántuli egyházkerület püspöke a Baldácsy-alapítvány kormányzóságához, a kormányzó-
ság a Konventhez, a Konvent az egyházkerülethez utasította, ezzel esztendők teltek el, amely esztendők alatt egyházkerületünk nyomorgó lelkész-özvegyei és árvái, akik a nyugdíjintézeti segínytől elestek, még ez alapítvány jövedelméből sem nyerhettek gyámolítást, holott ez idő alatt a Romániába rekedt erdélyi reformátusok és unitáriusok, valamint a szász evangélikusok özvegyei és árvái segélyben részesülhettek ez alapítvány jövedelméből is,

értesili az alapítvány alapító levelében megjelölt tiszántuli református egyházkerület közgyűlését, mint amely egyházkerületnek az alapítvány létesítésekor alkotó része volt, hogy a Baldácsy-alapítvány évi hozamából a tiszántuli református egyházkerület részére kiszolgáltatott jövedelem hányadára — lélekszám arányában — igényt formál, miért is kéri, hogy a tiszántuli református egyházkerületnek pénztárába befolyt alapítványi jövedelemből a királyhágómelléki református egyházkerületet lélek számarányában megillető részt a trianoni békeszerződés életbe lépte napjától adja ki,

amennyiben ezen jogos kérelmével szemben a tiszántuli református egyházkerület tagadó álláspontra helyezkednék, igényeink kielégítését más úton fogja megkísérelni,

a szükséges tárgyalásokra az elnökséget és az egyházkerületi ügyészt felhatalmazza,

erről a tiszántuli egyházkerületet jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

115. szám. A Konvent 119—1926. sz. átiratban értesíti egyházkerületünket, hogy Szakács György első lelkészképesítő bizonyítványát, mint eleitől fogva hamis bizonyítványt, semmisnek nyilvánítja s e hamisított bizonyítvány alapján letett vizsgálat után kiállított második lelkészképesítő bizonyítványt érvénytelennek jelenti ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk a konvent értesítését tudomásul veszi.

Ezzel kapcsolatban, megkeresi a testvér magyar református egyházkerületek püspökeit, hogy segéd, helyettes, vagy rendes lelkészt más egyházkerületből a magok egyházkerületébe mindig csak az előző egyházkerület püspökének elbocsátó levele mellett vegyenek föl.

116. szám. A Konvent elnöksége 3040—1926. sz. alatt átiratban értesíti egyházkerületünket, hogy Csatáry Gyula részére a tiszántuli egyházkerület lelkészképesítő-bizottsága által 1913. évi szeptember hó 20. napján kiállított s állítólag elveszett eredeti első lelkészképesítő bizonyítványt érvénytelennek nyilvánította.

Tudomásul szolgál.

117. szám Az erdélyi egyházkerület 4095—1926. I. átiratában megköszöni egyházkerületünk közgyűlésének, hogy néhai Nagy Károly püspök halála alkalmából részvétét nyilvánította.

Tudomásul szolgál.

118. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk 91—1926. számú határozatával kiküldött tizenkettes bizottság folyó hó 10-én Nagyváradon tartott üléséből az erdélyi egyházkerület megbizottaival folytatott tárgyalások és megállapodások után a következő előterjesztést teszi:

1. Szükségesnek látja, hogy a két egyházkerület egy magasabb közösségben testvéri kapcsolatot találjon, evégett az Egyházi Törvények szem előtt tartásával megválasztandó és összehívandó zsinaton törvényben biztosítandó a romániai magyar református egyház egysége, törvényhozási uton megalkotandók a két egyházkerület közös egyházi szervei, megállapítandó azok szervezete és hatásköre.

2. A zsinat összehívása tárgyában a két egyházkerület közgyűlése határozzon s ha a zsinat összehívását kimondják, a zsinatot a két egyházkerület elnöksége hívja össze.

3. Konvent nemlétében a zsinatelőkészítő munkának elvégzésével az erdélyi egyházkerület kiküldötteiből és a királyhágómelléki egyházkerület által kiküldött tizenkét (12) tagból alakuló közös bizottság bizassék meg.

4. Az 1922. május hó 5-én tartott tizes bizottsági ülés 5-ik számú határozatának mellőzésével az összehívandó zsinat tagjainak száma 45 (negyvenöt)-ben állapítottassék meg s e szám magában foglalja:

a) az erdélyi egyházkerület elnökségének 1 lelkészi és világi tagját, 12 lelkészi és 12 világi képviselőjét, a theol. főiskola és tanítóképző 1, a középiskolák 1 és az elemi iskolák 1 választott képviselőjét, összesen 29-et.

b) a királyhágómelléki egyházkerület püspökét és főgondnokát, 6 lelkészi és 6 világi képviselőjét a középiskolák és tanítóképzők 1 és az elemi iskolák 1 képviselőjét, összesen 16-ot.

Egyházkerületi közgyűlésünk a lizenkettes bizottság előterjesztésében foglalt javaslatokat teljes egészében elfogadja és a zsinat megtartását elhatározza,

felhatalmazza az elnökséget, hogy a közös bizottság megkeresésére rendelje el a királyhágómelléki egyházkerület zsinati képviselőinek, még pedig 6 lelkészi rendes és 6 lelkészi pót-, 6 világi rendes és 6 világi pót-képviselőnek, a középiskolák és tanítóképzők 1, az elemi iskolák 1 rendes és ugyanannyi pót-képviselőjének lajstromos szavazás ulján való megválasztását,

határozza továbbá közgyűlésünk, hogy ha kerületünk lelkészképző-intézetet létesíthet, ez intézet képviselőjének is helyet fog kérni a zsinati tagok sorában,

erről az erdélyi egyházkerületet jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

119. szám. Olvastatott a vallás és szépművészeti miniszter ur 53,041—1926. sz. rendelkezése, mely szerint egyházkerületünknek ezután is hat esperes részére fog kongruát folyósítani.

Tudomásul szolgál.

120. szám. Olvaslatolt a vallás és szépművészeti miniszter ur 10,001—1926. sz. leirata, mely szerint az egyházi főhatóságok által lelkészekre kirótt pénzbírságokat a pénzügyigazgatóságok az állami nyugdíjpénztár javára fogják levonni.

Közgyűlésünk miniszter ur leiratát tudomásul véve, azzal a kéressel fordul a vallás és szépművészeti miniszter urhoz, hogy miután egyházkerületünknek külön nyug- és gyámintézete van, a lelkészekre eselleg kirótt bírság-pénzek kerületünk nyug- és gyámintézetének javára vonassanak le az államsegélyből.

121. szám. Az érmelléki egyházmegye 31—1926. sz. határozatával megkeresi egyházkerületünket, hogy ha a lelkészképző-intézet felállítása azzal könnyebben megoldható — a nagyváradi tanítónőképző-intézet helyiségének felhasználásával állítsa fel azt.

Közgyűlésünk a nagyfontosságú kérdésben ezúttal nem hoz döntő határozatot, hanem fölkeri az elnökséget, hogy a kormánynál egy theologia főiskola felállításához szükséges államsegély kieszközlése érdekében fáradozni meg ne szünjék,

miről az érmelléki egyházmegyét s az elnökséget jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

122. szám. Olvaslatolt a kolozsvári református theol. fakultáson tanuló királyhágómelléki ifjak kérése, hogy részükre a királyhágómelléki egyházkerületben elegendő számú ünnepi legáció biztosítsassék, kérésükkel kapcsolatban olvaslatolt a theol. fakultás tanári karának 1926 október 22-én hozott határozata, mely szerint a királyhágómelléki hallgatók tanulmányi előmenetelük sorrendjében az erdélyi hallgatókkal egyenlő elbánásban részesülnek a legáció-választásnál, tehát elválaszthatják az erdélyi legációkat, noha a királyhágómelléki egyházkerületből alig három legátus-fogadó egyházközség van bejelentve, amennyiben azonban Királyhágómellékről karácsonyi legáció-választásig több legátus-fogadó egy-

házközség nem jelentkeznék a theol. fakultás igazgatóságához, a királyhágómelléki ifjak csak az erdélyi hittanhallgató ifjak után választhatnak erdélyi legációkat.

Püspök ur a legáció ügyében körlevelet bocsátott ki, de felhívására nem jelentkezett elegendő számú egyházközség legátus elfogadására.

Egyházközségi közgyűlésünk hittanhallgatóink anyagi segélyezése céljából felhívja tehetősebb egyházközségeinket, hogy az ősi legációi intézményt állítsák vissza s elhatározásukról a püspöki hivatalt február hó végéig értesítsék, Püspök urat pedig felkéri, hogy a legátusfogadó egyházközségek névsorát a kolozsvári theol. fakultás igazgatói hivatalával husvét előtt közölni sziveskedjék,

megkéri a kolozsvári theol. fakultás igazgatói hivatalát, hogy a királyhágómelléki hallgatókat addig is, míg legátusjártató egyházközségek kellő számban jelentkeznének, az erdélyi hallgatókkal egyenlő elbánásban részesítse,

miután pedig tudomása van közgyűlésünknek arról, hogy egyes gyülekezetek, bár Püspök urnál legátus elfogadására nem jelentkeztek, mégis járatnak legátust, határozatilag kimondja, hogy kerületünk gyülekezeteibe csak a püspöki hivatal tudlával járhatnak legátusok, mégpedig elsősorban hittanhallgatók, másodsorban tanítóképezdészek és bölcsészethallgatók, a gyülekezet specifikálási jogát közgyűlésünk nem érinti ugyan, de a specifikálás mindig a theol. fakultás igazgatói hivatala útján történhetik,

ezt a jegyzőkönyvi kivonatot Püspök urnak s a kolozsvári theol. fakultás igazgatói hivatalának megküldi.

123. szám. A kolozsvári református theol. Fakultás hallgatói közül 23 királyhágómelléki ifju azzal a kéréssel fordul közgyűlésünkhöz, hogy őket tanulmányaik végzése alatt anyagi támogatásban részesíteni, — továbbá a közülök érdemesebbek részére külföldi egyetemeken stipendiumokat kieszközölni méltóztassék.

A hittan hallgató ifjak kérésével kapcsolatban Püspök ur bejelenti, hogy a nagyenyedi református tanítóképző-intézet igazgatója kilenc tanítójelöltnek, a tanítónőképző-intézet igazgatója pedig hat tanítónő jelöltnek kérvényét küldte hozzá, azzal a javaslattal, hogy folyamodókat segélyben részesíteni sziveskedjék.

A segélykiosztó-bizottság 1926. december 9-iki ülésének jegyzőkönyve beterjesztésével jelenti, hogy a folyamodó 23 hittanhallgató és 15 tanító-, illetve tanítónőjelöltnek a rendelkezésre álló összegből fejenként 1700—1700 Lei segélyt ítélt meg; jelenti azonban, hogy ezzel a segélyezésre fordítható adományokat felhasználta s újabb ilyen természetű adományokra a jövőben nem számíthat.

Püspök ur bemutatja a fiszántuli református egyházkerület 286—1926. sz. határozatát, mely szerint Püspök urunknak a külföldi stipendiumok tárgyában hozzá intézett átiratát az egyetemes Konvent elé fogja terjeszteni; a Konvent e külföldi stipendiumok jegyzékét meg is küldötte.

Egyházkerületi közgyűlésünk édesatyai szívvél fogadja úgy a hittanhallgatók, mint a tanító-, illetve tanítójelöltek folyamodását s hozzájárult a segélyosztó bizottság tervezetéhez s a folyamodóknak fejenként 1700—1700 Lei segélyt utal ki a rendelkezésre álló adományok terhére;

sajnálattal értesül arról, hogy a jövőben külföldi hitrokonaink anyagi lámogatására nem számíthat, épen azért egyházunk jövőendő lelkészeinek és tanítóinak neveltetéséről, segélyezéséről intézményesen gondoskodik s egy tanulmányi-segélyalapot létesít, amelynek javára az 1927. évi január hó első napjától kezdődőleg lélekszám után 1 (egy) Lei adót vet ki s elrendeli, hogy azt minden egyházközség már 1927. évi költségvetésébe iktassa be s azt az esperesi hivatalok ulján minden év október hó 31-ig az egyházkerületi pénztárba küldje be;

a hittanhallgatók, tanító- és tanítónőjelöltek, valamint a tanárjelöltek segélyezése módjának

megállapítására, a segélyezés végrehajtására Püspök ur elnöklete alatt Domokos László tanácsbíró, Nagy Vilmos tanügyi előadót, dr Thúry Kálmán e. ker. ügyészt és Csernák Béla e. ker. főjegyzőt küldi ki, amely bizottság intézkedéseit jóváhagyás végett mindig egyházkerületi közgyűlésünk elé terjeszti ;

lelkészi pályára készülő ifjaink szellemi színvonalának emelését külföldi egyetemek látogatásával elengedhetetlennek tartván, megnyugvással értesül Püspök urnak e célból tett eddigi lépéseiről s fölkéri, hogy e végett nyugati hitrokaink egyetemeink vezetőségével az összeköttelést keresse meg és tartsa fenn.

124. szám. Az erdélyi egyházkerület theol. fakultása 496—1926. sz. a. megkeresi egyházkerületünket, hogy a fakultás épületeinek nélkülözhetetlenné vált kiépítése alkalmából hívja fel az egyházmegyét, hogy kegyes adományokkal járuljanak hozzá az építési költségekhez.

Egyházkerületi közgyűlésünk tekintettel arra, hogy ezelőtt harminc évvel is résztvettek egyházközségeink a kolozsvári fakultás felállításához szükséges költségek összehozásában adományaikkal, tekintettel továbbá azokra a testvéri szolgálatokra, amelyeket a kolozsvári theol. fakultás hittanhallgató ifjaink nevelése körül teljesít, nem zárkózik el a tanulmányi szempontból szükségessé vált építkezések előtt álló fakultás támogatásától s elrendeli, hogy gyülekezeteink *február hó utolsó vasárnapjának perselypénzét erre a célra fordítsák*, a perselyekből és adományokból e célra befolyt összegeket *1927 március 8-ig* az esperesi hivatalok útján egyházkerületünk pénztárába beszolgáltatassák, hogy a kerületi pénztár azt egy summában küldhesse át a fakultásnak.

Miről a kolozsvári theol. fakultást, Püspök urat és az esperesi hivatalokat jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

125. szám. Olvastatott a vallás és szépművészeti miniszter urnak 49,838—1926. sz. rendelete, mellyel kapcsolatban Püspök ur jelenti, hogy intézkedett, miszerint a fenti rendeletben megkivánt összeírások a kilüözött időre megejtessenek.

Egyházkerületi közgyűlésünk fájdalmas megdöbbenéssel fogadja vallás és szépművészeti miniszter urnak 49,838—1926. számú rendeletét, miután az teljesen ellentétben állónak látszik a román orthodox egyház szervezeti szabályzatainak 29—30. §§ aival, melyben csak a jövőben államsegéllyel átalakítandó egyházközségektől követelik meg falun a 200, városon a 400 család igazolását,

megdöbbenti közgyűlésünket a miniszter ur rendelete először azért, mert annak szövegéből az következheto, hogy jelenleg működő lelkészeinket az államsegély elvesztése fenyegeti, másodsor azért, mert ha a 200, illetőleg 400 családot felmutatni nem tudó egyházközségeket a kongrua elvesztése fenyegeti, a kongrua megvonása következtében nem kapnak lelkészt, lelkipásztor nélkül maradnak, pásztor nélkül pedig züllésnek indul a nép s a bolsevizmus vagy a szekták martaléka lesz, egyházi és társadalmi életünk bomlásnak indulhat, ami az állam rendjét is megingathatja,

közgyűlésünk felelősségének tudatában a vallás és szépművészeti miniszter urhoz fordul azzal a kéreéssel, hogy a 49,838—1926. számú rendeletét visszavonni sziveskedjék, mert megvan győződve afelől, hogy miniszter urnak nem célja a vallástalanság előmozdítása s ezzel az állam konszolidációjának meggátolása, megbizza az elnökséget, hogy az erdélyi egyházkerülettel és a többi vallásfelekezetekkel együtt járjon közbe a miniszteri rendelet hatályon kívül helyezése végett,

tudomásul veszi, hogy Püspök ur az összeírás foganatosítását elrendelte.

126. szám. Több szegény egyház kulturtaxájának elengedését kéri. A kérvény között több a legridegebb ellenállást sejteti a kulturtaxa befizetési kötelezettségével szemben.

Közgyűlésünk változatlanul fenntartja azt a korábbi álláspontját, hogy a kulturtaxát nem engedi el. A közgyűlés asztalán fekvő kéréseket egyenkénti elbírálás, megfelelő további intézkedés és erről szóló jelentés végett a kulturadó-bizottság elnökének hatáskörébe utalja.

E szám tájékoztató végett kiadatik az esperesi hivataloknak és az összes iratokkal a kulturadó-bizottság elnökének.

127. szám. A kulturtaxa-bizottság előterjesztése alapján közgyűlésünk a következő határozatokat hozza:

1. Debreczy Imre pénztárnok lemondását a pénztár szervezése körül szerzett nagy érdemeinek elismerésével tudomásul veszi.

2. A pénztár átvételéről szóló jegyzőkönyvből tudomásul veszi, hogy 1926 március 18-tól 1926. évi november 9-ig kulturtaxából befolyt 138,515 Lei és kiadásba tétellett 138,515 Lei. Az átvétel napján (nov. 9.) a takarékbetéli állag 132,231 Lei 50 bani. A számadás minden tétele okmányolt, ennél fogva a felmentvényt Debreczy Imrének, mint a pénztár kezelőjének a szokásos fenntartásokkal megadja.

3. A pénztárátvételi jegyzőkönyvből nagy megdöbbenéssel látja, hogy 1923—25. évről 1.401,192 Lei kulturtaxa van még hátralékban, továbbá azt, hogy az 1925—26. tanévre kivetett 553,201 Leiből csak 128,510 Lei folyt be s így itt is 424,691 Lei hátralék áll fenn.

4. Tudva azt, hogy egyedül a ma még működő három középiskolának fedezetlen terheire 1.897,026 Lei-re és az elesett egyházak segélyezésére 250,000 Lei-re volna szükség s így a szükséglet meghaladja a föl nem emelt tanszemélyzeti fizetésekkel is a 2.000,000 Leit, a fenti

3. pont alatt kimutatott hátralékok erélyes behajtását végrehajtások eszközlésével elrendeli annyival is inkább, mert a ma még működő középiskoláink életéről, vagy haláláról van szó.

5. Tudomásul veszi, hogy a szatmári ref. főgimnázium 40,000 Lei, a szatmári felsőleány és kereskedelmi iskola 30,000 Lei, a nagyváradi református polgári leányiskola 30,000 Lei és a szegény egyházak mintegy 30,000 Lei gyorssegélyt kapnak a kulturlaxából.

6. Az 1927. évre változatlanul fenntartja az 1926. évi 17-a) sz. határozat 5. pontjában megszabott fejenkénti 5, (iskolát fenntartó nem tartó egyházak), illetve 2 (iskolát fenntartó egyházak) Lei-es kulturtaxát s felhívja az egyházmegyéket, hogy a középiskolák nagy inségére tekintettel úgy a beszédést, mint a beszolgáltatást haladéktalanul kezdjék meg.

7. A tanárok és tanítók fizetését illetőleg felhívja az iskolafenntartókat, hogy a fizetési kiegészítő államsegély elnyerése idejéig is adják meg a teljes állami mérvű fizetéseket ott, hol erre fedezet van. S ott, ahol ez lehetetlen, keressenek fedezetet arra, hogy a tanítók részére 1926. évi 17-a. sz. határozat 9. p. megállapított havi 2550 Lei-es (falusi tanító) és 3340 Lei-es (városi tanító) fizetések 1927. évi január 1-től kezdődőleg 15°/_o-al emeltessenek, mindenütt érvényben hagyva az ennél magasabb fizetéseket. A családos tanárok fizetésénél

az évi	24,000	Lei	alapfizetés
„	„	36,000	Lei drágasági segély
„	„	4800	Lei családi pótl. feleség után
„	„	2000	Lei cs. pótl. 1—1 gyermek után
„	„	à 2000	Lei korpótlék
„	„	4800	Lei lakbér
„	„	4800	Lei igazgatói díj (4 oszt. isk.-ba)

és oszt.-ként 1200 Lei-el több a négy osztállynál több osztályu középiskolák igazgatói számára.) veendő alapul. A férjezett és hajadon tanárnők-

nél, valamint a nőtlen tanároknál évi 18.000 Lei drágasági segély számítandó s az így alakuló összes jövedelem 15 %-ára keressenek fedezetet a fenntartó testületek 1927. január 1-től kezdődőleg, A többlet órák díja (à 250 Lei 10 óra, havonta) változatlanul marad s az összjövedelemhez nem számítható. Az eselleges nagyobb fizetések változatlanul maradnak, de a kulturtaxa terhére el nem számolhatók.

8. A Bizottsági elnök tiszteletdíjára az eddigi 16.000 Leit a kulturtaxa pénztára terhére kiutalja. E szám (kivonatban) kiadatik minden kebelbeli egyháznak az esperesi hivatalok útján a középiskolák tönrtartótestületeinek igazgatótanácsának és igazgatóinak, Sulyok István püspök urnak, a kulturtaxa pénztárának és az első 2 pont Debreczy Imre volt pénztárnoknak.

128. szám. Az érmelléki egyházmegye 39/b—1926. sz. határozatban arra kéri egyházkerületünket, hogy a stóla-díjakat emelje fel.

Közgyűlésünk az érmelléki egyházmegye határozatát azzal adja le az egyházmegyéknek, hogy a stóla-emelésre vonatkozólag konkrét javaslatot terjesszenek fel a tavaszi egyházkerületi közgyűlés elé.

129. szám. Az esperesi kar felterjesztésére egyházkerületi közgyűlésünk elrendeli,

hogy a lelkészi hivatalok a magyar nyelven kiállított anyakönyvi kivonatokat párhuzamosan román szövegben is adják ki, hogy ezáltal híveinket a fordítás költségeitől megkíméljük; e célra egy ugyanazon iven külön magyar és külön román szövegű nyomtatványokat készített,

elrendeli továbbá, hogy minden lelkészi hivatal részére kétfős (román és magyar) nyelvű hivatalos bélyegző készíltessék, amely bélyegzőn a helység neve a magyar szövegben is a román hivatalos elnevezésen tüntetendő ki;

a kettős nyelven kiállított kivonatok pecsét
díjat 40 Leiban állapítja meg;

a határozat minden gyülekezésben a kézhez-
vétel napján életbe lép.

130. szám. Az esperesi kar javasolja, hogy az E.
T. I tc. 62. §. b) pontja alapján az egyházmegyéknek
az egyházkerületi közgyűlésre küldendő képviselőinek
számát az 1927. év január hó első napjától a következ-
zőképen állapítsa meg az egyházkerület:

bánáti	e.-m.	25,083	lélek,	21	e.-község	után	1	lelkészi,	1	világi
bihari	"	48,606	"	30	"	"	2	"	2	"
érmelléki	"	55,052	"	34	"	"	2	"	2	"
nagybányai	"	41,821	"	50	"	"	3	"	3	"
nagykárolyi	"	15,288	"	17	"	"	1	"	1	"
n.-szalontai	"	53,109	"	30	"	"	2	"	2	"

képviselőt küldjön.

Közgyűlésünk az esperesi kar javaslatát ha-
tározati erőre emeli,

s erről az egyházmegyéket jegyzőkönyvi
kivonaton értesíti.

131. szám. A bánáti egyházmegye 54—1926. sz.
határozatával pártolólág terjeszti fel Lugos egyházközség
kérvényét káplánság szervezése tárgyában, miután a
lugosi egyház káplántartó jogát a volt békésbánáti egy-
házmegye 167—1916, a liszántuli egyházkerület pedig
361—1916. sz. határozatával elismerte.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bánáti egy-
házmegye fölterjesztésére Lugost, mint népesebb
városi gyülekezetet, káplántartó helynek elősmeri
s fölkéri Püspök urat, hogy Lugos káplántartó
helyül elősmertetését a vallás és szépművészeti
miniszter urnál kieszközölni, illetőleg részére a
segédlelkészi kongruát folyósítani sziveskedjék,

amiről Püspök urat jegyzőkönyvi kivonaton
értesíti.

132. szám. A bánáti egyházmegye 48—1926. sz. határozatával pártolólág terjeszti föl Faragó Károly némelperegi tanító kérelmét, hogy néki, aki a cseh anyanyelvű némelperegi leányegyházban szolgál és cseh nyelven predikálni is képes, a levita-vizsga letétele engedjessék meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk a cseh anyanyelvű némelperegi leányegyház lelki szükségletére tekintettel, Faragó Károly tanítónak a levita-vizsga letételére engedélyt ad, azzal a kikötéssel, hogy Faragó Károly a levita-vizsga sikeres letétele után egyedül a némelperegi leányegyházban teljesíthet lelkészi szolgálatot és felhatalmazása mindig csak egy évre szólhat s a felhatalmazást Püspök ur az esperesi hivatal ajánlatára ujtsa meg,

miről folyamodót és Püspök urat jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

133. szám. A bihari egyházmegye 63/b—1926. sz. alatt megkeresi közgyűlésünket, hogy tegyen lépéseket az illetékes miniszteriumnál, hogy az egyházi énekkarok, bibliakörök zavartalanul működhessenek a vallásos estélyek és egyházi gyűlések előzetes bejelentés és ellenőrzés nélkül is megtarthatók legyenek.

Közgyűlésünk az egyházmegyék felterjesztéséből sajnálattal értesül, hogy az államhatalom közegei a béke nyolcadik évében sem kísérik egyházunk működését azzal a megértéssel, amelyet méltán elvárhatna, tisztelettel kéri azért a vallás- és szép-növészeti miniszter urat, hogy minisztertanácsainál odahatni méltóztassék, miszerint rendeletet bocsássonak ki, hogy egyházunk hatóságai minden fokon és minden egyházközség területén előzetes engedély nélkül is gyűlést tarthassanak, továbbá az egyházi énekkarok, bibliai körök óráinak, a vallásos ünnepélyeknek megtartása ne legyen rendőri, katonai, közigazgatási hatóság engedélyéhez kötve.

134. szám. A nagybányai egyházmegye esperesi hivatalnak 1708—1926. sz. jelentésére azzal a kérelemmel fordul egyházkerületi közgyűlésünk

a vallás és szépművészeti miniszter urhoz, miszerint a baptista hitközségek előjáróit utasítani sziveskedjék, hogy csak azokat az álléroket vehelik föl a baptista hitközségbe, akik előbbi egyházuk illetékes lelkésze előtt történt kétizbeni kilépési nyilatkozatokról szóló bizonyítványokat személyesen adják át a miniszter ur által elősmert baptista hitközség előjáróinak.

135. szám. A nagybányai egyházmegye esperesi hivatala és a lugosi egyház lelkészi hivatala jelenti, hogy vármegyéjük prefectusa istentisztelet tartására kötelezi a lelkészeket olyan napon, amelyet eddig egy miniszteri rendelet sem tüntetett fel nemzeti hálaadó ünnepképen.

Közgyűlésünk fölkéri a vallás és szépművészeti miniszter urat, hogy a református egyházunk templomaiban is megtarlandó nemzeti hálaadó ünnepeket a jelenlegi naptári időszámítás szerint törvényhozásilag megállapíttatni s erről a közigazgatási hatóságot értesíteni sziveskedjék azzal, hogy ez ünnepnapokon kívül más ünnepek megtartását önhatalmulag nem rendelhetik el.

136. szám. A nagyszalontai egyházmegye esperesi hivatala pártolólag terjeszti fel a csermői egyházközség kérelmét, hogy Csermőre kibocsátott D. Kiss Lajos II. éves hittanhallgató a sacramentumok kiszolgáltatására is hatalmaztassék föl.

Közgyűlésünk D. Kiss Lajosnak a csermői egyházba kibocsátását tudomásul véve, hozzájárul ahhoz, hogy ha D. Kiss Lajos hittanhallgató a második évről 1927 január 31-ig lekollokvál és indexét Püspök urnak bemutatja, a sacramentumok kiszolgáltatására 1927 június 30-ig felhatalmaztassék: további felhatalmazást csak abban az esetben nyerhet, ha 1927 június 30-ig az alapvizsgát leteszi;

miről Püspök ur és a nagyszalontai egyházmegye esperesi hivatala jegyzőkönyvi kivonaton értesítetnek.

137. szám. Püspök ur bemutatja az ujonnan alakult borosjenői anyaegyház kamatmentes kölcsönt kérő folyamodványát.

Közgyűlésünk méltányolja a kezdet nehézségével küzdő borosjenői egyházközség kérelmét és és felhatalmazza Püspök urat, hogy egyházkerületünk pénztárából, amennyiben ez lehetséges, az egyházkerületi ügyész ur meghallgatása után kellő biztosítékra a kért kamatmentes kölcsönt folyósítsa azzal, hogy azt Borosjenő egyházközség 1927. december 1-re mulhatatlanul visszafizesse, miről Borosjenő egyházközség és Püspök ur értesítetnek.

138. szám. A nagyszalontai egyházmegye 1926. november 18-iki közgyűléséből megkeresi egyházkerületünket, hogy vegye kezébe a lelkészi díjlevelek korszerű átalakítását, állítsa vissza a régi díjleveleket, ahol azok nem biztosítanak tisztességes megélhetést, készíttessen újat még ebben az évben, ellenkező esetben a jövő év elején a nagyszalontai egyházmegye a maga hatáskörén belül cselekszi azt meg.

Közgyűlésünk a ma érvényben levő díjlevelek helyett ez évben újak készítését vagy a régiéket átalakítását nemcsak az idő rövidege miatt nem rendelheti el, de azért sem, mert a díjlevelek megállapítása, megváltoztatása az egyházközségek hatáskörébe tartozik (E. T. I. t. sz. 15. §.) azt azonban ismétellen rendeli, hogy a díjlevelek terménybeli járandóságai természetben szolgáltatassanak ki, vagy a mai értéknek megfelelően váltassanak meg rövid időhöz, legfeljebb három évhez kötötten; vitás esetekben az érdekelteknek mindig módjokban áll a közigazgatási bíróság döntését kikérni; amiről az esperesi hivatalok jegyzőkönyvi kivonaton értesítetnek.

139. szám. Püspök ur nagy elfoglaltságra hivatkozással kéri, hogy közgyűlésünk őt a belmissziói és kulturadó bizottságok elnöki tiszte alól mentse föl.

Közgyűlésünk felkéri Püspök urat, hogy az elnöki tiszteet mind a két bizottságnál továbbra is viselni sziveskedjék, hogy a bizottságok munkájára közvetlen befolyást gyakorolhasson, munkájának megkönnyítése végett mind a két bizottságnál alelnököt állit be s ugy a belmissziói, mint a kulturadó bizottság alelnökéül a lelkészi főjegyzőt választja meg, miről Püspök urat s a lelkészi főjegyzőt kivonaton értesíti.

140. szám. Püspök ur beterjeszti dr Harcsár Géza vil. főjegyzőnek 85—1926. sz. alatt kelt jelentését az egyetemes egyházfenntartási-alapról, amellyel kapcsolatban az esperesi kar javasolja, hogy közgyűlésünk a) dr Harcsár Géza urnak az egyházfenntartási-alap gyűjtése körül kifejtett hathatós fáradozásáért köszönetet mondjon, b) az egyházfenntartási-alap tőkéje az egyházkerület pénztárában a közalapi járulékokból gyűlt tőkével egyesítve kezeltessék, c) az ekképen létesített tőke évi jövedelme felerészben iskoláink fenntartására, felerészben másfelekezetű polgártársaink tengerébe ékelt hiveink lelki gondozására fordíttassék.

Egyházkerületi közgyűlésünk az esperesi kar javaslatát magáévá téve, dr Harcsár Géza vil. főjegyző urnak az egyházfenntartási-alap gyűjtése körül szerzett nagy érdemeiért hálás köszönetet szavaz,

felhivja az egyházkerületi pénztárnokot és dr Harcsár Géza urat, hogy az általok kezelt egyházfenntartási tőkékről, kamatokról Püspök ur elnöklete alatt 1927. január 31-ig az elszámolást ejtsék meg s az egyesített egyházfenntartási és közalapi tőke évi jövedelme felerészben iskoláink fenntartására, felerészben missziói egyházaink segélyezésére fordíttassék,

s erről Püspök urat, dr Harcsár Géza főjegyzőt és az egyházkerületi pénztárnokot kivonaton értesíti.

141. szám. A királyhágómelléki református egyház-kerület 1927. évi költségvetése.

A) Kiadások.

Személyi kiadások.

A központi hivatalban :

1. Püspök tiszteletdíja --- --- ---	100,000	Lei
2. Tanügyi előadó fizetése --- --- ---	70,000	"
3. " " óradijainak visszatérítése	32,500	"
4. Pénztárnok összfizetése --- --- ---	120,000	"
5. Számvevő tiszteletdíja --- --- ---	6,000	"
6. Gépíró fizetése --- --- ---	18,000	"
7. Pénztári segéd tiszt fizetése --- ---	48,000	"
8. Kerületi segédlelkész fizetése --- ---	24,000	"
9. Szolga fizetése --- --- ---	30,000	"
<hr/>		
Összesen :	448,500	"

Kerületi tisztségek.

10. Lelkeszi főjegyző tiszteletdíja --- ---	24,000	Lei
11. Világi főjegyző tiszteletdíja --- ---	6,000	"
12. Lelkeszi aljegyző tiszteletdíja --- ---	4,000	"
13. Világi aljegyző tiszteletdíja --- ---	2,000	"
14. Kerületi ügyész tiszteletdíja --- ---	6,000	"
15. Egyetemes ügyvivő tiszteletdíja ---	30,000	"
16. Fordítónak --- --- ---	6,000	"
<hr/>		
Összesen :	78,000	"

Dologiak.

17. Utiköltségekre, napidijakra --- ---	90,000	"
18. Irodai szükségletekre --- --- ---	10,000	"
19. Telefon előfizetési díja --- --- ---	6,000	"
20. Özvegyek segélye --- --- ---	50,000	"
21. Fűtési, világítási kiadások --- ---	24,000	"
22. Előre nem láthatókra --- --- ---	5,000	"
<hr/>		
Összesen :	185,000	"

Összes szükséglet 711,500 Lei

Bj Fedezet.

23. Foncierától jutalék --- --- ---	85,000	Lei
24. Zsoltár a) jutalékhátralék --- ---	15,000	„
b) jutalék folyó 1927. év ---	10,000	„
25. Tankönyvből jutalék --- --- ---	50,000	„
26. Középiskolai tanulók után --- ---	10,000	„
27. Elemi iskolai tanulók után 1 L. járulék	10,000	„
28. Közigazgatási járulék hátraléka ---	30,000	„
29. Kongrua utáni 1.5 % -os járulék ---	110,000	„
30. Nyugdíjintézeti rész forgalom után 1 %	15,000	„
31. Közig. járulék lélekszám után 60 bani	142,800	„
Összesen:	477,800	„

Szükséglet 711,500 Lei

Fedezet 477,800 Lei

Hiány 233,700 Lei

Közygyülésünk az 1927. évi költségvetést 711,500 Lei szükségletben és 477,800 Lei bevételben megállapítja, 233,700 Lei hiánnyal s abban a reményben, hogy a hiány fedezetére egyházkerületünk államsegélyt nyerhet, a közigazgatási járulékot az 1927. évre és lélekszám után 60 baniban irányozza elő s a költségvetés megállapításával kapcsolatban a következőket határozza:

a) szükségleti rovat 2. pontja alatt tanügyi előadó fizetés címén felvett 70,000 Lei, a 3. pont alatt tanügyi előadó óraadó díjának visszatérítése címén felvett 32,500 Lei, a 4. pont alatt pénztárnok fizetése (laktérrel) címen felvett 120,000 Lei, az 5. pont alatt számvevő tiszteletdíja címen felvett 6,000 Lei, a 6-ik pont alatt gépirónó fizetése címen felvett 18,000 Lei, a 7-ik pont alatt pénztári segédfizetése címén felvett 48,000 Lei, a 9-ik pont alatt szolga fizetése címén felvett 30,000 Lei összegben megállapított járandóságokat ideigleneseknek tekintli az államsegély folyósításáig s amint a miniszter ur kerületünk részére közigazgatási államsegélyt folyósít, a költségvetésbe beállított fizetéseket revízió alá veszi, hogy azokat véglegesen megállapítsa.

142. szám. Tárgyaltván az egyházkerületi központi hivatalban nélkülözhetetlen tisztviselők beállítása,

közgyűlésünk Konrád Géza fogyivásárhelyi lelkész püspöki titkár urat az 1927 január hó 1-én kezdődő joghatállyal egyházkerületi pénztárnoknak egyhangulag megválasztja, évi javadalmát — beleértve a lakást is — havi előleges részletekben fizetendő 120,000 azaz egyszázhusz-ezer leiben állapítja meg,

egyéb most be nem töltött tisztviselői állásokra vonatkozólag pedig felhatalmazza az elnökséget, hogy azokat ideiglenes munkaerőkkel a költségvetésbe iktatott javadalmak keretén belül az államsegély megnyeréséig töltsse be s az államsegély megnyerése után, az állások végleges belöltését illetőleg véleményes javaslatot terjeszzen közgyűlésünk elé;

miről Püspök ur és Konrád Géza egyházker. pénztárnok kivonaton értesítettnek.

143. szám. Tárgyaltván egyházkerületünk tőkepénzeinek elhelyezése,

közgyűlésünk kimondja, hogy kerületünk tőkepénzei a következő pénzügyintézetekben helyezhetők el: Magyar Általános Hitelbank Nagyváradi Fiókja, Egyesült Bank és Takarékpénztár Nagyváradi, Nagyváradi Hitelbank, Pesti Kereskedelmi Bank Nagyváradi Fiókja; igennel szavaztak: dr Harcsár Géza, Végh József, Havas Gyula, Telegdi László, Papp József, Bede László, Telegdi József, dr Várady Miklós, dr Hadházy Kálmán, Kassay Béla, Nagy Vilmos, Csernák Béla.

144. szám. Konrád Géza fogyivásárhelyi lelkész megfelebbezi a bihari egyházmegye 62—1926. sz. határozatának c) pontját, mely szerint az egyházmegye közgyűlése elrendelte, hogy Konrád Géza azonnal költözzék ki Nagyváradról lelkészi állomásának helyére.

Közgyűlésünk a felebbezésnek helyt ad s a megfelebbezett egyházmegyei határozatot megvál-

lozlatja s egyházkerületi pénztárnoknak megválasztott Konrád Géza fugyivásárhelyi lelkész urnak megengedi, hogy jelenlegi lelkészi állásának lelkészi teendőit 1927 január 31-ig Nagyváradról lássa el;

erről a bihari egyházmegyét s Konrád Géza fugyivásárhelyi lelkész, egyházker. pénztárnok urat kivonalon értesíti.

145. szám. Az egyházkerületi belmissziói bizottság jelenli, hogy a bánáti és nagykárolyi egyházmegyék esperesei a közalapi járulékok kimutatását beterjesztették. A nagyszalontai egyházmegye esperese pedig jelentést tesz arról, hogy a közalapi járulékokat az egyházmegye négy bani alapon vetelle ki s pénztárnoki számadást a számvevőség évről-évre megvizsgálta. A beterjesztett adatok alapján a bizottság megállapítja, hogy az egyes egyházmegyék közalapi járulékeinak összege a következő: bánáti egyházmegye 1924. évekről 2471 Lei 34 bani, bihari egyh. m. 1916—25. évekről 16.947 Lei 58 bani, érmelléki egyh. m. 1919—24. évekről 12.956 Lei 14 bani, nagybányai egyh. m. 1919—25. évekről 23.430 Lei 28 bani, nagykárolyi egyh. m. 1921—25. évekről 6481 Lei 87 bani, nagyszalontai egyh. m. 1919—25. évekről 20.000 Lei. Összesen: 82.487 Lei 19 bani.

Az érmelléki egyh. m. beterjesztette 11—1926. sz. határozatát, melyszerint kerületi közgyűlésünk 24/a—1926. sz. határozatára utasította az egyházmegyei gyámintézetet, hogy a közalapi járulékokat fizesse be az egyházkerületi pénztárba.

A nagybányai esperes beterjeszli az egyh. m. 59—1926. sz. határozatát, melyszerint az egyh. megye kéri az egyházkerületet, hogy méltóztassék eltekinteni a közalapi járuléknak a kerületi pénztárba befizetését elrendelő határozatától, miután a nagybányai egyh. m. a kivetett és beszedett közalapi járulékokból missziói alapot létesített, melynek kamatait az egyh. m. területén levő missziók és szórványok gondozására fordították és erre szándékoznak ezután is fordítani. Az 1926. évtől a járulékokat készséggel bocsátják a kerület rendelkezésére.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bizottság jelentését tudomásul veszi.

A nagybányai egyh. m. kérelmét nem teljesítheti, mert amidőn a közalapi járulékokból egyetemes alapot létesít és a missziók segélyezését egyetemesen szándékszik intézni, egyik egyh. m.-vel sem tehet kivételt. Épen azért utasítja a nagybányai egyh. m.-ét, hogy a kezelésében levő közalapi járulékokat haladéktalanul fizesse bő az egyházkerület pénztárába.

146. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy az egyh. m.-ék a bihari és nagyszalontai kivételével, a missziói körökről szóló jelentéseiket missziói szükségleteik kimutatásával együtt beterjesztették a következőkben:

A bánáti egyh. m. 13 körből 4922 lélekkel lélekszám után 30 Lei: Összesen: 246.100 Lei szükségletet mutat ki.

A nagykárolyi egyh. m. 2 körből 620 lelket 3000 Lei szükséglettel.

Az érmelléki egyh. m. 15 körből 2426 lelket kilométerenként 10 Lei-t véve alapul 33.500 Lei szükséglettel.

A nagybányai egyh. m. 6 kör van meg nem állapított lélekszámmal, melyből 4 kör (avasí, krassói, nagybányai, nagybocskói) szükséglete 13.238 Lei a másik két kör (felsőbányai és erdődi) szükséglete 3000 Lei.

A bihari egyh. m.-ében 8 kör volna, de ezeknek sem lélekszámáról, sem szükségletéről nem tesz jelentést a felterjesztés.

A nagyszalontai egyházmegye nem jelenti számszerű összegben a szükségletet, csak kimutatja, hogy haladéktalanul segélyben részesítendő Borosjenő, Borossebes, Magyarcséke, Belényes, Erdőhegy, Tenke és Arad.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bizottság javaslatára felhívja a bihari és nagyszalontai egyházmegyéket, hogy jelentéseiket pontos adatokkal egészítsék ki, mutassák ki a lélekszámot, a missziói központoktól való távolságot. Felhívja

továbbá ismétellen az egyházmegyét, hogy mutassák ki azokat a missziói helyeket, melyek magasabb szempontokból elsősorban segélyezendők.

Utasítja a bizottságot, hogy az így kiegészített jelentések alapján a segélyezésére készítsen tervezetet a tavaszi egyházkerületi közgyűlés elé.

Közgyűlésünk felhatalmazza a nagybányai esperest, hogy mivel a közalapi járulékokból létesített egyházmegyei missziói alap kamatait a nagybányai egyházmegye eddig is missziói segélyezésre fordította, ezeket a kamatokat erre a célra a folyó 1926-ik évre levonhassa.

147. szám. A belmissziói bizottság javasolja, hogy a missziói alap növelésére egyházkerületi közgyűlésünk az eddigi 8 banis alapot hagyja meg, illetve minden egyházmegye ezzel a kulccsal eszközölje a kivetést, egyuttal minden egyházközséget erélyesen kötelezzen el a reformációi emlékünnap megtartására és az ünnepi perselypénznek a közalap céljára a kerület pénztárába való beszolgáltatására, azonkívül minden egyházközség rendezzen missziói vasárnapot, midőn ünnepélyek keretében emlékezzenek meg a missziói ügy fontosságáról az elveszés veszedelmének kített elhagyatott atyánkfiairól és az ünnepélyen befolyó adományokat, perselypénzeket szolgáltatassák be a missziói alap növelésére.

Közgyűlésünk a bizottság javaslatát határozati erőre emeli.

148. szám. Takács Lajos nagybocskói lelkész kéri, hogy a máramarosszigeti missziói kört, mely 19 éven át az Ő gondozása alatt volt, bocsássa az egyházkerület ismét az ő gondozása alá.

Közgyűlésünk mivel a szórványok beosztása az egyházmegyei közgyűlés hatáskörében tartozik, kérelmezőt a nagybányai egyházmegye közgyűléséhez utasítja.

149 szám. A belmisszió bizottság jelenti, hogy az egyházmegyei belmissziói bizottság megalakításáról egyedül a nagyszalontai egyházmegye küldött értesítést.

Közgyűlésünk felhívja az egyházmegyék espereseit, hogy a belmissziói bizottság megalakításáról mielőbb legyenek jelentést: a bizottságok elnökének, előadójának és tagjainak megnevezése mellett. Az egyházmegyei bizottságokat felhívja hogy előadóik útján belmissziói ügyekben kimutatások összeállításával stb. legyenek segítségére az egyházmegyék espereseinek.

150. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy a bánáti, érmelléki és nagykárolyi egyházmegyék az egyházkerületi közgyűlés 24 a. c. 1926. számú határozatára beterjesztették a konfirmáció és egyházfegyelem tárgyában hozott határozataikat, utóbbi a maga kebelében megalkotott egyházfegyelmi szabályrendeletét is.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bihari, nagybányai és nagyszalontai egyházmegyéket ismételtén felhívja véleményes javaslataik felterjesztésére, mert az egyházfegyelem és konfirmáció ügyével csak a javaslatok beérkezése után foglalkozik.

151. szám. A belmissziói bizottság több kérvényt terjeszt föl. Hodor István váradlessi lelkész, mivel földjét kisajátították, kárpótlást kér. Tárcki Géza csomaközi lelkész a mezőpetri-i szórvány kis templomának kijavítására segílyt kér. Gyökössy Endre bégamonostori lelkész, mivel kisajátított földjei helyett gyengébb minőségű földet kapott, gyors segílyt kér.

Közgyűlésünk a bizottság javaslatára, mint-hogy kerületünknek segílyezésre nincs fedezete, a kéréseket nem teljesítheti.

152. szám. A belmissziói bizottság a nagyszalontai egyházmegye azon felterjesztésének kapcsán, melyben kéri az egyházkerületet, hogy mielőbb állison be egy utazó belmissziói lelkészt, javasolja, hogy ezzel a munkával az egyházmegyei belmissziói előadókat bizza meg

és kötelezze a bizottságok tagjait, hogy a részükre besztott gyülekezetekben jelenjenek meg, ott elsősorban a vasárnapi iskolai és a többi belmissziói munkákat indítsák meg és irányítsák. Gyülekezetünket pedig kötelezze, hogy az ilyen kiszállások költségeit fedezzék, melyre nézve ajánlja, hogy minden ilyen kiszállások alkalmával a megjelenő belmisszionárius közreműködésével vallásos ünnepélyeket rendezzenek, melyeknek perselypénzéből ezeket a kiadásokat külön megterhelés nélkül viselhetik.

Egyházkerületi közgyűlésünk a maga részéről is végtelen nagyfontosságúnak és alig elodázható feladatnak látja ugyan egyházkerületi utazó belmissziói lelkész beállítását, de fedezet hiányában ezt még nem teheti, hanem a belmissziói bizottság javaslatát fogadja el és emeli határozati erőre.

153. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy a vasárnapi iskolai konferenciát 1926 december 14—15-én megtartották. Megállapították a főbb irányelveket a tanfolyamok anyagát, tárgyát és menetét s az előadásokból és értekezletekből egy kis füzet kiadását kérik.

Közgyűlésünk a bizottság javaslatára a füzet kiadását elhatározza, költségeit a néplap alapjából előlegezi és kötelezi az egyházközségeket, hogy a füzetet megrendeljék.

Az egyházmegyéket újlag felhívja, hogy az elhatározott tanfolyamokat mielőbb tartsák meg.

154. szám. A belmissziói bizottság javasolja, hogy egyházkerületünk a belmissziói munka egyetemének minél szélesebb körben leendő megismertetése végett belmissziói konferenciát rendezzen, esetleg presbyteri konferenciával egybekötve. A konferenciák megrendezésével a belmisszió-bizottságot bizza meg s hívja fel az egyházmegyéket, hogy a konferenciára küldjék el képviselőiket és hívja fel általában a lelkészeket, illetve a presblytereket, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a megartandó konferencián.

Boross Jenő szatmári lelkész bejelenti, hogy a szatmári egyház szívesen látja vendégül a konferenciát és március hónap végére szeretettel meghívja.

Közgyűlésünk fölkéri az egyházkerület elnökségét, hogy e tárgyban bölcs belátása szerint intézkedjék. A szatmári egyház meghívását köszönettel fogadja.

155. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy a vasárnapi iskolai munka előmozdítására sikerült jutányos áron nagyobb mennyiségű bibliai részleteket (Evangéliumok, Cselekedetek, Zsoltárok könyve) beszerezni.

Közgyűlésünk az esperesi hivatalok útján felhívja az egyházközségeket, hogy ezekből a bibliai részekből a vasárnapi iskolás gyermekek számára a szükséges példányokat mielőbb megrendeljék.

156. szám. Balogh Ferenc margittai és Sárközi Lajos szatmárnémeti-i lelkészek a belmissziói bizottságban viselt tagságukról lemondtak.

Közgyűlésünk a lemondásokat sajnálattal veszi tudomásul s a belmissziói bizottságot az egyházmegyék belmissziói előadóival kiegészíti.

157. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy az „Egyházi és Iskolai Szemle“ megszűntével Bede László egyházkerületi tanácsbíró felajánlja a szerkesztésében megjelenő „Jó Pásztor“ című lapot, melyet az előfizetők kevés száma miatt kénytelen beszüntetni. Ellen-szolgáltatást nem kér, csupán nevének mint alapítónak a lapon kitüntetését.

Közgyűlésünk sajnálattal értesül a „Jó Pásztor“ nehéz helyzetéről, az ajánlatot köszönettel fogadja, tekintettel azonban a lapnak Máramaros-szigetről Nagyváradra áttelepítésével fölmerülhető nagy nehézségekre, arra kéri Püspök urat, hogy egy a kerület célját szolgáló lap megindításáról a lehetőség szerint gondoskodjék.

158. szám. Olvastatott Nagy Vilmos tanügyi előadó lemondása és ezzel kapcsolatban az állás szervezésére vonatkozó javaslata, mely szerint az állás mint tanügyi előadó tanácsosi állás teljesen önállón szervezendő, minthogy az ügykörrel járó teendőket az egyházkerület kulturális érdekeinek megfelelően csakis osztatlan energiával lehet ellátni és így magasabb egyházi közérdek követeli az állás mielőbbi szervezését.

Közgyűlésünk tudomásul veszi Nagy Vilmos igazgatónak egészségi okokból történt és így a túlterhelés miatt indokolt ideiglenes visszavonulását a tanügyi előadói teendők ellátásától. Minthogy azonban iskoláink jelen körülményei és jövő sorsa megkövetelik, hogy az iskolai ügyek állandó és szakszerű adminisztrációval látsanak el midőn kimondja közgyűlésünk, hogy ezen teendők végzésére az erdélyi egyházkerület mintájára külön előadó-tanácsosi állást szervez, erre az állásra Nagy Vilmos tanítónőképző-intézet igazgató-tanárt ezen minőségben szerzett összes jogainak épségben tartásával már most véglegesen megváltja. Fizetésének megállapítását a kerület adminisztrációs államsegélyének elnyerése idejére hagyja és erre vonatkozólag úgy javadalom, mint a kötelelességek pontos körvonalazásával a tanügyi bizottságtól legközelebbi ülése elé díjlevél javaslatot vár. Hogy azonban az iskolai ügyek vitele ez ideig is lehetővé tessenék az előadó tanácsosra nézve, a heti kötelező tanári óráinak számát az óra többeli díjak nélküli tanári fizetésének és az évi hat heti szabadságának érintetlenül hagyásával — a hospitálással és osztályfőnöki órával együtt 12-ben állapítja meg közgyűlésünk. Az így ellátatlanul maradó heti 8 tanítási óra ellátási díját a Nagy Vilmos tanári fizetését jelenleg kiszolgáltató Nagyvárad ref. Egyház pénztárának megtéríti oly képen, hogy négy ellátatlan vallás óráért a 150 Leit, vagyis havi 600 Leit és 4 ellátatlan nyelvi óráért a 250 Leit, vagyis havi 1000 Leit, összesen havi 1600 Leit havi utólagos részletek-

ben — egyelőre 1927. évi január, február, március és április hónapokban, összesen négy óra 6400 Leinak a nagyváradi ref. egyház pénztárába való befizetését elrendeli.

Nagy Vilmos véglegesen megválasztott tanügyi előadó tanácsosnak a kerület pénztárát terhelő átmeneti javadalmát 1927. évi január 1-től számítandó joghatállyal havi előleges részletekben esedékes 5833 Leiben (évi 70,000 Leiben) írja elő és utalja ki közgyűlésünk.

Az előadó tanácsos végezni tartozik az iskolai folyó ügyek intézésén kívül az állami tanügyi hatóságoknál való eljárásokat a szükséghez képest az iskolák helyszíni látogatását és a püspöki hivatalban később megállapított idő pontban a felek rendelkezésére áll.

E szám kiadatik az új tárgy beosztás elrendelésének kérésével a nagyváradi ref. polgári leányiskola igazgatótanácsának a nagyváradi ref. egyháztanácsnak, mint a fenti iskola fenntartótestületének, az egyházkerület pénztárának és Nagy Vilmos előadó tanácsosnak.

159. szám. Olvassatik a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatótanácsának 1926. évi június 15-én tartott ülése jegyzőkönyvéből az érmelléki református egyházmegyének a fenntartótestületből való kilépésére vonatkozó 3 jkvi szám A) pontja.

Közgyűlésünk az érmelléki egyházmegyének, a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet fenntartótestületéből történő kiválása ügyét, minthogy a kilépéssel összefüggő kérdések ma még tárgyalás alatt vannak — ez alkalommal — leveszi a napirendről.

E szám kiadatik a tanítónőképző-intézet igazgatótanácsának.

160. szám. Olvassatik a statisztikai jelentés, melynek több adatai a következők:
az egyházkerület lélekszáma 238.959 lélek.

Isk. fenntartó egyház van 146.

Középiskolák száma 3 és 1 felsőkereskedelmi isk.
Tanulók száma középiskolákban 487.

7—15. éves tankötelesek száma 24.670.

Ebből magyar tannyelvű állami iskolába jár: 3871,
román tannyelvű állami iskolába jár: 5042, más hifelekezeti iskolába jár: 492, saját felekezeti iskolába jár 14.365.

A hivek isk. fenntartási adó címén évi 18.000,000 leinyi terhet hordoznak, holott a tanítói és tanári fizetések átlagosan az állami fizetésekhez viszonyítva 50—60 %-osok. Elemi iskola tanítók száma 243, a középiskolákban összesen 48 rendes, helyettes és óraadó tanár működik. Szünetel a máramarosszigeti liceum és a nagyváradi tanítónőképző, teljesen megszűnt a szatmári tanítónőképző és 24 elemi iskola.

Közgyűlésünk a statisztikai jelentést azzal veszi tudomásul, hogy a jövőben az adatok összesítését az esperesi hivatalok hatáskörébe utalja. S mert nagyon fontos érdekeink fűződnek ahhoz, hogy teljesen pontos adatok álljanak a kerületi elnökség rendelkezésére, a pontatlan adatok helyesbítését a helyszínen a helytelen adatokat beszolgáltatót egyházak költségére az egyh. ker. fogja összeállíttatni. Az iven beküldési határideje 1927. február 1.

E szám kiadatlik mihez tartás és megkörözés végett az esperesi hivataloknak.

161. szám. A szatmári ref. főgimn. igazgatósága felterjeszli az 1831—1926. sz. püspöki körrendelettel bekívánt tárgyi iratokat és az internátus új szabályzatát.

Közgyűlésünk a szatmári főgimn. igazgatóságának teljesen rendben levő jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi. Az internátus új szabályzatát azonban, minthogy a vezető személyzet ügykörét, ellátmányait és kötelességeit, valamint a számvitel rendét pontosan nem körvonalozza jelen formájában csak ideiglenesen hagyja jóvá és teljesebb kidolgozás végett visszaadja főgimn. igazgatóságának.

Miről a szatmári főgimn. igazgatósága és igazgató-tanácsa a szabályzat visszacsatolása kapcsán kivonaton értesítettik.

162. szám A szatmári felső leány- és kereskedelmi iskola felterjeszti az 1831—1926. sz. püspöki leirattal bekért iratokat, látogatási jegyzőkönyveket és az 1925—26. évi számadást a múlt évi értesítő és a jelen évi költségelőirányzat kivételével.

Közgyűlésünk a szatmári felső leány- és keresk. iskola igazgatósága által felterjesztett jelentéseket jóváhagyólag tudomásul veszi. Ezzel egyidejűleg a múlt évi értesítő és a folyó évi költségelőirányzat utólagos felterjesztését elrendeli.

Az 1925—26. évi látogatási jegyzőkönyvek észrevételét tudomásul veszi s az 1926—27. évi jegyzőkönyveknek a felső leányisk. ügyvitelét illető erősebb kifogásainak leggondosabb elkerülését az igazgatóság kötelességévé teszi.

Az 1925—26. évi számvizsgálati jelentés adatait tudomásul veszi.

Miről a szatmári felső leány- és kereskedelmi iskola igazgatósága és igazgatótanácsa kivonaton értesítettik.

163. szám. A nagyváradi ref. polg. leányiskola 2 látogatási jegyzőkönyvet terjesztett fel. A költségvetést az igazgató-tanácsi elnökség terjesztette fel.

Közgyűlésünk a nagyváradi polg. leányiskola 2 látogatási jkve alapján felhívja az igazgatóságot, 1. hogy a tanulmányi eredmény hiányainak pótlását szorgalmazza, 2. hogy a kifogásolt leltárokat másokkal cseréljék fel, 3. az intézet levéllárát az 1926. évi október 5-én felvett jkv. 16. pontjában jelzett utasításnak megfelelően rendezze.

E szám kiadatik a nagyváradi polg. iskola igazgatóságának és ig.-tanácsi elnökségének.

164. szám. Az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsa 8424—1926. 111. szám alatt megküldi *tájékoztatás végett* az állami tanítói fizetési skálát, amely a fizetéskiegészítő államsegély kiutalásakor fog életbe lépni.

Közgyűlésünk az erdélyi református egyh. ker. igazgatótanácsa által megküldött tanítói fizetési táblázatot a tanügyi előadó nyilvántartásába utalja.

E szám az iratokkal együtt kiadatik Nagy Vilmos tanügyi előadónak.

165. szám. Olvastattak a nagyszalontai egyházmegye 1926. évi július 6-iki közgyűlésének 36—1926. sz. és az 1926. évi november 18-iki közgyűlésének szám nélkül felterjesztett határozatait, valamint a bihari egyházmegye 1926. évi november 5-én tartott közgyűlésének 42—1926. és 62/1—1926. sz. határozatait, a szabad iskolaválasztás jogának konfiskálása, az iskolai államsegélyek elmaradása, magyar nyelvű iskolához magyarul nem tudó tanítók kinevezése, ref. vallású tanulók gör. keleti vallástanulásra kényszerítése és az állami iskolákban csoportonként legalább heti 2 vallás óra engedélyezése tárgyában.

Közgyűlésünk a tanulók szabad iskolaválasztás jogának az elemi isk. törv. végrehajtási utasítása 38. §. alapján törtéző korlátozása, az iskolai államsegélyek elmaradása, magyar nyelvű állami iskolákhoz magyarul nem tudó tanítók kinevezése és az állami iskolai csoportok részére legalább heti 2 vallás óra engedélyezése tárgyában, minthogy mindezen súlyos sérelmeink orvoslását az országos Magyar Párt parlamenti csoportja útján december 9-én közvetlenül a közoktatásügyi miniszter urtól a löbbi kisebbségi iskolák képviselőivel együttesen nyomtatékosan kértük, újabb intézkedés vagy előterjesztés megtételeit nem tartja szükségesnek; az aradi tanfelügyelő sérelmezett 70—1926. sz. átiratát azonban, mint vallásügyi sérelmet, panasz tárgyává teszi a vallás- és művészetügyi miniszter urnál.

A panasz megtételére a Püspök urat kéri fel közgyűlésünk. E szám kiadatik a Püspök urnak, a bihari és nagyszalontai egyházmegye espereseinek.

166. szám. Olvasatott az óraközi szünetekben való román társalgás elrendelése ügyében kiadott újabb közoktatásügyi miniszteri rendelet, melyben a korábbi imperatív rendelkezés végrehajtása az intézetek körülményeitől tétetik függővé.

Közgyűlésünk e kérdésben minden iskolára egyformán kötelező intézkedést nem rendel el, de a módosított közoktatásügyi miniszteri rendeletet az iskolák figyelmébe ajánlja.

E szám megkörözés kérésével kiadatik az espereseknek és a középiskolák igazgatóságainak.

167. szám. Olvasatott Jorga Miklós orsz. gyűl. képviselőnek Főt. Püspök urhoz intézett levele, melyben a Valeni de Munteben levő és 1. Ferdinánd király Őfelsége nevére elnevezett szabad iskolájában hajlandó egész évre 2 helyet tanítónők részére rendelkezésre bocsátani az októbertől júniusig a karácsonyi és husvétii ünnepeket kivéve egy-egy hónapra 4—4 tanítónak is helyet adni.

Közgyűlésünk hálás köszönettel veszi tudomásul az európai hírű román tudós nemes készségét, mellyel tanítóink román nyelvi tanulmányait nagy mértékben elősegíti s elismerésének és köszönetének tolmácsolásával az elnökséget megbizzza.

Ezuttal felhívja az espereseket, hogy az egyházmegyéjük területén működő s románul keveset tudó tanítónők közül hozzanak javaslatba 1—1-et s az egyházmegyék által javaslatba hozottak közül a püspök ur ki fog jelölni kettőt, hogy a tanév hátralevő részét a felajánlott helyen a román nyelv tanulásával töltsék, továbbá a román nyelvet már ismerő tanítók közül 4—4-et, akiknek leutazását a püspök ur lesz szives be-

oszlani és intézni. A kiküldöttek helyettesítéséről és utiköltségéről az illető egyházak gondoskodjanak.

Az esperesi ajánlatok január 25-ig terjesztendők be a püspöki hivatalba, hogy a további intézkedések haladéktalanul eszközölhetők legyenek.

E szám kiadatik az espereseknek és a püspöki hivatalnak.

168. szám. Olvasatott a nagykarolyi egyházmegye 40—1926. sz. határozata, amely a magyar ifjak neveléséhez később megállapítandó módon kész anyagilag hozzájárulni és a nagyszalontai e. m. 1926. évi nov. 18-iki közgyűlésének ugyanezen tárgyban szám nélkül hozott határozata, amely felszólítani kíván minden egyházmegyét internátusok létesítésére és ezen intézmények megvalósulásáig is legalább évente egy-egy lelkész, vagy tanító jelölt ref. ifju segélyezését kéri az egyházkerületről.

Közgyűlésünk átérzi a kérdés nagy jelentőségét, minthogy azonban e tárgyban fentebb már 123—1926. szám alatt határozott, újabb határozat szükségét itt nem látja. A nagykarolyi e. m. készségét pedig megköszöni.

Erről a nagykarolyi és nagyszalontai egyházmegyék kivonaton értesítetnek.

169. szám. Böszörményi Lajos lelkészelnök be-terjeszti az 1831—1926. sz. püspöki körrendeletre a nagyszalontai egyházmegyei ref. fiuinternátus 1925—26. évi jelentését az 1926—27. évi költségvetés és az internátus ügyviteli szabályzat nélkül. A jelentés szerint az internátusban az elmúlt iskola-évben 23 bentlakó volt.

Közgyűlésünk felhívja a nagyszalontai egyházmegyei internátus elnökségét, hogy az internátus ügyviteli szabályzatát, és az 1926—27. évi költségelőirányzatát, az egyes költségvetési tételek indokolásával és az ezekre vonatkozó fenn-

tartó testületi határozatokkal együtt a legközelebbi egyh. ker. közgyűlés elé terjessze fel.

E szám kiadatik a nagyszalontai egyházmegei internátus lelkészelnökének.

170 szám. Dr. Olasz Béla igazgatótanácsi elnök és Joós Viola internátusi köztartásvezető tanárnő beterjeszti az 1891—1926. sz. püspöki körrendeletre a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézeti internátus rendtartási szabályzatát, jelentést, az 1925—26. évről, 24 belkötés és 5 alkalmazott névsorát és az 1926—27. évi költségtervezetet.

Közgyűlésünk midőn tudomásul veszi Joós Viola internátusi köztartásvezető tanárnő 1925—26. évi jelentését egyszersmind elrendeli:

1. hogy a bemutatott régi rendtartási szabályzat pontról-pontra átdolgoztassék aként, hogy a munkaköri eltolódások és összevonások a jelen viszonyoknak megfelelő egyensúlyba hozásának. Az így átdolgozott rendtartási szabályzat a legközelebbi tavaszi közgyűlés elé felterjesztendő;

2. hogy a költségvetés minden olyan tétele, amely a rendtartástól eltér (p. o. az 1. és 2. kiadási tétel) indokoltassék a vonatkozó ig. tanácsi határozattal. A költségvetés indokolása a legközelebbi közgyűlés elé felterjesztendő.

E szám kiadatik dr. Olasz Béla igazgatótanácsi elnöknek és Joós Viola köztartásvezető tanárnőnek.

171. szám. Dr. Olasz Béla a nagyváradi ref. polg. leányiskola és a ref. tanítónőképző-intézeti internátus igazgatótanácsának elnöke beterjeszti a polg. leányiskola és internátus 1924—25., 1925—26. évi számadását. A számadásokat az ig. tanácsi elnök felülvizsgálta és jelentéssel látta el.

Közgyűlésünk a nagyváradi ref. polgári leányiskola és internátus 1924—25. és 1925—26. évi számadásait jóváhagyja. A jövőre vonatkozólag

felkéri a kerületi elnökséget, hogy a középiskolák és internátusok számadásait átvizsgálás és javaslattétel végett a közgyűlést megelőzőleg adja ki az egyh. kerületi számvevőnek.

E szám a számadási iratok visszacsatolásával kiadatik dr. Olasz Béla ig. tanácsi elnöknek és kivonaton a kerületi elnökségnek.

172. szám. A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése 12—1926. sz. határozatának 2. pontjában arra kéri az egyházkerületet, „rendelje el, hogy a tanítók állásváltogatás esetén tanév közben régi szolgálati helyükről csak akkor távozhatsanak el, ha utódjuk már helyét el is foglalta!”

Közgyűlésünk a nagyszalontai egyházmegyének a tanítók évközi ellátása tárgyában hozott 12—1926. sz. határozatának 2. pontjára vonatkozólag utal az érvényben levő Népisk. Szerv. és Szolg. Prgm. 113. §-ára, melynek hatálya ma is fennáll s amelyet az esperesi hivatalok figyelmébe ajánl.

E szám kiadatik az esperesi hivataloknak.

173. szám. A bihari egyházmegye közgyűlése 42—1926. sz. határozatával felterjesztést intéz az egyházkerületi közgyűléshez olyan egyetemes jellegű határozat meghozatala iránt, melyben a lelkeszi és tanítói díjlevelek természetbeni járulékaiknak természetben vagy a piaci árakon való megváltása szerint való kiszolgáltatását minden alkudozások kizárásával kötelezően elrendeli.

Lásd e tárgyban a közgyűlés fenti 138—1926. sz. határozatát.

174. szám. Olvastatott a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgató-tanácsának 6—1926. sz. határozata a tanítónőképző nyilvánossági joga és a tanítóhiány megszüntetése tárgyában.

Közgyűlésünk évről-évre jobban érezve a növekedő tanítóhiányban rejlő veszedelmet, megkeresi a Magyar Pártot, hogy a közoktatásügyi

minisztériumban folyamatban levő iskolai aulorizációk rendjén szorgalmazza a nagyváradi tanító-nőképző-intézet nyilvánossági jogának visszaadását. S ha e közbenjárás alkalmával az tűnnék ki, hogy e jog visszaszerzése a M. O. T. 113. §-a miatt lehetetlen, úgy a törvényszakasz novelláris módosítását kísérelje meg, feltárva a kormánykörök előtt azt az óriási és egyházunk életét alapjában fenyegető veszedelmet, amit a tanítóhiány kerületünk jövő életére jelent s amely ellen a legelszántabb küzdelmet is fel kell vennünk.

E szám a Magyar Párt megkeresésének kérésével kiadatik az Elnökségnek.

175. szám. Olvastatott a bánáti e. m. főjegyzőjének előterjesztése, vándortanítói intézmény szervezete tárgyában.

Közgyűlésünk a vándortanítói intézmények szervezése tárgyában a tanügyi előadótól tavaszi ülése elé javaslatot vár.

E szám kiadatik Nagy Vilmos tanügyi előadónak.

176. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 19/b—1926. sz. határozata arra hívta fel középiskoláink igazgatóságait, hogy az E. T. 1. tc. 61. §. d) alapján megválasztott tanárképviselőiket a tanügyi bizottság elnökének jelentsék be. A szatmári felső leány- és kereskedelmi iskola, — minthogy Szatmári Ákos törvényesen megválasztott tanárképviselő eltávozott, Debreczeni Istvánt jelentette be, mint a tanári kar által megválasztott képviselőt.

Közgyűlésünk az E. T. 1. tc. 61. §. d) pontjára hivatkozva felhívja a kebelbeli presbiteriumokat, hogy a szatmári felső leány és keresk. isk. részére öt évi időtartamra tanárképviselőt válasszon. A szavazatok beküldésének határideje 1927. évi március 20, amikor minden egyházközség a törvényesen megejtett választás szabályszerű formájú szavazatát küldje be az illetékes

esperesi hivatalok útján a püspöki hivatalba. A szavazatok felbontásával a közgyűlés Nagyváradon lakó tagjai bizatnak meg a püspök ur elnöklete alatt.

E szám megkörözés kérésével kiadatik az esperesi hivataloknak, a szatmári felső leány és keresk. isk. igazgatóságának és a püspök urnak további intézés végett.

177. szám. Kerületünk főjegyzője még 1926 május hó 19-én 690—1926. T. sz. alatt az egyöntetű eljárás végett felvilágosítást kért az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsától, hogy az erdélyi egyházkerület az elemi iskola V—VII. osztályának a törvényben előirt három irányu berendezését mikor hajlja végre? Él-e a törvényadta határidő kedvezményével, amely a berendezkedésre 5 évi haladékot ad? Mit csinálnak a jelenben működő V—VI. osztályokkal, milyen tanterv szerint haladnak a jövő iskola évtől kezdve ezekben az osztályokban. Az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsának e tárgyban 4495—19—IV. sz. alatt kelt válasza — sajnos — nem nyújt kielégilő felvilágosítást. Időközben némely egyházközség (Bors) a helyszinre kiszállott inspectorral egyességet kötött és felekezeti iskolánk V—VI. osztályait beszüntetvén, ezen osztályok tanulóit az állami iskolának átadta, minek ellenében az állami iskola alsó osztályaiba beirt ref. tanköteleseket visszakapta.

Közgyűlésünk az elemi isk. V—VII. osztályainak kérdését a tanügyi előadó nyilvántartásába utalja s tőle tavaszi ülése elé javaslatot vár. Egyuttal megkeresi a bihari egyházmegyét, hogy a Bors egyházközség és az állami inspector közölt az V—VI. osztályok megszüntetése tárgyában létrejött egyesség körülményeit világítsa meg és szükségességét indokolja.

E szám kiadatik a bihari egyházmegye esperesének és a tanügyi előadónak.

178. szám. Olvastatott a tankönyvraktár megvizsgálásáról szóló jelentés, mely szerint az 1926. évi raktári forgalom után szerződés szerint a kerületi pénztárt

illeti 53,703 lei, a 97—1926. sz. határozat szerint december 1-én esedékessé vált a jutalék hátralékból 31,500 lei, ezen két jutaléklétel 85.203 leinyi összegéből befizettetett 70,203 lei, befizellen maradvány 15,000 lei, melynek befizetésére Béres Károly bizományos 1927. évi június 1-ig haladékot kér. Ezen 15,000 leinyi hátralékon kívül természetesen a 97—1926. sz. határozat szerint még esedékessé nem vált 35,000 leinyi régebbi hátralék is fenn van. A tankönyvraktár állománya a raktári kimutatás számszerinti adatát mindenben fedi. A tankönyvtár a „Generala“ Biztosító intézetnél a 102,651. sz. kötvénnyel tüzkár ellen biztosítva van.

Ugyanezen alkalommal olvastatik Béres Károly bizományos kérése, melyben anyag és munkabér drágulás miatt kéri a nagybetűs énekeskönyv árának saját javára 8 leivel való felemelését.

Közgyűlésünk tudomásul veszi a tankönyvraktár forgalmáról szóló jelentését és ezzel kapcsolatban Béres Károly bizományos kéréseire a következő határozatokat hozza:

1. a már esedékessé vált, de be nem fizetett 15,000 leinyi jutalékhátralék befizetésére további haladékot nem ad s annak késedelem nélküli befizetését 97—1926. sz. határozat értelmében elrendeli;

2. nagybetűs Énekeskönyvek árát 90 leiről 98 leire felemeli azzal, hogy a szerződés szerinti jutalék az új 8 leies áremelkedést is terheli.

E szám kivonaton kiadatik a tankönyvkiadó-bizottság elnökének, az egyházkerületi pénztárnak, a tanügyi előadótanácsosnak és Béres Károly bizományosnak.

179. szám. Előző számmal kapcsolatban, az új elemi iskolai nyomtatványok kötelező bevezetése tárgyában a következő határozatot hozza a közgyűlés:

Közgyűlésünk arról értesülve, hogy több iskolánk visszaküldte bizományosnak az új, két-nyelvű és az inspectorátus által is approbált

elemi iskolai nyomtatványokat — midőn ezek kötelező bevezetését és használatát ismétellen és nyomatékosan elrendeli, felhivja az espereseket, hogy az ezen nyomtatványokat mellőző iskolák fenntartóival szemben fegyelmi uton járjanak el, annyival is inkább, mert ezen új és a törvény követelményeinek mindenben megfelelő nyomtatványok mellőzése az iskolákra súlyos következményekkel jár.

E szám kiadatik kivonaton az esperesi hivataloknak.

180. szám. Tanügyi előadó javasolja, hogy elemi iskoláinknak egyházunk szellemének megfelelő kézikönyvekkel való ellátása miatt, a nagyfontosságú kérdés minden pedagógiai vonatkozásának szakszerű megvitatására és a tankönyvkiadás elkészítésére egy szakemberekből álló bizottság alakítsák lelkészekből (tanárokból) és tanítókból a Püspök ur elnöklete alatt.

Közgyűlésünk az elemi iskolai kézikönyvek kiadását előkészítő bizottságot a Püspök ur elnöklete alatt Zöld Mihály, Bottyán Pál és Debreczeni István lelkészek, Kiss Lajos, Császár Gyula és Bartha István tanítói tagokkal négy évi időtartamra megalakítja. A bizottság előadója és jegyzője a tanügyi előadó. Ezen előkészítő-bizottság megbízatása pusztán az elemi iskolai kézikönyvek egyházkerületi kiadását megelőző munkálatok elvégzése. A tankönyvek megbirálására a közgyűlés annak idején más bizottságot fog alakítani.

Ezen előkészítő-bizottság a már működő u. n. tankönyvkiadó-bizottság hatáskörét semmiben nem érinti, minthogy ez az előkészítő-bizottság a pedagógiai (gyakorlati és elméleti) kérdések tisztázására hivatott, míg a tankönyvkiadás technikai irányítása a közgyűlés határozatától függően változatlanul a tankönyvkiadó-bizottság hatáskörében marad továbbra is.

E szám kivonaton kiadatik az előkészítő-bizottság elnökének, fent névszerint felsorolt tagjainak és előadójának.

181. szám. Olvastatott Nagy Vilmos egyházkerületi jegyző jelentése Klein Gyula hangjegyes énekeskönyv raktárának megvizsgálásáról, mely szerint a kerületet szerződés szerinti megillető 70,257 Lei-nyi összes jutalék a kerület pénzlárába hiánytalanul befizettetett. Raktáron van még 43 példány.

Közgyűlésünk tudomásul veszi, hogy Klein Gyula bizományos jutalékbefizetési összes kötelezettségeinek eleget tett. Miről Klein Gyula bizományos kivonaton értesítettik.

182. szám. Coroiu Péter revizor közölte a püspöki hivatalal, hogy az állami elemi iskolai törvény végrehajtási utasítását lefordítja magyarra és ha kellő számú megrendelő lesz, példányonként 50 Lei-ért fogja forgalomba hozni.

Közgyűlésünk az állami elemi iskolai törvény végrehajtási utasítás magyar fordításának megvételét minden iskolafenntartó egyháznak kötelességévé teszi, egyúttal felhatalmazza és felkéri az elnökséget, hogy ebből 200 darabot rendeljen meg és küldje szét az iskoláknak.

E szám kiadatik a püspöki hivatalnak.

183. szám. Az erdélyi ref. egyházkerület Nyugdíj-Özvegy-Árva-Gyámintézetének végrehajtóbizottsága 5726—1926. VI. szám alatt értesítette a Püspök urat, hogy augusztus hó 10-én címére átutalt 520,793 lei és 64 banit, mint a nagybányai és bánáti egyházközségek lelkészeitől 1924 december hó 31-ig levont nyugdíj-járulékokat, azok kamataival együtt. Ebből az összegből már le van vonva 10,000 lei kezelési költségre. Az értesítéshez egyénenkénti kimutatás is van csatolva. Az átutalást közvetítő pénzügyintézet értesítéséről eltérőleg csak 520,533 leiről szól.

Közgyűlésünk az átutalást tudomásul veszi, a 10,000 lei kezelési költség levonását utólagos-

san jóváhagyja s az összegnek a Nyugdíj-intézeti alapok közt leendő kezelését elrendeli.

Egyuttal felkéri az elnökséget, hogy a mutatózó 260 lei 60 bani átutalási különbözetre vonatkozólag kérjen felvilágosítást — az elszámolás precizitása miatt — az erdélyi ref. egyházkerület pénztárától.

E szám kiadatik az erdélyi ref. egyházkerület pénztárának, a Püspök urnak, a nagybányai és bánáti egyházmegyék esperesének.

184. szám. Az erdélyi egyházkerület kötelékéből a mi egyházkerületünkbe átjövő s a tőlünk Erdélybe távozó lelkészek nyugdíjigényjogosultsága, illetőleg szerzett jogaik folytatólagos zavartalan érvényesítése tárgyában az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsa 8973—1926. VI. szám alatt a viszonyosság elvén alapuló határozati javaslatot küldött elfogadásra.

Közgyűlésünk az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsának 8973—1926. VI. számú értesítésében foglaltakkal egyetértőleg kimondja, hogy a királyhágómelléki református egyházkerület kötelékéből az erdélyi református egyházkerület kötelékébe átmenő nyugdíjintézeti tag összes befizetett díját kamatok nélkül átadja az erdélyi ref. egyházkerület nyugdíjintézetének. Az Erdélyből hozzánk jövő nyugdíjintézeti tagokra vonatkozólag elrendeli, hogy — amennyiben az erdélyi egyházkerület nyugdíjintézetébe történt befizetéseik nem érnék el a mi nyugdíjintézeti járulékaink megfelelő mértékét — úgy azt az átlépő tag szerzett jogainak megtarthatása végett tartozik az itteni előírás szerint kiegészíteni. Hasonló kötelezettség terheli a mi egyházkerületünkben az erdélyi egyházkerületbe állépő nyugdíjintézeti tagokat.

E szám kiadatik az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsának, kerületi Nyugdíjintézetünk végrehajtóbizottságának és tájékoztató megköszönés végett az esperesi hivataloknak.

185. szám. Nagy Elek nyugalmazott ref. lelkész, ki már 4 év óta semmi nyugdíjat nem kapott, azzal a kérelemmel fordul az egyházkerületi közgyűléshez, hogy folyósíjon részére rendes évi nyugdíjat.

Közgyűlésünk Nagy Elek nyug. ref. lelkész kérését — fedezet hiányában — nem teljesítheti. Erről kérelmező kivonaton értesítetik.

186. szám. Olvastatott a királyhágómelléki egyházkerület Nyugdíj- és Gyámintézetének alapszabálytervezele (I. mellékletet).

Közgyűlésünk a királyhágómelléki egyházkerület Nyugdíj- és Gyámintézetének alapszabályait a beterjesztett szöveggel megerősíti és a jegyzőkönyv mellékleteként kinyomatja. Az alapszabályok --- §-a alapján a végrehajtó-bizottságba 1927. évi január 1-től kezdődő 5 évi időtartamra megválasztja Csernák Béla lelkészi, Végh József lelkészi, Nagy Vilmos tanári, Kiss Lajos tanilói képviselőket.

A szervezési előmunkálatok végzésével úgy az adalgyűlést, mint a törzskönyv felfektetését illetőleg az elnökséget megbizsa úgy, hogy a Nyugdíj- és Gyámintézet már 1927. évi január 31-én működését megkezdhesse.

Minthogy a Nyugdíj- és Gyámintézet pénztára az egyházkerület pénztárában kezeltetik, elrendeli közgyűlésünk, hogy a Nyugdíj- és Gyámintézet zárlati tőkéje után 1 % kezelési jutalék fizetessék a kerületi pénztárnak.

Az alapszabály-tervezetet nagy körültekintéssel készítő Püspök urnak — fáradozásáért — közgyűlésünk köszönetet mond.

Az általános Nyugdíjintézet szervezésére vonatkozólag az érmelléki és nagyszalontai egyházmegye tanítótestületeitől és Takács Zsigmond egyházkerületi tanácsbirótól beérkezett tervezeteket közgyűlésünk a napirendről ez alkalommal leveszi.

E jegyzőkönyvi határozat megerősítési záradékul az alapszabály végére kinyomatik.

E szám tájékoztató végelt kiadatlik az esperesi hivataloknak, a Püspök urnak és a végrehajtó-bizottság tagjainak, az érmelléki és nagy-szalontai egyházmegye tanítótestületeinek és Takács Zsigmond egyházkerületi tanácsbirónak.

187. szám. Szücs László hegyközcsatári lelkész jelenti, hogy Sarkadi Benjámín református és Kürcsik Mária római katolikus vallású házastársak egyezséget kötöttek arra, hogy a házasságból születendő gyermekek vallása református lesz. Ennek dacára a házasságból 1911. év október hó 27-én született Margit és 1914. év október hó 3-án született Piroska nevű leánygyermekeket, bár azok mind reformátusok, a református lelkész által kereszteltettek meg, 1926. év május hó 24-ik napján Bielik Imre r. kath. püspök bérmálta, minden valószínűség szerint Szirtes Antal plebános előterjesztésére.

Egyházkerületi közgyűlés felkéri a kerület elnökségét arra, hogy ezt a vallássérelmi esetet a róm. kath. püspök urral közvetlen érintkezésbe lépve orvosolni s eljárásuk eredményét közgyűlésünkkel közölni méltóztassék.

188. szám. A váradlessi egyházközség agrár-kisajátítási ügyében

egyházkerületi közgyűlés a tényállás pontos közlése mellett felterjesztést intéz

a földművelésügyi kir. miniszter urhoz,

a vallás- és szépművészeti miniszter urhoz azért, hogy saját hatáskörükben intézkedni s az illetékes bizottságnak meghagyni méltóztassanak, hogy a váradlessi ref. egyházközségnek a ki nem sajátított 10 hold földön felül

lelkészi javadalom címén 32 hold,

kántori javadalom címén 8 hold földet a felosztandó területből adjon ki, mert a váradlessi ref. egyház önálló egyházközség, annak állandó

lelkésze, kántora és temploma van, hozzá 20 községben lakó, több mint 1000 református vallású egyháztartozik s most már azt a hibát, amely azzal követtelelt el, hogy a kisajátítás rendén 10 holdon felüli összes ingatlana kisajátított, másként orvosolni nem lehet.

189. szám. Tárgyalta az egyházkerületi közgyűlés az orsovai közös protestáns egyházközség ügyét.

Egyházkerületi közgyűlés utasítja a bánáti egyházmegye közgyűlését arra, hogy az orsovai közös protestáns egyház szétválasztása, önálló református egyház szervezése s a vagyoni kérdések rendezése céljából szerezze be a vonatkozó összes iratokat a magyarországi bánáti egyházmegye esperesétől, szerezze be az egyházközség ingatlanainak telekkönyvi hiteles másolatát, haladéktalanul tegye meg mindazokat az intézkedéseket, melyek a bánáti egyházmegye által 1917. év október hó 18. napján tartott közgyűlés 135. számú határozatában lefektetve vannak, ezeken kívül mindazokat, amelyeket az eljárás rendjén a kérdés békés megoldása érdekében szükségesnek és célravezetőnek talál, az evangélikus egyházzal egyetértve igyekezzen a vagyoni kérdésekben békés uton megállapodást létesíteni, eljárásáról, amennyiben az egyezés létrejönne annak jóváhagyása iránt, amennyiben az egyezés létre nem jönne, további intézkedés kikérése végett közgyűlésünknek tegyen jelentést.

Megkéri Frint Lajos főesperes urat (Arad), hogy a fenti függő kérdés megoldására bizottság kiküldéséről gondoskodni sziveskedjék.

190. szám. Dr Gyenge János zsidó-lyceumi tanár református lelkészi jellegének megtartása tárgyában a bihari egyházmegye közgyűlése 73—1926. számú határozata kapcsán az iratokat felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés a bihari egyházmegye közgyűlése által 73—1926. szám alatt hozott határozatot illetékesség hiánya miatt meg-

változtatja, a 21—1921. sz. egyházkerületi közgyűlési határozatot helyesbíti, kimondja, hogy dr Gyenge János ref. lelkészi jellege azzal, hogy a zsidó lyceumban tanári állást vállalt s állandóan tanári állást tölt be, nem szűnt meg lelkészi jellegét megtartani jogosult, mivel állandóan kulturmunkát végez s az a körülmény, hol végzi a kulturmunkát, a kérdés elbírálásánál közömbös.

191. szám. Ágya egyházközség 1922—1925. évekre lélekszámának megállapítását s ennek alapján kerületi járulékaiknak helyesbitését kéri.

Egyházkerületi közgyűlés Ágya egyházközség lélekszámát

1922. évben --- ---	1766-ban
1923. évben --- ---	1755-ben
1924. évben --- ---	1779-ben
1925. évben --- ---	1773-ban

állapítja meg, ennek megfelelően az egyházkerületi járulékok helyesbitését elrendeli, ennek foganatosítására utasítja egyházkerületi pénztárnokot azzal, hogy Ágya egyházközség az 1926. évre 1773 lélekszámmal veendő fel.

192. szám. Szinte leányegyházközség lélekszámának helyesbitését kéri.

Egyházkerületi közgyűlés Szinte leányegyházközség lélekszámát 122-ben állapítja meg, ennek megfelelően összes egyházkerületi járulékait helyesbiteni rendeli s ennek foganatosítására egyházkerületi pénztárnokot utasítja.

193. szám. Egyházkerületi közgyűlés a felsőbányai ref. egyházközség lélekszámát

a nagybányai ref. egyházmegyei közgyűlés 30—1926. számú határozatának érintetlenül hagyása mellett 347-ben a hozzájáruló szórványok lélekszámát 25-ben állapítja meg 1926 január 1-től kezdődő joghatállyal s erről egyházkerületi pénztárost értesíti.

194. szám. Tárgyalta az egyházkerületi közgyűlés Apahegy leányegyháznak Szinérváralja anyaegyházhoz csatolását.

Egyházkerületi közgyűlés helyben hagyja a nagybányai ref. egyházmegyei közgyűlés által 71—1926. szám alatt hozott határozatot s hozzájárul, hogy Apahegy leányegyház Apa anyaegyházról Szinérváralja anyaegyházhoz csatoltassék, mivel az átcsatolás összes előfeltételei fennforognak, az a leányegyház érdekében áll s az átcsatoláshoz az összes érdekelték hozzájárultak.

195. szám. Tárgyalta az egyházkerületi közgyűlés Pálfalva leányegyháznak Pettyén anyaegyházhoz csatolását.

Egyházkerületi közgyűlés helyben hagyja a nagybányai ref. egyházmegyei közgyűlés által 26—1926. szám alatt hozott határozatot s hozzájárul, hogy Pálfalva leányegyház Ombod anyaegyházról Pettyén anyaegyházhoz csatoltassék, mivel az átcsatolás összes előfeltételei fennforognak, az a leányegyház érdekében áll s az átcsatoláshoz az összes érdekelték hozzájárultak.

196. szám. Klein Oszkár kudsiri harangöntő-cég megállapodást kíván létesíteni kerületünkkel olyan irányban, hogy egyházközségeink harangszükségleteiket nála, mint egyedüli protestáns cégnél szerezzék be, ezzel szemben bizonyos ármérsékléseket helyez kilátásba.

Egyházkerületi közgyűlés érdemleges határozathozatal előtt a kérvényt azzal adja ki az egyházkerületi ügyésznek, hogy Klein Oszkár cégtől információt szerezzen, vele a létesítendő megállapodás feltételeire tárgyalást folytasson, arra törekedve, hogy egyházközségeink s kerületünknek minél nagyobb előny biztosíttassék s a megállapodás tervezetét mutassa be.

197. szám. Tárgyalta az egyházkerületi közgyűlés a romániai és magyarországi Nagyszalonta egyházközségek között a vagyonok megosztása tárgyában kötött egyességet.

Érdemi határozathozatal előtt egyházkerületi közgyűlés elrendeli a kölött egyesség eredeti példányának s ezt megelőzően létrejött összes ügyiratoknak legalább hiteles másolatban való bemutatását s ezek betérjesztésére a nagyszalontai egyházmegye esperesét utasítja, mert az egyesség s az előiratok nélkül alapos határozatot hozni nem lehet, mivel nem állapítható meg, hogy

1. van-e Magyarországon Nagyszalonta egyházközség s ha igen, hány tagja van az egyházközségnek ?

2. a kisorosi pusztán kívül van-e a régi Nagyszalonta egyházközségnek Magyarországon más vagyona s ha van, miből áll ?

3. a kisorosi puszta megosztására alapul mi szolgált, az egyháztagok száma vagy a külön fekvő ingatlanok értéke ?

4. micsoda kötelezettséget vállalt a kisorosi ingatlanok haszna ellenében Nagyszalonta politikai község, vállalt kötelezettségét teljesíti-e ma is a romániai Nagyszalonta egyházközséggel szemben ?

5. nincs-e kitéve a romániai Nagyszalonta egyházközség annak, hogy a kisorosi ingatlanok jövedelmének 60 % -át Nagyszalonta politikai községnek kiszolgáltatni köteles, ha e hányad jövedelmét megkapja ?

198. szám. Az amaci ref. egyházközség kölcsön ügyében

egyházkerületi közgyűlés jóváhagyja nagybányai református egyházmegye közgyűlése által 51—1926. szám alatt hozott határozatot, azzal a kiegészítéssel, hogy

1. a kölcsönvett 4664 lei után az egyházközség köteles alapjainak legalább annyi kamatot fizetni évenként, mint amennyi a betétkamat a szatmári pénzügyintézeteknél elhelyezett hason összegű betétek után ;

2. köteles az egyházközség a kölcsönvett összeget 1927. évi január hó 1-től kezdődőleg

10 év alatt 10 egyenlő részletben alapjainak visszafizetni.

Utasítja a nagybányai ref. egyházmegye esperesét az egyházkerületi közgyűlés, hogy e határozat végrehajtását szigorúan ellenőrizze.

199. szám. A nagybányai református egyházközség kölcsönügyében

egyházkerületi közgyűlés a nagybányai ref. egyházmegye közgyűlése által 52—1926. szám alatt hozott határozatot azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy

1. kötelezi a nagybányai ref. egyházközséget arra, hogy az alapjaitól kölcsönvelt 100,000 leit 1927. év január 1-től számított 3 év alatt három egyenlő részletben fizesse vissza,

2. a visszafizetésig az alapoknak térítsen meg annyi kamatot, amennyi az átlagos betétkamaf hason összegű tőkék után a nagybányai pénzügyintézeteknél.

A nagybányai ref. egyházmegye esperesét utasítja e határozat végrehajtásának pontos ellenőrzésére.

200. szám. A pusztajlakai ref. egyházközség ingatlan-eladási ügyében

egyházkerületi közgyűlés a bihari egyházmegye közgyűlése által 19—1926. szám alatt hozott határozatot megváltoztatja, az adásvételi ügylettől a jóváhagyást meglagadja s utasítja az egyházmegyei közgyűlést, állapítsa meg, mikor és milyen határozattal hagyatott helyben a pusztajlakai ref. egyházközség második iskolájának megszüntetése s az e tárgyban hozott felettes egyházhatósági határozatok beszerzése után hozzon az adásvételi ügylet tárgyában új határozatot.

201. szám. A pósalakai ref. egyházközség ingatlan-eladási ügyében

egyházkerületi közgyűlés hivatalból felülvizsgálta a bihari ref. egyházmegyei közgyűlés 83—1925. számú határozatát, azt helybenhagyja, azt az adásvételi szerződést, mellyel a pósalakai ref. egyházközség a pósalakai 43. számú betétben 148 hrsz. alatt felvett ingatlant Pósalaka politikai községnek 25,000 lei vételárért eladta, megerősíti, a bemutatott adásvételi szerződést záradékkal ellátni rendeli, kimondja, hogy a vételár egyházfenntartási alapot képez s amint arra alkalom nyílik, ingatlan vételére fordítandó.

202. szám. Az élesdi ref. egyházközség ingatlan vételi ügyében

egyházkerületi közgyűlés a bihari ref. egyházmegye közgyűlése által 79—1926. szám alatt hozott határozatot hivatalból felülvizsgálván, azt helybenhagyja megerősíti azt az adásvételi szerződést, melyszerint az élesdi ref. egyházközség Pusztai Lidia férj. Özv. Zifcsák Józsefné élesdi lakostól az élesdi 948. számú betétben 1503—2. 1504—3. helyrajzi szám alatt felvett ingatlant 70,000 leiért megvásárolta megerősíti, a bemutatott szerződést záradékkal ellátni rendeli.

Kimondja az egyházkerületi közgyűlés, hogy a vásárolt ingatlan jövedelme ugyanarra az egyházi célra fordítandó, amit a korábban eladott ingatlan szolgált.

203. szám. A mezőtelegdi egyházközség ingatlan adásvételi ügyében

egyházkerületi közgyűlés a bihari egyházmegye közgyűlése által 77—1926. szám alatt hozott határozatot hivatalból felülvizsgálva, helybenhagyja; azt az adásvételi ügyletet, mellyel a mezőtelegdi egyházközség a Sziget-utca 2. számú házastelket ujlaki Bódis Lajosnak 101.000 lei vételárért eladta, megerősíti; megállapítja, hogy az ingatlan vételár egyházfenntartási alapot képez; elrendeli, hogy ez a vagyon mint külön

alap kezeltessék s amint arra alkalom nyílik, ingatlan vételére használtassék fel.

Engedélyt ad egyházkerületi közgyűlés a mezőtelegdi egyházközségnek arra, hogy ezt az alapot a lelkészi lakás építésére kölcsön vegye azzal a kötelezettséggel, hogy azt 1927. év január hó 1-től kezdődőleg 10 év alatt 10 egyenlő részletben fizesse vissza, e kölcsönről szabályszerű kötvény állítandó ki, melynek megerősítésére e számra való hivatkozással a bihari egyházmegye esperesét felhatalmazza, akinek kötelességévé teszi, hogy a kölcsön törlesztését ellenőrizze.

Felkéri az egyházkerület elnökségét, hogy amennyiben az adásvételi szerződés bemutattnék, azt e számra való hivatkozással az egyházkerületi közgyűlés nevében megerősítési záradékkal ellátni méltóztassék.

204. szám. Az érmelléki ref. egyházmegye felterjeszti 1926 május 31-én tartott közgyűlésében 30. szám alatt hozott végzésével jóváhagyott Papp Erzsébet által a gálospetri-i ref. egyháznak tett 50,000 leies „Papp Erzsébet-alapítványa“ alapító levelét 3 példányban egyházkerületi megerősítés végett.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alapító-levelt egyhangu határozattal megerősíteni rendeli.

205. szám. Az érmelléki ref. egyházmegye felterjeszti 1926 május 31-én tartott közgyűlésében 31-a) szám alatt hozott végzésével jóváhagyott özv. Barna Józsefné Bod Róza általa a bályoki ref. egyháznak tett „Ligeti“ 10 hold erdőből álló atyja Bod Pál emlékére tett alapítványa alapító levelét 4 példányban.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alapító-levelt egyhangu határozattal megerősíteni rendeli, egyben utasítja az érmelléki egyházmegyét, illetve a bályoki egyház presbyteriumát, hogy fenti erdő illetőség tulajdonjogának átírására alkalmas okirat beszerzéséről gondoskodjanak s azt annak idején megerősítés végett egyházkerületünk közgyűléséhez terjesszék fel.

206. szám. Az érmelléki ref. egyházmegye felterjeszti 1926 május 31-én tartott közgyűlésében 31/b) sz. alatt hozott végzésével jóváhagyott Lázár Mária és Katona Jenő bályoki ref. tanítók által a bályoki ref. egyház javára tett és szegénysorsu jó tanulók felsegélyezését célzó 1000 lei-es alapítványáról szóló alapítólevelet 1 példányban.

Egyházkerületünk közgyűlése az alapítólevelet egyhangu határozattal megerősíti.

207. szám. A nagykárolyi ref. egyházmegye Nagykárolyban 1926 október 6-án tartott közgyűlésében megerősítette Bölönyi Zsigmondné szül. Tóthfalussi Matild érszodorói lakos által a nagykárolyi ref. egyház javára tett 1000 lei-es alapítványáról szóló alapítólevelet s azt egyházkerületi megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alapítólevelet megerősíteni rendeli.

208. szám. A nagykárolyi ref. egyházmegye Nagykárolyban 1926 október 6-án tartott közgyűlésében megerősítette Fiók Zsigmond nagykárolyi lakosnak a nagykárolyi ref. egyház javára tett „Váradí Attila“ nevét viselő 1000 lei-es alapítványáról szóló alapítólevelet s azt 1 példányban egyházkerületi megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alapítólevelet megerősíteni rendeli.

209. szám. A nagykárolyi ref. egyházmegye Nagykárolyban 1926 október 6-án tartott közgyűlésében megerősítette özv. Csécsi Józsefné szül. Orosz Eszter nagykárolyi lakosnak a nagykárolyi ref. egyház javára tett „Özv. Csécsi Józsefné alapítványa“ nevét viselő 5300 lei-es alapítvány alapító levelét s azt egy példányban további megsürgetés végett felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alapítólevelet megerősíteni rendeli.

210. szám. A nagykárolyi ref. egyházmegye Nagy-károlyban 1926 október 6-án tartott közgyűlésében megerősítette „özv. Pálur Rafaelné szül. Joó Zsuzsanna alapítványa“ nevét viselő 2000 lei-es alapítvány alapítólevelét s az alapító-level egy példányát további megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alapítólevelét megerősíteni rendeli.

211. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10-én Szatmáron tartott közgyűlésében 57. szám alatt hozott határozatával jóváhagyta özv. Várady Kálmánné volt aradi lakos által „Várady Kálmán máramarosszigeti születésű volt aradi királyi táblai bíró emléke alapítvány“ néven tett a máramarosszigeti ref. egyház javára szóló 20,000 lei-es alapítvány alapítólevelét s az három példányban további megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alapítólevelét megerősíteni rendeli.

212. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10. napján Szatmáron tartott közgyűlésében 53. szám alatt hozott határozatával jóváhagyta a hiripi presbytériumnak a lelkészi díjlevél tárgyában 1925 december 4. napján kelt 43. számú s a nagybányai ref. egyházmegyei bíróság, mint a közigazgatási bíróságnak 1925 augusztus 4. napján 79. szám alatt hozott ítéletében körvonalazott feltételeknek megfelelő határozatát s azt 4 példányban megerősítésre felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk a maga részéről is megállapítja, hogy a hozott határozatok a törvényes formáknak megfelelően hozottak s hogy díjlevélcsonkítás esete fent nem forog. Miért is a beterjesztett lelkészi díjlevelet a maga részéről is megerősíti.

213. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10-én tartott közgyűlésében 67. szám alatt hozott határozatával, miután az egyházmegyei küldött-

ség megállapította, hogy díjlevél-csonkulás fent nem forog, megerősítette a szatmárudvari ref. egyháznak a lelkészi díjlevél tárgyában 1926 augusztus 13-án tartott közgyűlése által hozott határozatot. E lelkészi díjlevelet 4 példányban egyházkerületi megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületünk közgyűlése, miután megállapítja, hogy a hozott határozatok a törvényes formák betartásával jöttek létre s hogy díjlevél-csonkulás nincs, a lelkészi díjlevelet a maga részéről is megerősíti.

214. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10. napján tartott közgyűlésében 66. szám alatt hozott határozatával felülbírálta a nagytarnai presbytériumnak 1926 április 6. napján 2. szám alatt a lelkészi díjlevél tárgyában kelt határozatát. A nagybányai ref. egyházmegye oly értelmű határozatot hozott, hogy felhívta a presbyteriumot annak igazolására, hogy díjlevél-csonkulás esete nem forog fenn s felhatalmazta nemleges esetben az esperest a díjlevél megerősítésére. Az esperes megállapította, hogy díjlevél-csonkulás fent nem forog s az egyházmegyei felhatalmazás folytán a díjlevelet megerősítette s 4 példányban az egyházkerületi megerősítés végett felterjesztette.

Egyházkerületi közgyűlésünk, miután az E. T. I. cikkének 56. §. k) pontja és ugyanezen tc. 15. §-ának e) pontja szerint a díjlevél kérdésében hozandó határozat nem az esperes, hanem az egyházmegyei közgyűlés hatáskörébe tartozik, a jóváhagyást ezennel megtagadja s utasítja a nagybányai ref. egyházmegyét a felhívott törvény helyes betartása mellett hozandó határozathozatalra.

215. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10. napján tartott közgyűlésében 54. szám alatt hozott határozatával jóváhagyta a vámfalui presbytériumnak 1925 augusztus 8. napján 5. szám alatt hozott s a lelkészi díjlevél tárgyában kelt határozatát megállapítva azt, hogy a hozott határozat törvényszerű

s díjlevél csonkulás esete fent nem forog. A 3. példányban kiállított lelkészi díjlevelet egyházkerületi megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületünk közgyűlése a maga részéről is megállapítva, hogy a hozott határozatok törvényes formák között jöttek létre s díjlevél csonkulás esete fent nem forog, a lelkészi díjlevelet megerősíti.

216. szám. A bánáti ref. egyházmegye 1926 november 9-én 46. szám alatt tárgyalta és megerősítette a lugosi egyház presbyteriumának a lelkészi díjlevél tárgyában hozott határozatát. 3 példányban további megerősítés végett felterjeszti a lelkészi díjlevelet.

Egyházkerületünk közgyűlése a jóváhagyást megtagadja, mert hiányzik az iratokból a vonatkozó presbyteri határozat s így annak törvényes formák közt létrejötte el nem bírálható, de nincs alap annak megállapítására sem, hogy díjlevél-csonkulás esete fent forog-e vagy nem. Miért is a bánáti egyházmegye közgyűlését a fentieket figyelembe vevő új határozat hozatalára utasítja.

217. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10-én tartott közgyűlésében 55. szám alatt jóváhagyta a szatmári presbyteriumnak 1926 június 13-án 54. szám alatt az orgonista-kántori díjlevél tárgyában hozott határozatát. Megerősítés végett 4 példányban felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk megállapítja, hogy a hozott határozatok a törvényes formák között jöttek létre s hogy díjlevél-csonkulás nincs, miért is a díjlevelet megerősíti.

218. szám. A nagykarolyi ref. egyházmegye 1926 október 6-án 46. szám alatt hozott határozatával megerősítette az irinyi egyház tanítónői állomására vonatkozó s nevezett egyház által 1926 október 10-én hozott határozatában elfogadott díjlevelet. Egyházkerületi jóváhagyás végett 4 példányban felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk megállapítja a hozott határozatok törvényes formák közt történt hozatalát és azt, hogy díjlevélcsonkulás nincs. Miért is a díjlevelet a maga részéről is megerősíti.

219. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10-én tartott közgyűlésében 32. szám alatt hozott határozatával a jóváhagyást megtagadta a felsőbányai presbyteriumnak 1926 május 9-én tartott közgyűlésében 16. szám alatt hozott azon határozatától, mely szerint nevezett egyház eladni kívánja a volt kántori lakást és a befolyó vételárat a templom és iskola reparációjára kívánja fordítani. Az egyházmegyei közgyűlés határozatát hivatalból történő fölülbírálás végett fellerjeszti.

Egyházkerületünk közgyűlése az egyházmegyei közgyűlés fent megjelölt megtagadó határozatát a maga részéről megerősíti s figyelemzeli a felsőbányai ref. egyház presbyteriumát, hogy a célba vett reparációt a hivek áldozatkészségének felkeltésével próbálja keresztül vinni, mert ezen erőforrást igénybevenni nevezett egyház idáig meg sem kísérelte.

220. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10-én 60. szám alatt hozott határozatával jóváhagyta az amaci ref. egyház presbyteriumának 1926 július 31-én tartott közgyűlésében 4. szám alatt hozott azon határozatát, amellyel az amaci 100. számú betétben 280. hrsz. alatt felvett 1 hold 946 □-öl területű ingallanát nyilvános magánárverésen eladni kívánja s a befolyandó vételárat alkalmas ingatlan vételbe fektetni kívánja. A vétel megtörténtéig a befolyandó vételár kamatai a belhivatalnokok fajárandósága és az iskola tüzifa szükségletének fedezésére fog felhasználtatni.

Egyházkerületünk közgyűlése a törvény-szerűen létrejött határozatokat a maga részéről megerősíti s felhatalmazza az egyházkerületi elnökséget, hogy az eladás megtörténte után az egyházmegyeileg már megerősített adásvételi szerződés jóváhagyási záradékkal ellássa.

221. szám. A nagybányai egyházmegye 1926. aug. 10-én tartott közgyűlésében 62. szám alatt hozott határozatával megerősítette a máramarosszigeti egyház presbitériumának és közgyűlésének azon határozatát, melylyel a máramarosszigeti 1515. sz. tjkvben 6110 hrsz. alatt felvett ingatlanait a megelőzőleg megtartott önkéntes magán árverés eredményeként legtöbbet ígérő Dr Lingvay Lajos és neje Csiszár Etelka máramarosszigeti lakosnak 13,500 Lei vételárért eladta. Kikötötte az egyházmegyei közgyűlés, hogy alkalmas időben e vételár ingatlan vásárlásra lesz fordítandó. Egyházkerületi megerősítés végett az adásvételi szerződést 3 példányban felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk az adásvételi szerződést megerősíti s a vonatkozó záradéknak a rávezetésére az elnökséget felhatalmazza.

222. szám. A nagybányai ref. egyházmegye 1926 augusztus 10-én tartott közgyűlésében 61. szám alatt hozott határozatával jóváhagyta a máramarosszigeti ref. presbitérium és egyházközségi közgyűlés azon határozatát, mellyel a máramarosszigeti egyház tulajdonát képező s a máramarosszigeti 342. számú telekjegyzőkönyvben 2225 hrsz. alatt felvett 1017 □-öl területű ingatlant a megelőzőleg megtartott árverésen a legtöbbet ígérő Michnya Péter és neje Ofrim Anuța kabulapataki lakosnak 40,200 Lei vételárért eladta. Az eladott ingatlan lelkészi illetményt képezvén, vételára jövedelme ugyancsak lelkészi illetményül fog szolgálni s alkalmas időben a vételáron újból ingatlan fog vásároltatni.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bemutatott adásvételi szerződést a maga részéről is megerősíti s a jóváhagyási záradék reávezetésére az elnökséget felkéri.

Hitelesítik :

Sulyok István,
püspök.

Domahidy Elemér,
e.-ker. főgondnok.

Csernák Béla,
e.-ker. főjegyző.

Birósági ügyek.

J e g y z ő k ö n y v. Felvétellett Nagyváradon 1926. december hó 16. napján a Királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága által tartott ülésről.

Jelen voltak: Sulyok István püspök, Domahidy Elemér egyházker. főgondnok elnökség, kik közül a tárgyalást Sulyok István püspök vezette, Domokos László, Pappszász Lajos, Csaba Adorján, Havas Gyula, Telegdi László, Bede László, Dr Várady Miklós, Takács Zsigmond, Végh József, Telegdi József bírák, Dr Harcsár Géza jegyző.

223. szám. A bírósági ülés tárgya az 1927. év tartamára az egyházkerületi időszaki tanács megalakítása.

Az időszaki tanács tagjaivá közfelkiáltással megválasztáltak és pedig

rendes tagokként: Kassay Béla, Végh József, Havas Gyula, Pappszász Lajos, Domokos László;

póltagonként: Széll György, Tarnóczi Lajos, dr Várady Miklós, Telegdi József, Telegdi László;

s tárgyalást vezető elnök az időszaki tanácsot az 1927. év tartamára a fenti tagokból megalakítottak jelentette ki.

A tárgyalás berekesztetett.

224. szám. A Királyhágómelléki református egyházkerület bírósága, mint fegyelmi bíróság Tarnóczi Lajos bihari esperes és lelkész ellen Papp Dezső, Csernák Béla, Dr Thúry Kálmán panaszára hivatalból is folyamatba tett fegyelmi ügyben az 1926. évi december hó 16-án Nagyváradon tartott ülésében következőleg

ITÉLT:

Tarnóczi Lajos bihari esperes-lelkészt vét-
kesnek nyilvánítja az egyházi törvények V. t.-c.
34. §-nak A) szakasza 3., 5. és 7. pontjaiba üt-
közö fegyelmi vétségekben, melyeket az által kö-
vetett el, hogy

a Nagyváradon megjelenő „Nagyváradai Napló“
politikai napilap alábbi számaiban írt cikkeiben
olyan állításokat, kifejezéseket használt, általa-
ban olyan magatartást tanusított, mi által az
egyházias tekintélyt lealacsonyította, a viselt lel-
készi és esperesi egyházi hivatali állás méltóság-
át sértette; (35. §. 3. p.)

az 1926. március 10-én esperesi minőség-
ben 91—1926. sz. alatt Papp Dezső nagyváradai
presbíterhez, intézett iratának kibocsátása által
visszaélt hivatali hatalmával; (35. §. 5. p.)

a „Nagyváradai Napló“ 1926. március 9-én
„Egy fogadatlan prókátornak“ és 1926. március
13-án „A váradi pápa“ címen közétett cikkeiben
Csernák Béla volt bihari esperes és Dr Thúry
Kálmán gondnokra vonatkozólag oly állításo-
kat és kifejezéseket használt, amelyek által rá-
galmazás és becsületsértés, tehát állami törvénybe
(1914. évi XLI. t.-c. 1., 2. és 3. §. 1. pontjában
meghatározott) ütköző vétséget követett el,

és ezért őt az V. t.-c. 35. §-nak C) pontja
alapján 5000 (Ötezer) lei pénzbüntetésre itéli és
arra kötelezi, hogy az eddig felmerült 2665 lei
75 bani költséget és a még felmerülendő eljá-
rási költséget 15 nap végrehajtás terhe alatt az
egyházkerületi pénztárba fizesse meg.

225. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület
birósága, mint felebbezési fegyelmi bíróság Varga Ká-
roly és társai berei lakosok panaszosok feljelentése
alapján Tukacs László lelkész volt berei lakos ellen,
Tukacs László panasza alapján Varga Károly, Makari
Sándor, Varga Lajos és Bartha Imre berei lakosok
ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben a nagykárolyi ref.
egyházmegye időszaki tanácsa, mint elsőfoku fegyelmi

biróság által Nagykárolyban 1925. évi október hó 22. napján szám nélkül hozott ítélet ellen Varga Károly és társai által beadott felebbezés folytán alantírott helyen és napon megtartott teljes ülésében nyilvános tárgyalás után következően

I T É L T :

A felebbezési fegyelmi bíróság az első bíróság ítéletét egész terjedelmében megváltoztatja, Tukacs László volt berei lakos lelkészt vétkesnek mondja ki az E. T. V. tc. 34. §. A) 3. pontjába ütköző fegyelmi vétségben s ezért a 35. §. a) pontja alapján „rosszalásra“ ítéli s arra kötelezi, hogy 3046 Lei eljárási költséget 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett a nagykárolyi ref. egyházmegyének fizessen meg.

Varga Károly gondnok, Makari Sándor, Varga Lajos, Bartha Imre presbytereket berei lakosokat az ellenük emelt vád és következményei terhe alól felmenti.

226. szám.

I T É L E T :

A királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága, mint felebbezési fegyelmi bíróság a bihari ref. egyházmegye bírósága mint fegyelmi bíróság által 1926 november hó 4-én 85—1926. szám alatt hozott ítéletét megváltoztatja, Kuki Zoltán tanító bihari lakost az ellene emelt vád- és következményei terhe alul felmenti s az eljárási költségekben a bihari református egyházmegye pénztárát elmarasztalja.

227. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága, mint felebbezési fegyelmi bíróság a Sziky Ádám sárközi ref. lelkész ellen a nagybányai ref. egyházmegye ügyésze által az E. T. V. cikkének 34. §. 1. 4. pontjában ütköző fegyelmi vétség miatt emelt vád fölött, melyben a nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság Szalmárnémetiben 1926 augusztus

10-én ítéletet hozott, panaszlottnak 1926 augusztus 19-én — törvényszerű határidőben — beadott felebbezése folytán ezen ítéletet felülbírálván, az alábbi helyen és napon tartott teljes ülésében szótöbbséggel a következő

VÉGZÉST HOZTA:

A királyhágómelléki ref. egyházkerületi bíróság, mint fegyelmi felebbviteli bíróság az E. T. V. tc. 116. §-ának 1. pontja alapján a nagybányai ref. egyházmegye bíróságának, mint fegyelmi bíróságnak megnevezett ítéletét az azt megelőző eljárással együtt feloldja és az első bíróságot vizsgálat megtartása útján annak megállapítására utasítja, hogy mennyiben felel meg panaszlottnak az első bíróság előtt is hangoztatott azon védekezése a valóságnak, miszerint ő Faragó Jenő kántori szolgálatának tilalmát a sárközujlaki presbyteriummal közölte, azonban a presbyterium többsége ennek dacára saját felelőségének hangoztatásával ragaszkodott nevezett kántor szerepléséhez. Utasítja egyben az első bíróságot a megtartandó vizsgálat eredményét figyelembevevő s annak költségeinek ki által történő viseletét is kimondó újabb ítélethozatalra.

Utasítja továbbá a nagybányai egyházmegye elnökségét, hívja fel indítványlétel végezt az egyházmegyei ügyészt, mert az elmozdított Faragó Jenő kántornak a sárközujlaki presbyterium többsége által történt szerepeltetése megállapítani látszik az Egyházi Törvények V. cikkének 34. §. A) 4. pontjába ütköző fegyelmi vétség tényálladékát.

Utasítja végül az egyházmegyei elnökséget a végezt is, hogy hívja fel indítványlételre az e. m. ügyészt azért is, mert panaszlott lelkésznek 1926 augusztus 17-én kelt s az iratok között 7. szám alatt elfekvő „kérelme s felebbezése” című beadványának azon kitételei:

„Nt. Széll György esperes ur! a tárgyalás alkalmával így szólt „most tiszteletes ur, a presbyterek háta mögé akar bujni.” Nem! nt. Esperes ur! a világerő sem, mint nt. Széll György

esperes ur! bujt a jóillatu szivarok kínálata és szives ebédre-marasztalás háta mögé, mert amikor fegyelmi volt ellene elrendelve nt. Széll György esperes ur! esperesi hatalmával, tehát hivatalos hatalmával visszaélt. Tehát a törvény öre is megbotlik.“

megállapítani látszanak az E. T. V. cikkének 5. és 7. pontjában meghatározott vétségek tényálladékait.

Jelen végzés felekkel s az első bíróság elnöksége által írásban közlendő.

228. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága, mint fegyelmi felebbviteli bíróság, a Samu Endre sárközüzlaki ref. egyházközség és társai ellen a nagybányai ref. egyházmegye ügyésze által az E. T. V. cikkének 34. §. A) 1., 3., 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétség miatt emelt vád fölött, melyben a nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság Szatmáron 1926 augusztus 10-én ítéletet hozott, panaszlottaknak és pedig Samu Endre és Pataki Györgynek az ítélethirdetéskor nyomban szóval, Szabó Lajosnak 1926 augusztus 22-én írásban — törvényszerű határidőben — bejelentett, illetve beadott felebbezése folytán, megjegyezve, hogy Szabó Lajos írásbeli felebbezését Samu Endre és Pataki György is aláírták, ezen ítéletet felülbírálván, az alábbi helyen és napon tartott teljes ülésben egyhangulag a következő

ITÉLETET HOZTA:

A királyhágómelléki ref. egyházi bíróság, mint fegyelmi felebbezési bíróság, a nagybányai egyházmegyei egyházi bíróságnak fenti keletü ítéletét részben is akként változtatja meg, hogy Nagy Sándor és Pataki János sárközüzlaki lakosok, panaszlottakat az ellenük emelt vád és következményeinek terhe alól felmenti, az ítéletnek Samu Endre, Ács István, Kertész István, Pataki György és Szabó Lajos panaszlottak vétkeességét s a kiszabott fegyelmi büntetést megállapító részét pedig helybenhagyja.

I T É L E T.

A Királyhágómelléki ref. egyházkerület bíróságának időszaki tanácsa, mint közigazgatási felebbezési bíróság, arra kötelezi a hegyközkovácsi-i ref. egyházközséget, hogy Barlabás Ida hegyközkovácsi-i lakos tanítónőnek 1926. évi tanítói fizetés címén 5000 leit 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizessen meg.

230. szám. A Királyhágómelléki ref. egyházkerületi bírósága, mint közigazgatási felebbezési bíróság a bihari ref. egyházmegye közigazgatási bírósága által 1926. évi április hó 8. napján 39—1926. szám alatt hozott

I T É L E T É T

megváltoztatja, Váry Rózát panaszával elutasítja, kimondja, hogy 27 hold föld használata Zöld István kántortanítót illeti meg.

231. szám. A Királyhágómelléki református egyházkerületi bíróság, mint másodfoku közigazgatási bíróság, Kelemen Ferenc máramarosszigeti lakos tanár és Juhász Péter máramarosszigeti lakos ref. segédlelkész panaszára a máramarosszigeti ref. liceum ellen fizetés kiszolgáltatása iránti panasz ügyében, melyben a m.-szigeti liceum igazgató-tanácsa 1926 április 9. napján 19. szám alatt határozatot hozott, majd panaszosok felebbezésére a nagybányai ref. egyházmegye időszaki tanácsa, mint közigazgatási bíróság 1926 szept. 30-án ítéletet hozott, az az ellen nevezett panaszosok által beadott felebbezése folytán a mai alulírott helyen és napon tartott teljes ülésében a következőleg

I T É L T:

A nagybányai ref. egyházmegye fenti keletü és számú ítéletét megváltoztatja a máramarosszigeti liceum igazgatótanácsának 1926 április 9-én 19. szám alatt hozott határozatát az alábbi helyesbítés és kiegészítéssel megerősíti s ehez-

képest kötelezi a máramarosszigeli ref. liceum igazgatótanácsát, hogy utolsó segély címén — a magyarországi országos tanári nyugdíjintézetel szemben érvényesíthető nyugdíjigényük érintése nélkül — Kelemen Ferencnek 100,000 (Egyszázezer) Juhász Péternek 50,000 (Ötvenezer) leit fizessen ki, 15 nap végrehajtási terhe alatt, azon naptól számítva, amikor nevezett panaszosok egyike, vagy másika közjegyzői okiratban foglalt oly tartalmu nyilatkozatot ad be, melyben a fentti összeg felvétele ellenében a m.-szigeti ref. liceumnak, vagy annak fenntartójával szemben érvényesíthető mindennemű igényéről lemond.

Amennyiben nevezett panaszosok egyike, vagy másika jelen határozat közlésétől számított 15 nap alatt fentti tartalmu nyilatkozatát be nem nyújtaná a ref. liceum igazgató-tanácsa elnökéhez: az egyházkerületi bíróság a panaszost panaszával elutasítja, s kötelezi őt — és pedig egyetemlegesen, ha egyik panaszos sem terjeszti be nyilatkozatát — hogy az elsőfoku ítéletben meghatározott 500 (Ötszáz) lei költséget 15 nap végrehajtás terhe alatt a nagybányai ref. egyház-megye pénztárába fizesse be.

232. szám.

V É G Z É S.

A királyhágómelléki egyházkerület bírósága, mint másodfoku közigazgatási bíróság, a nagykarolyi ref. egyházmegye bíróságának 1926 május hó 5. napján 490—1926. szám alatt hozott ítéletét a megelőző eljárással együtt az E. T. V. tc. 116. §. 1. és 5. pontjai alapján feloldja s az első bíróság elnökségét arra utasítja, hogy

1. szerezze be az 1925. évi augusztus hó 16-án és augusztus hó 30-án a krasznaszentmiklósi ref. egyházközség presbiteriuma által tartott ülésekről felvett jegyzőkönyvek olyan teljes hiteles másolatát, amelyekből megállapítható

legyen, hogy az egyes üléseken kik voltak jelen s kik folytak be a határozatok meghozatalába?

2. hívja fel az egyházmegyei ügyészt az E. T. V. tc. 61. §. alapján arra, hogy nyilatkozzék miként Szabó János presbyternek abban a tényében, hogy az egyházközségtől kölcsönvett buzát állítólag a gondnokok megtévesztésével másodrendű buza szolgáltatásával akarta megadni s abban a tényében, hogy részegen járt a presbyteri ülésekre, ott presbytertársait gunyolta, sértő szavakkal illette, nem lát-e okot a vád hivatalból való képviselésére?

3. ezek után a Szabó János által beadott panaszt hiteles másolatban közölje a presbyterium elnökével s a presbyteriumnak azokkal a tagjaival, akik a határozathozatalban résztvettek, ha pedig az egyházmegyei ügyész Szabó János ellen hivatalból vádat emelne, az egyházmegyei ügyész vádindítványát hiteles másolatban közölje Szabó János krasznaszentmiklósi lakossal s hívja fel a presbyterium elnökét, a presbytereket és utóbbi esetben Szabó Jánost arra, hogy igazoló nyilatkozataikat törvényes határidőn belül terjesszék elő.

Ezek megtörténte után s az egyházmegyei ügyész meghallgatása után döntsön a fegyelmi eljárás elrendelése s amennyiben szükségesnek mutatkozik a vizsgálat elrendelése és foganatosítása iránt.

Az első folyamodásu bíróságot pedig arra utasítja, hogy az ügynek minden irányu előkészítése s nyilvános tárgyalás tartása után hozzon a tényállást minden irányban pontosan megállapítva új ítéletet.

**A Királyhágómelléki Református Egyházkerület
Nyugdíj- és Gyámintézetének
ALAPSZABÁLYA**

I. Általános határozatok.

1. §. A Romániai Királyhágómelléki Református Egyházkerület az 1926. évi december 16-án tartott közgyűlésének 156. számú határozatával a főhatósága alá tartozó egyházközségek rendes-, segéd-, vallástanító-lelkészei, továbbá az E. T. VI. tc.-ben felsorolt köznevelési és közoktatási szervezetek összes tanárai és tanítói, állandó vallástanítói, végül az egyházközségek önálló énekvezérei és a püspöki hivatal tisztviselői részére Nyugdíj- és Gyámintézetet létesít.

2. §. A Nyugdíj és Gyámintézet tagjai: vagy *kötelezett* vagy *jogosított* tagok.

Kötelezett tag minden rendes-, segéd-, vallástanító-lelkész, theologiai tanár, kik 1921. július 1-én már szolgálatban állottak, vagy pedig ezután léptek, vagy lépnek szolgálatba. Kötelezett tag a püspöki hivatalnak és egyházkerületnek minden lelkészi jellegű tisztviselője.

Jogosított tag: a közép-, szak- és elemi iskolák minden rendes és állandó jellegű tanára, tanítója, vallástanítója, valamint az egyházközségek önálló énekvezére és a püspöki hivatalnak és egyházkerületnek nem lelkész-jellegű tisztviselője.

II. A belépés feltételei.

3. §. Mind a kötelezett, mind a jogosított tagok a belépéskor kötelesek

a) belépési járulékot,

b) évi tagdíjat

fizetni.

a) Az 1927. évi január 1-ig már szolgálatban állott azon lelkészek és segédlelkészek belépési díjaként azon összegek tekintetnek, amelyek nevezetteknek államsegélyéből

már levonattak s így ezek a belépési-díj pótlásaként csak annyiban kötelesek megfelelő összeget lefizetni, amennyiben az ő államsegélyeikből levont 10 %-nyi összeg kevesebb, mint e címen a legmagasabb szolgálati idejű lelkészekből levont legmagasabb összeg.

Minden más kötelezett és jogosított tag belépési-díj gyanánt azt a legmagasabb összeget tartozik fizetni, amely az államsegélyt élvező legmagasabb szolgálati idejű lelkészek 10 % levonása címén alakult, hozzáadva ehhez 10 %-os kamatokat számítva minden levont részlet esedékessége szerint.

b) Évi tagdíj 1500 lei, mely az államsegélyt élvező tagoknál az államsegélyből tartatik vissza, míg a többi intézeti tag által havonként előre fizetendő be.

III Rokkantsági nyugdíj, özvegyek és árvák segélye.

4. §. Rokkantsági nyugdíj illeti meg azt a nyugdíjintézeti tagot, aki lelki, vagy testi betegség miatt hivatalának folytatására képtelenné vált. A rokkantsági nyugdíj évi 12,000 [tizenkettőezer] lei, mely összeget az egyházkerület pénztára a nyugdíjazott tag nyugtájára évnegyedes utólagos részletekben kifizet. Hogyha a rokkantság 5 évi szolgálatot megelőzőleg történnék, a 3. §. b) pontja szerint befizetendő évi járulékok a nyugdíjból levonatnak.

A Nyugdíjintézet tagjainak özvegyei évi 12,000 [tizenkettőezer] lei özvegyi ellátmányt kapnak, mely szabályszerű nyugta ellenében részökre az egyházkerület pénztára által évnegyedi utólagos részletekben fizettetik ki. Abban az esetben, ha az intézeti tag elhalálása 5 évi szolgálat be nem töltése előtt következne be, a 3. §. b) pontja szerint fizetendő évi járulékok az özvegyi ellátmányból levonásba hozandók.

A nyugdíjintézeti tag árváit — 3 árváig — személyenként évi 1000 [egyezer] lei, az ezenfelüli árváknál évi 500 [ötszáz] lei neveltetési segély illeti meg, amelyet az egyházkerület pénztára az özvegy vagy gyám nyugtájára évnegyedenként utólagosan fizet ki. Ha a segélyezési idő letelése előtt a gyermekek apátlan és anyátlan árvákká válnak, őket együttesen neveltetési segély címén az özvegy édesanya által élvezett ellátmány illeti meg.

5. §. Minden nyugdíjintézeti tag elhalálozásakor a tag özvegye, vagy árvái 3000 (háromezer) lei temetkezési segélyben részesülnek.

IV. A rokkantsági nyugdíj, özvegyi ellátmány és árvasegélydíj esedékessége.

6. § A rokkantsági nyugdíj attól az időponttól válik esedékessé és fizetendő, amely időpontra vonatkozólag a nyugdíjintézet végrehajtó-bizottsága, az igényjogosultat alkalmazó testület értesítése és a hatósági orvosi bizonylat alapján a rokkantság fennforgását megállapítja.

Minden özvegy, ha elhalt férje lelkész volt, a kegyeleti félesztendő eltelte, ha pedig nem lelkész-jellegű volt a férj, az elhalálozást követő hó első napján özvegyi ellátmányának élvezetébe lép.

A nyugdíjintézeti tag árvái a halálozást követő hónap első napjától fogva kapják a neveltetési segélyt, kivéve azon lelkészi árvákat, akiket az E. T. II. tc. 75. és 76. §-ai alapján, vagy az édesanyát, vagy saját magukat illetőleg kegyeleti félév illet meg s akik a neveltetési segélyt ezen félévet követő hó első napjától élvezik.

7. §. Az árvák neveltetési segélye 3 árváig egyénenként 1000 (Egyezer) lei, az ezenfelüli árváknál évi 500 (Ötszáz) lei, melyet az egyházkerületi pénztár az özvegy nyugtájára évnegyedenként utólagosan kifizet.

8. §. Özvegyi ellátmányra csak az a nő tarthat igényt, aki elhalt férjével ennek tényleges szolgálata idején, vagy ezt megelőzőleg lépett házasságra, férjével haláláig együttélt és kifogástalan erkölcsi életet folytat.

Az az özvegy, aki elhalt férjével annak 60-ik életéves kora után kötött házasságot, állandó ellátást csak abban az esetben igényelhet, ha férjével legalább 5 évi házasságban élt.

Az az özvegy, ki a férjével való együttélést saját hibájából megszakította, ellátmányra igényt nem tarthat. De ha a különélés beigazoltan nem az ő hibájából következett be, az ellátmányhoz való jogigénye érintetlen marad. Nem tarthat igényt özvegyi ellátmányra az a nő sem, aki férjétől törvényesen elvált. A gyermekek azonban, ha a segélyezés föltételei egyébként fennállanak, mint szülétlen árvák, az árvasegélyre igényjogosultak.

Az az özvegy, aki erkölcstelen életet folytat, vagy akit valamely büntett, vagy nyereségvágyból eredő, vagy a közérkölcsiséget sértő vétség miatt a polgári bíróság elítélt, az ellátmányhoz való jogát nem érvényesítheti, sőt ebből az okból a már megszerzett jogigényt is elveszíti, de férjétől származott gyermekei, amennyiben a segélyezés föltételei megvannak, szülétlen árváknak tekintendők.

Annak az intézeti tagnak a neje és gyermekei, aki egyházi jogerős fegyelmi ítélet folytán hivatali állását elveszítette, özvegynek, illetőleg árváknak tekinthetők és részükre a végrehajtóbizottság meghallgatása után az egyházkerületi közgyűlés rendkívüli segélyt állapíthat meg.

V. A nyugdíj, özvegyi ellátmány és árvasegély megszűnése.

9. §. A rokantsági nyugdíj megszűnik, ha

- a) a hivatalviselési képesség visszaáll,
- b) a nyugdíjazott a református vallásból kitér,
- c) meghal.

Az özvegyi ellátmány megszűnik, ha

- a) az özvegy ismét férjhez megy,
- b) a református vallásból kitér,
- c) meghal.

A neveltetési, esetleg árvasegély megszűnik, ha

a) a fiu árva életének 22 ik, a nő pedig 20 ik életévét betölti, vagy, ha ezt megelőzőleg férjhez megy, vagy, ha úgy a fiu-, mint leány-árva megélhetését biztosító munkakeresethez és állandó jövedelmi forráshoz jut.

[A testi, vagy lelki fogyatkozásu teljesen keresetképtelen árvák ezen életkoron túl is évről-évre meghatározandó árvasegélyben részesíthetők.]

- b) a református vallásból kitér,
- c) meghal.

VI. A Nyugdíj- és Gyámintézet alaptőkéje, évi jövedelme és kezelése.

10. §. A Nyugdíj- és Gyámintézet alaptőkéje áll:

1. Abból az összegből, mely az 1921. évi július 1-től, 1927 január 1-ig kifizetett lelkészi államsegély 10 %-a címén a 44296—1921. sz. Vallás- és Művészetügyi miniszteri ren-

delet alapján levonatott és takarékpénztári betétképen kezeltetett a 3. §-ban előírt kiegészítő összegekkel együtt.

2. Azokból az összegekből, melyekhez az 1927. jan. 1. után belépő kötelezett tagok, valamint a belépni akaró jogosított tagok belépési járulékképpen a 3. §. szerint befizetni kötelesek.

3. Minden évi nagypéntek-ünnepi perselypénzből és
4. alapítványokból.

A belépési járulék egy év alatt kamatmentesen, de legkésőbb három év alatt 10%-os kamatozással feltétlenül befizetendő.

11. §. A Nyugdíj- és Gyámintézet évi jövedelmeit képezik:

a) Az alaptőke kamatai.

b) Évi tagdíj, amely 1500 lei, azaz Egyezeröttszáz lei, mely összeg az államsegélyt élvező intézeti tagoknál az államsegélyből tartatik vissza, míg a többi intézeti tag által havonként előre fizetendő be.

c) Az egyházközségeknek, illetőleg az iskolákat fenntartó testületeknek fenntartói járuléka, mely minden intézeti tag után évi 500 [öttszáz] leiben állapittatik meg.

Az egyházközségi, illetőleg fenntartói járulékok minden év november 1. napjáig befizetendők.

12. §. A befizetett járulékok visszaadásának a 13. §-ban megjelölt eset kivételével más semmiféle címen, helye nem lehet.

13. §. Azok a tagok, akik a Királyhágómelléki Egyházkerületből az Erdélyi Egyházkerület kötelékébe lépnek át a Nyugdíj- és Gyámintézet javára teljesített befizetéseiket kamat nélkül visszakérhetik. Viszont azok a tagok, kik az Erdélyi Egyházkerület kebeléből lépnek át a Királyhágómelléki Egyházkerület kötelékébe, belépésük alkalmával a 3. §-ban megjelölt összeget beszolgáltatni kötelesek.

14. §. A Nyugdíj- és Gyámintézet ügyeinek intézése, vagyonának kezeltetése és ellenőrzése, az egyházkerület hatáskörébe tartozik. Továbbá az egyházkerület közgyűlésének jogkörébe tartozik az alapszabályok módosítása, az évi tagdíjak és segélyek emelése, mindenkor a végrehajtóbizottság javaslata alapján.

15. §. A Nyugdíj- és Gyámintézet anyagi- és szellemi ügyeit az egyházkerület a *Végrehajtó-bizottság* által vezetteti, melyet a közgyűlés öt évre szóló megbizással aképen alakít meg, hogy a Gyámintézetbe tartozó mindegyik tisztviselői tagozat képviseltetését nyer és pedig a lelkészek 2, a tanárok és tanítók 1—1 és az egyházkerület egy taggal. A *Végrehajtó bizottságnak* hivatalból tagjai az egyházkerületi ügyész, pénztáros és számvevő, akiket tanácskozási és nem egyszersmind szavazási jog illet meg. A *Bizottságnak* hivatalból elnöke, az egyházkerület elnöksége.

16. §. A *Végrehajtó-bizottság* a Nyugdíj- és Gyámintézet szellemi és anyagi ügyeiről minden évben a szabályszerűen lezárt és megvizsgált számadás kapcsán az egyházkerületi közgyűléshez jelent, amelynek előterjesztése során a közgyűlés a számadás végérvényes jóváhagyása, ugyszintén a számadási felelősséggel tartozó tisztviselők fölmentése, vagy marasztalása tárgyában határoz.

17. §. Az egyházkerület közgyűlése az évi zárószámadások maradványának mérlegelése mellett a *Végrehajtó-bizottság* indokolt javaslata alapján határoz atekintetben is, hogy maradványnak mily összeg vitessék át a következő évi számadás javára tőkésítésül és mily összeg osztassék szét egyenlően az özvegyek és árvák előző évi segélyének javítására.

18. §. Az egyházkerület közgyűlése minden évi első közgyűlésében névszerint való szavazással állapítja meg, a Nyugdíj- és Gyámintézet pénzvagyónának mi módon való gyümölcsöztesését, valamint azt is, hogy takarékpénztári betétképen való kezelés esetében a készpénzvagyon, mely intézeteknél és milyen feltételek alatt helyeztessék el.

19. §. A *Végrehajtó-bizottság* legalább évnegyedenként ülést tart, amelyen a segélyezések és az egyházkerulettől nyert utasításnak megfelelően a vagyonkihelyezés, értékesítés tekintetében intézkedik. Érvényes határozathozatalra az elnökségen kívül legalább 3 szavazó tag jelenléte szükséges. Az anyagi ügyekben pedig ezenkívül az egyházkerületi ügyész megkérdezése elkerülhetetlen.

20. A *Végrehajtó-bizottság* határozatai ellen 15 napon belül az érdekelt felek részéről az egyházkerületi közgyűléshez beadandó felebbeszésnek van helye.

VII Záró határozatok.

21. §. Jelen alapszabály nem érinti az egyházmegyéknek hasonló intézmények megszervezésére irányuló jogát. Valamint az egyházmegyékben ezidőszertint működő nyugdíj-, vagy özvegy-árva gyámintézetek fennállását nem korlátozza.

22. §. Az alapszabály az egyházkerületnek fenntartja azt a jogot, hogy a jövőben akkor, amikor a Nyugdíj- és Gyámintézet anyagi ereje a szükséges számítások megtétele után a tagok rendszeres nyugdíjazásának a felvételére is elégséges anyagi erővel rendelkezik, a Nyugdíj- és Gyámintézetet „Általános Nyugdíjintézetté” alakítsa át.

23. §. Az egyházkerületi közgyűlés a Nyugdíj- és Gyámintézet részére külön kezelési és ügyrendi szabályzatot készített.

186. szám. Olvastatott a királyhágómelléki egyházkerület Nyugdíj- és Gyámintézetének alapszabálytervezete.

Közgyűlésünk a királyhágómelléki egyházkerület Nyugdíj- és Gyámintézetének alapszabályait a betérjesztett szöveggel megerősíti és a jegyzőkönyv mellékleteként kinyomatja. Az alapszabályok --- § a alapján a végrehajtó-bizottságba 1927. évi január 1-től kezdődő 5 évi időtartamra megválasztja Csernák Béla lelkészi, Végh József lelkészi, Nagy Vilmos tanári, Kiss Lajos tanítói képviselőket.

A szervezési előmunkálatok végzésével úgy az adatgyűjtést, mint a törzskönyv felfektetését illetőleg az elnökséget megbizsa úgy, hogy a Nyugdíj- és Gyámintézet már 1927. évi január 31-én működését megkezdhesse.

Mint hogy a Nyugdíj- és Gyámintézet pénztára az egyházkerület pénztárában kezeltetik, elrendeli közgyűlésünk, hogy a Nyugdíj- és Gyámintézet zárlati tőkéje után 1% kezelési jutalék fizettség a kerületi pénztárnak.

Az alapszabály-tervezetet nagy körültekintéssel készítő Püspök urnak — fáradozásáért — közgyűlésünk köszönetet mond.

Az általános Nyugdíjintézet szervezésére vonatkozólag az érmelléki és nagyszalontai egyházmegye tanítótestületeitől és Takács Zsigmond egyházkerületi tanácsbírótól beérkezett tervezeteket közgyűlésünk a napirendről ez alkalommal leveszi.

E jegyzőkönyvi határozat megerősítési záradékul az alapszabály végére kinyomatik.

E szám tájékozási végett kiadatik az esperesi hivataloknak, a Püspök urnak és a végrehajtó-bizottság tagjainak, az érmelléki és nagyszalontai egyházmegye tanítótestületeinek és Takács Zsigmond egyházkerületi tanácsbírónak.

BETÜRENDES TÁRGYMUTATÓ.

Ágya kerületi járuléka	191
Állami elemi isk. törvény végrehajtási utasítása	182
Amaci ingatlan eladás	220
Amac kölcsön ügye	198
Anyae gyházak szavazni kötelesek, ha lelkészi állásuk nincs is betöltve	106
Anyakönyvi kivonatok kényelven kiadhatók	129
Apahegy leányegyház Szinérváraljához csatolása	194
Avarescu tábornok miniszterelnök távirata	112
Bakcsy Gergely szatmári főgym. isk. jelentése	95
Baldácsy alapítvány	114
Balogh Ferenc lemond a belmisz. biz. tagságról	156
Bánáti és nagybányai lelkészek nyugdíjjárulékait az erdélyi egyházkerület átutalta	183
Baptista hitközségbe áttérők jelentkezése	134
Barlabás Ida hegyközkovácsi-i tanítónő követelése ügyében bírósági ítélet	229
Bégamonostori lelkész segély kérése	151
Belmissziói lelkész	152
Bihari e. m. felterjesztése a díjlevelek ügyében	173
Bod Pál-alapítvány	205
Borosjenő kölcsönügye	137
Bölönyi Zsigmondné alapítványa	207
Böszörményi Lajos v. esperes érdemének megörökítése	111
Családok összeírásáról intézkedő 49838—1926. a. min. rendelet	000
Csatáry Gyula lelk. bizonyítványa elveszett	116
Özv. Csécsi Józsefné alapítványa	209
Domahidy Elemér egyházker. főgondnok eskütétele	87
Domokos László világi tanácsbíróvá választása	107
Domokos László világi tanácsbíró eskütétele	108
Egyházi gyűlések stb. engedély nélkül tarthatása	133
Egyházfentartási alap elszámolása	140

Egyházi főbiróság tagjai	91
Egyházkerületi lelkészi főjegyző belmissziói és kulturadó bizottság alelnöke	139
Egyházkerületi költségvetés 1927. évre	141
Egyházkerület közpénzeinek elhelyezése	143
Egyházkerület hivatalos közlönyének megindítása	157
Egyházkerületi tanár és tanító képviselők választása	176
Egyházmegyék ker. képviselőinek száma	130
Egyházmegyék a belmissz. bizottságot megalakították	149
Egyházmegyék missziói szükséglete	146
Egyházlátogatási jegyzőkönyvet készítsen az esperesi kar	113
Elemi isk. V—VII. osztályainak felállítása	177
Elemi iskolai nyomtatványok	179
Elemi iskolai kézikönyvek kiadását előkészítő bizottság	180
Énekeskönyv, hangjegyes.	181
Az erdélyi egyházkerülettel közös ügyek megtárgyalására 12-es bizottság küldetik ki	91
Erdélyi theol. fakultás segélyezése	124
Esperesi állásokat (6-ot) a kultuszminiszter elismeri	119
Élesd ingatlan eladása	202
Faragó Károly németperegri tanító levita vizsgát tehet	132
Felsőbányai kántori lakás eladása	219
Felsőbánya kerületi járuléka	193
Fiók Zsigmond alapítványa	208
Dr Gyenge János lelkészi jellege	190
Dr Hadházy Kálmán világi aljegyző	105
Dr Hadházy Kálmán világi aljegyző eskütétele	108
Dr Harcsár Géza egyházfentartási alap gyűjtése körül érdemeket szerzett	140
Hegyközcsatári vallássérelmi eset	187
Hétköznap istentiszteleteket tartsanak a lelkészek	113/e
Hiripi lelkészi díjlevél	212
Hittanhallgatók és tanítóképezdészek segélyezése	123
Időszaki tanács megalakítása 1927. évre	223
Iratterjesztés	155
Irinyi tanítónői díjlevél	218
Iskolai sérelmek	165
Jorga Miklós szabad iskolájában helyet ad tanítóinknak	167
Jó Pásztor	157
Juhász Péter volt m.-szigeti tanár követelése ügyében bírósági ítélet	231

Kassay Béla nagyszalontai esperessé választásának bejelentése	104
Kelemen Ferenc volt m.-szigeti tanár követelése ügyében ítélet	231
D. Kiss Lajos theológus kibocsátása	136
Klein Oszkár harangöntő cég ajánlata	196
Konfirmáció	150
Konrád Géza 1927. jan. 31-ig Fugyivásárhelyt Nagyváradról lássa el	144
Konrád Géza egyhker. pénztárnokká választása	142
Kulturtaxák elengedéséért benyújtott kérvények	126
Kulturtaxa 1926—27. évre	127
Közgyűlés alkotó tagjainak számbavétele	109
Közgyűlés szavazati joggal bíró tagjai	110
Közgyűlésről elmaradtak igazolása	103
Közgyűlési jegyzőkönyvnek kinyomatása	113/d
Közgyűlés megnyitása	102
Közalapi járulékoknak a kerületi pénztárba beszolgáltatása	145
Közalapi járulék 8 bani	147
Kuki Zoltán bihari tanítót a bíróság felmenti	226
Lázár Mária és Katona Jenő alapítvány	206
Legációk kérdése	122
Lelkészek birságpénze nyugdíjintézeti pénztár javára fizetessék	120
Lelkészi díjlevelek korszerű átalakítása	138
Lelkészképző intézet kérdése	121
Lelkészi tanácsbíróválasztás elrendelése	104
Lelkézszentelés	90
Lugos káplántartó hely	131
Lugosi lelkészi díjlevél	216
Magánoktatási Törvény végrehajtási utasítása minden iskolafenntartónak megküldetett	96
Dr Makkai Sándor erdélyi püspök üdvözlése	89
Máramarosszigeti ingatlan eladás	221
Máramarosszigeti lelkészi illetményt képező ingatlan eladása	222
Más egyházkerületbe költöző lelkészek nyugdíjjáruléka	184
Mezőpetrii szórvány segélykérése	151
Mezőtelegd ingatlan eladása	203
Missziói vasárnap	147
Nagybánya kölcsönügye	199
Nagybocskói missió	148

Nagy Elek nyugdíjkérése	185
Nagy Károly erdélyi püspök halála alkalmából nyilvánított részvét	117
A nagykárolyi egyházmegye bírósága a krasznaszentmiklósi ügyben utasítást kap	232
Nagyszalonta (magyarországi és romániai) vagyonmegosztása	197
Nagyszalontai fiuinternátus jelentése	169
Nagyvárad városnak köszönet a gyülesterem átengedéséért	100
Nagyvárad tanítónőképző-intézet nyilvánossági jogának ügye	174
Nagyvárad leányinternátus számadásai	171
Nagyvárad leányinternátus jelentése	170
Nagyvárad ref. polg. leányiskola felterjesztései	163
Nagyvárad tanítónőképző fenntartói-testületéből az ér- melléki egyházmegye kiválni óhajt	159
Nagy Vilmos tanügyi előadó tiszteletdíja 1926 január 1-től folyósítatik	98
Nagy Vilmos tanügyi előadónak véglegesen megválasztalott	158
Nagytarnai lelkészi díjlevél	214
Nemzeti hálaadó istentiszteletek napját országos törvény állapítsa meg	135
Nyugdíj-, özvegy- és árvagyámintézet megalakítását közgyűlés elhatározza	92
Nyugdíj- és Gyámintézet alapszabálya (és a melléklet)	186
Orsovai közös prot. egyházközség ügye	189
Órakozi román társalgás az iskolákban	166
„Papp Erzsébet-alapítvány“	204
Pálfalva Pettyénhez csatolása	195
Özv. Pálur Rafaelné alapítványa	210
Pósalaka ingatlan-eladása	201
Presbyteri konferencia	154
Pusztajlak ingatlan-eladása	200
A püspök és főgondnok választással kapcsolatos miniszteri rendelkezésekről főjegyző jelent	85
Püspöki hivatal bebutorozása	99
Püspöki hivatal részére államsegély sürgetése	113
Püspöki jelentés	113
Rendkívüli közgyűlés megnyitása	83/a
Rendkívüli közgyűlés tagjainak igazolása	83/b
Sajtó-vasárnap	113
Samu Endre sárközujlaki gondnok és társai ügyében bírósági ítélet	228

Sárközi Lajos lemond a belmissziói tagságról	---	---	---	---	---	---	---	---	156
Statisztikai adatok	---	---	---	---	---	---	---	---	160
Stóladijáról egyházmegyék javaslatot adjanak	---	---	---	---	---	---	---	---	128
Sulyok István püspök eskütétele	---	---	---	---	---	---	---	---	86
Szabolcska Mihály v. esperes érdemeinek megörökítése	---	---	---	---	---	---	---	---	111
Szakács György lelkészi bizonyítványa hamisítvány	---	---	---	---	---	---	---	---	115
Szatmári főgimnázium igazgatótanácsának 250,000 Lei köl- csönre vonatkozó kérelme	---	---	---	---	---	---	---	---	93
Szatmári főgimn. igazgatótanácsa 1926—27. évre	---	---	---	---	---	---	---	---	94
Szatmári főgimn. internátusi szabályzata	---	---	---	---	---	---	---	---	161
Szatmári felsőleány és kereskedelmi iskola jelentései	---	---	---	---	---	---	---	---	162
Szatmári orgonista-kántori díjlevél	---	---	---	---	---	---	---	---	217
Szatmárudvari lelkészi díjlevél	---	---	---	---	---	---	---	---	213
Sziky Ádám sárközi lelkész ügyében a nagybányai egyház- megye bírósága utasítottik	---	---	---	---	---	---	---	---	227
Szinte kerületi járuléka	---	---	---	---	---	---	---	---	192
Tanítói fizetési táblázatot küld Erdély	---	---	---	---	---	---	---	---	164
Tanítók állásváltóztatása	---	---	---	---	---	---	---	---	172
Tankönyvkiadó-bizottság előterjesztései	---	---	---	---	---	---	---	---	97
Tankönyvraktár jelentése	---	---	---	---	---	---	---	---	178
Tanulóifjak segélyezésében nagykarolyi e. m. indítványa	---	---	---	---	---	---	---	---	168
Tarnóczi Lajos bihari esperes fegy. ügyében bírósági ítélet	---	---	---	---	---	---	---	---	224
Táviratok	---	---	---	---	---	---	---	---	88
Telegdi László bánáti gondnokká választásának tudomásul vétele	---	---	---	---	---	---	---	---	84
Tukacs László volt berei lelkész bírósági ügye	---	---	---	---	---	---	---	---	225
Zsinat megtartásának elhatározása	---	---	---	---	---	---	---	---	118
Vámfalui lelkészi díjlevél	---	---	---	---	---	---	---	---	215
Vándortanítói intézmény	---	---	---	---	---	---	---	---	175
Váradi Kálmán alapítványa	---	---	---	---	---	---	---	---	211
Váradlessi lelkész segélykérvénye	---	---	---	---	---	---	---	---	151
Váradlessi lelkészi föld kisajátítása	---	---	---	---	---	---	---	---	188
Váry Róza bihari tanítónő követelése ügyébeni bírósági ítélet	---	---	---	---	---	---	---	---	230
Vasárnapi isk. konferencia	---	---	---	---	---	---	---	---	153

